

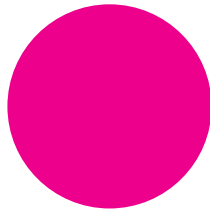
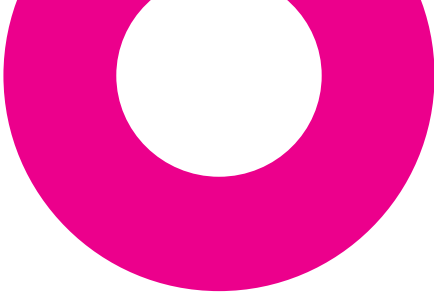
lat
teatru lalkowego
w Gdańsku

—
Pastoralka | 1957. Fot. Tadeusz Link/MNG

**Od marionetek
do robotów**

**70 lat
teatru lalkowego
w Gdańsku**

Od marionetek do robotów

70 lat teatru lalkowego w Gdańsku

Spis treści

6 ROMUALD WICZA-POKOJSKI
— **Miejski Teatr *Miniatura***

14 MAŁGORZATA ABRAMOWICZ
— **Od marionetek do robotów**

92 **Życie teatru**
—

112 **Reperluar+**
—

122 **Kalendarium**
—

128 **Spis premier**
—

182 **Pracownicy *Miejskiego Teatru *Miniatura**
— w sezonie 2017/2018**

Kierowca Jan Krug | 1978.
Fot. Tadeusz Link/MNG

Miejski Teatr Miniatura

ROMUALD WICZA-POKOJSKI

 MINIATURA

**Jakim teatrem jest Miniatura?
Odpowiedź w jednym zdaniu
brzmi: jest to miejski,
czyli związany
z tematami gdańskimi,
teatr lalkowy adresowany
do młodych widzów.
Po prostu Miejski
(lokalny) – Teatr (lalkowy)
– Miniatura (młodzi).**

- **Wszystko jest lalką. Każdy przedmiot, każdy obraz, każdy ruch jest częścią sztuki, którą określamy jako teatr lalkowy. Jest to teatr, który czerpie z atawistycznej potrzeby opowiadania poprzez artefakty.**
- **Teatr lalkowy to teatr wiodącej roli inscenizacji, prymatu plastyki nad słowem. Teatr, który unaocznia opowieść w czterech wymiarach: szerokości, wysokości, głębi, ruchu.**
- **Teatr lalek to teatr objawień życia przedmiotów. Diagnozowanie i próba odpowiedzi na pytanie: co by było, gdyby przedmiot miał duszę? To poszukiwanie jest sednem animacji.**

Teatr adresowany do dzieci i młodzieży wie, że jest to ich pierwszy kontakt ze sztuką.

To teatr, który czerpie z zabawy, ale sam zabawą nie jest. Jest transmisją przeżyć.

Teatr młodego widza jest młody duchem i uczy się swojego widza, poznaje jego język.

Powtarzając za Januszem Korczakiem: jedyna różnica między dzieckiem a dorosłym tkwi w doświadczeniu. Teatr młodego widza dzieli się doświadczeniem.

● Powtarzając z kolei za Stanisławem Lemem: „nauka objaśnia świat, ale pogodzić z nim może tylko sztuka”. Teatr młodego widza szuka zgody ze światem.

Teatr lokalny

● Teatr jest zakorzeniony w regionie, czerpie z tematów lokalnych, które bezpośrednio dotyczą jego widzów. Dzięki temu może być ciekawy dla innych, którym przedstawia konkretną rzeczywistość, a nam pozwala ją zrozumieć i wzbogacić.

● Lokalność opiera się również na angażowaniu do współpracy artystów związanych z regionem, bo oni czują *genius loci* Gdańska i regionu.

Kiedy piszę o Miniaturze, chciałbym z całą mocą podkreślić jeszcze jeden fakt. Nawet jeżeli mówimy o teatrze lalek, to nie ma teatru bez ludzi. Tylko dzięki tym wszystkim, którzy w ciągu siedemdziesięciu lat tworzyli teatr lalkowy w Gdańsku, mówimy o tej unikatowej i ważnej sztuce. Dzięki wizjom i poświęceniu dyrektorów, aktorów, pracowników sceny, rzemieślników, opiekunów widowni, administracji, pracowników gospodarczych. Dzięki wam była i jest Miniatura.

Chciałbym podziękować tym wszystkim, z którymi dziś mogę stworzyć kolejny etap naszego teatru. Dziękuję, że obdarzyliście mnie zaufaniem, dzielicie się swoim talentem i umiejętnościami. Doświadczamy efektów naszego spotkania w postaci reakcji widzów, dobrych recenzji, nagród. Współpraca z każdym z was jest lekcją życia i pokory.

Dobrze, że jesteście!

Dziękuję Sekretarzowi Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jarosławowi Sellinowi za objęcie honorowym patronatem obchodów 70-lecia teatru lalkowego w Gdańsku.

Dziękuję Prezydentowi Pawłowi Adamowiczowi oraz Radnym Miasta Gdańska za zrozumienie potrzeb i wyzwań, jakie stoją przed współczesnym teatrem dla dzieci i młodzieży.

Dziękuję dyrektor Barbarze Frydrych oraz pracownikom i pracownicy Biura Prezydenta ds. Kultury za codzienną współpracę i wsparcie.

Dziękuję Annie Czekanowicz-Drażewskiej za wszystkie starania na rzecz teatru.

ROMUALD WICZA-POKOJSKI

Romuald Wicza-Pokojski podczas premiery Bajek robotów. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Lalkarze przy pracy (*Piast i Popiel* 1963,
Diabelskie skrzyypce 1978, *Gwiazdkowa*
opowieść 1980). Fot. Tadeusz Link/MHG

Od marionetek do robotów

MAŁGORZATA ABRAMOWICZ

Przez Gdańsk od wiek wieków przebiegały szlaki handlowe, ale także wędrowali przezeń przeróżni artyści, kuglarze i dziwacy. Wędrowały także trupy teatralne i lalkarze. Ci ostatni trafili do Gdańska bardzo wcześnie, o czym świadczą archiwalne zapisy – nieliczne, ale ważne, bo dowodzące, że ich obecność w mieście nie była czymś nadzwyczajnym. W 1585 roku przywędrował do Gdańska Henrich Janson z Utrechtu, który przywiózł ze sobą teatr poruszany mechanizmem zegarowym. Najstarsze wzmianki o lalkarzach na ziemiach polskich pochodzą z XV wieku, pierwszy znany z imienia to Waśko z Wilna. W okolicy Warszawy został napadnięty, pobity, ukradziono mu „lothky” (lątki) i cztery złote, i to – paradoksalnie – pozwoliło mu przejść do historii, ponieważ zachowały się zapisy z ksiąg sądowych Ziemi Warszawskiej¹.

¹ Zapiski i rotły polskie XV–XVI wieku z ksiąg sądowych Ziemi Warszawskiej, Kraków 1950, [za:] M. Waszkiel, *Dzieje teatru lalek w Polsce*, s. 30.

U progu XX wieku, 22 kwietnia 1900 roku, rozpoczął działalność w Warszawie pierwszy stały teatr lalek Marii Weryho. Na inaugurację zagrano sztukę Andrzeja Niemojewskiego *O królewiczu zaklętym w niedźwiedzia*. W 1908 roku powstał marionetkowy Teatr Kukieł Mariana Dienstla-Dąbrowy. Pierwszy program miał premierę 11 grudnia 1910 roku w lokalu przy ulicy Marszałkowskiej 112. Złożyły się na niego m.in. fragmenty oper: Wolfganga Amadeusza Mozarta *Dyrektor teatru*, Giovanniego Battisty Pergolesiego *Jak sługa zostaje panią* i Karola Rostworowskiego *Wesele do słów Stanisława Wyspiańskiego*. Wszystkie teatry lalkowe powstające w Polsce na początku XX wieku miały bardzo krótki żywot (najdłużej, bo pięć sezonów, działał teatr Marii Weryho), jedynie założony w roku 1928 na warszawskim Żoliborzu Teatr Baj przetrwał do dzisiaj. W Gdańsku jesienią 1935 roku zaczął działać amatorski teatr kukielkowy Skrzat, założony i prowadzony przez Alojzego Bartzę, polskiego nauczyciela. Do roku 1939 zagrał 56 spektakli dla około 10 tysięcy widzów w Gdańsku i okolicy. Teatr miał charakter objazdowy, pełnił niezwykle ważną, edukacyjną rolę, grano w nim po polsku, dla polskich dzieci. W latach 1935–1939 w teatrze pracowało 20 osób: nauczyciele, uczniowie, urzędnicy, drukarze, kolejarze, pracownicy umysłowi. Alojzy Bartz opracował wspomnienia o teatrze Skrzat i złożył je w maszynopisie w jednej z gdańskich bibliotek².

**Krótką historią
teatrów lalkowych w Gdańsku
– w 70. rocznicę
pierwszego występu
teatru marionetkowego
we Wrzeszczu,
w 65. rocznicę
objęcia dyrekcji teatru lalek
przez Alego Bunscha,
w 60. rocznicę nadania
teatrowi nazwy „Miniatura”
oraz w 55. rocznicę
prapremiery spektaklu
Bo w Mazurze taka dusza
i wielu, wielu innych rocznic...**

Zaczęło się od Łątek...

W sobotę 12 lipca 1947 roku w „Dzienniku Bałtyckim” ukazała się notatka zatytułowana *Jedyny w Polsce teatr marionetek na Wybrzeżu*. Autor napisał: „Jedynym w Polsce teatrem marionetek na wzór włoskiego del Piccuoli³ jest Wileński Teatr Łątek z siedzibą w Łodzi. Teatrzyk ten pod dyr. Żejmy⁴ przedstawił już publiczności łódzkiej kilka swoich programów w znakomitym artystycznym opracowaniu Ireny Totwen⁵. Na Wybrzeże zjechał ten jedyny w swoim rodzaju teatrzyk z bajką pt. *O gwiazdce z nieba*, która 107 razy grana była w Łodzi oraz kilkadziesiąt razy na terenie łódzkiego województwa. W przedstawieniu z 4 odsłonami, z tańcami bierze udział 9 osób. Ta oryginalna forma sztuki teatralnej ma w sobie ogromną siłę ekspresji, a dla dzieci, tak opuszczonych na Wybrzeżu pod względem wychowania artystycznego, powinna ona dostarczyć moc najlepszych wzruszeń⁶. Zespół lalkarzy wystąpił 12 i 13 lipca 1947 roku o godzinie 17.00 i 19.00 we Wrzeszczu w gmachu Polonia przy al. Rokossowskiego 15 (obecnie Opera Bałtycka, al. Zwycięstwa 15) w sali „Miniatur” na pierwszym piętrze.

Łątki przyjechały nad morze w lipcu 1947 roku. W środę, 9 lipca, przewiozły scenkę do Wrzeszcza, 10 lipca odbyła się próba tańców, a 11 próba całości. Zespół składał się wówczas z Olgi, Ewy i Ireny Totwen (animacja), lalkom głosu udzielali: Maria Ignasiakówna, A. Kobyliński, a muzykę opracowała Irena Kluk. Jan Żejmo był kierownikiem administracyjnym, rzecznikiem prasowym i impresariem teatru.

Podczas premiery gdańskiej o godz. 17.00 zdarzyły się dwie wpadki: podczas aktu I za wcześnie weszła muzyka krakowiaka,

³ Teatro dei Piccoli (Teatr Dzieci) – włoska scena artystyczna założona w 1914 r. przez Vittoria Podreccę (1883–1959). Grały w nim ponadmetrowe, drewniane marionetki na niciach (było ich w teatrze ok. 1000), repertuar był różnorodny, od bajek do krótkich dzieł muzycznych.

⁴ Jan Żejmo – przed wojną urzędnik w Wilnie, od 1922 r. członek PPS, aresztowany przez NKWD w 1943, w lipcu 1945 przyjechał do Polski, w latach 1945–1951 był dyrektorem administracyjnym Teatru Łątek, usunięty z teatru pracował na Politechnice Gdańskiej.

⁵ Irena Totwen była rzeczywiście autorką bajki *O gwiazdce z nieba*, ale założycielką i główną twórczynią teatru była jej matka, Olga Dobużyńska-Totwen.

⁶ (dk), *Jedyny w Polsce teatr marionetek na Wybrzeżu*, „Dziennik Bałtycki” nr 189, 12–13 lipca 1947 r., s. 4.

a w akcie II za późno motyw muzyczny Królewicza. O godz. 19.00 kłopotów było więcej: pomiędzy II i III aktem zerwała się barierka z lalkami i uszkodził krzyżak Królowy, podczas aktu III splątały się nici Krasnoludka, a podczas IV aktu oberwał się pysk smoka [z notatek Ewy Totwen]. Reakcja publiczności (na spektaklu pierwszym na widowni były przede wszystkim dzieci od lat 6, później większość stanowili dorośli) była bardzo żywa i według Ewy Totwen „inteligentna”. Kolejne spektakle odbyły się w Sopocie (17–20 lipca) i znów we Wrzeszczu (22–27 lipca), a następnie w Gdyni (1–3 sierpnia), gdzie na przedstawieniu był Iwo Gall (ówczesny dyrektor Teatru Wybrzeże).

Choć do Gdańska Łątki przybyły z Łodzi, był to teatr, który został założony w Wilnie jeszcze przed wybuchem II wojny światowej. Powstał dzięki samodzielnej, żmudnej pracy Olgi Dobużyńskiej-Totwen i jej córek, Ewy i Ireny. Sztukę lalkarską (konstrukcję i poruszanie drewnianym aktorem) można było opanować tylko podglądając mistrzów i nieustająco próbując, ucząc się na własnych błędach. Olga Dobużyńska miała życzliwą pomoc swego dużo starszego przyrodniego brata, Mściśława Dobużyńskiego, znakomitego malarza i scenografa, uznawanego za ojca scenografii litewskiej. Pierwsza premiera teatru marionetek Olgi Dobużyńskiej odbyła się jeszcze w Wilnie, w 1940 roku. Była to bajka Andersena *Nowe szaty króla*. Podczas wojny Totwenki ukrywały się, mieszkały w zagubionej wśród lasów leśniczówce. To właśnie podczas długich wojennych wieczorów Irena Totwenówna napisała bajkę sceniczną *O gwiazdce z nieba*. W roku 1945 z transportem z Wilna Łątki trafiły do Białegostoku, gdzie dla przesiedleńców przygotowały premierę teatralną. Brali w niej udział spotkani w mieście znakomici przedwojenni aktorzy: Hanka Bielicka, Jerzy Duszyński, Igor Śmiałowski, no i oczywiście Totwenki, które animowały lalki.

Z Białegostoku teatr powędrował do Łodzi. Tam przybywali z różnych stron świata ocaleni artyści, także ci, którzy tworzyli teatr dla dzieci. W tym towarzystwie Totwenki zostały przyjęte dość nieżyczliwie. Zarzucano im, że uprawiają teatr „burżuazyjny”, estetycznie obcy w ówczesnej rzeczywistości: ukochane przez nie marionetki na niciach kojarzyły się z teatrem dworskim. Zaczęły więc szukać swego miejsca gdzie indziej. Jan Żejmo przywędrował wiosną 1947 roku do Trójmiasta

i tu zorganizował występy. Na Wybrzeżu nie było wówczas stałego teatru, który tworzyłby dla dzieci, stąd ogromne zainteresowanie wileńskim teatrem. Podczas tego letniego pobytu nad morzem trwała kampania prasowa, by stworzyć lalkarkom możliwość zorganizowania stacjonarnego teatru dla dzieci.

Ostatecznie Totwenki zostały. Między 14 a 22 września pojechały do Łodzi, by zlikwidować tam mieszkanie i zakończyć wszystkie swoje sprawy, 23 wróciły do Gdańska, a 26 września do Gdańska pociągiem przyjechały z Łodzi ich rzeczy. W październiku 1947 roku w „Dzienniku Bałtyckim” napisano: „Każdego, kto przechodzi obecnie obok gmachu „Polonii” we Wrzeszczu (al. Rokossowskiego 15), uderzyć musi – oprócz ożywionego ruchu remontowego w rejonie właściwej sali teatralnej – nowy sztyl i odświeżone wejście na piętro, do sali t. zw. „Miniatur”. Rozgościł się tu na dobre Wileński Teatr Łątek i sztyl właśnie to widzowi obwieszcza. Salka „Miniatur” wydaje się jak stworzona na teatr marionetek, również scenka po drobnych dostosowaniach spełnia znakomicie swe zadanie”⁷.

Obok salki widowiskowej znajdowało się niewielkie pomieszczenie, w którym Totwenki nie tylko mieszkały, ale także pracowały, ogrzewając się początkowo przywiezioną z Wilna kozą. Teatr po raz pierwszy zaprosił gości do swojej nowej siedziby w sobotę, 12 października 1947 roku (wcześniej, 5 i 10 października, zagrał w Gdańsku-Oliwie). Szybko zadomowił się w nowym otoczeniu i czasem zapraszał na zaplecze gości. Jeden z nich, Władysław Brzost (pod tym pseudonimem krył się znakomity fotograf Zbigniew Kosycarz), tak opisał swoje wrażenia: „schody w wielkim i pustym gmachu teatru we Wrzeszczu trzeszczały niemiłosiernie. Po ścianie snuł się, jak nieodstępny towarzysz krok w krok mój cień. Rozglądając się ciekawie dokoła, wspiąłem się na piętro i zapukałem do wskazanych drzwi. (...) Od razu poznałem, że trafiłem pod właściwy adres. Pani Ewa Totwen kierująca pracownią „Teatru Łątek” jest wprawdzie młodą plastyczką (...). Przybysz od razu zdaje sobie sprawę, że trafił tu w granicę nowego, trochę niesamowitego świata. Wielką izbę wypełniają przedmioty niepokojące swym

WRZESZCZ – BOKISÓWNIKÓW 15 (BUTYWEK TORANIJA)

WILEŃSKI

PRZEDSTAWIENIE
**DLA
DZIECI**

W NIEDZIELE:
12, 19 i 26 października
o godzinie
12-tej i 16-tej

TEATR LALEK
LALKI

O GWIAZDCE Z NIEBA

ODBIORY:	SANCE:
1 W sobotę, 18.00	1 Tamże, 12.00
2 12.00, 16.00	2 Szpital, 12.00 i 16.00
3 12.00, 16.00	3 Reżys: M. Zarzecki
4 W niedzielę, 12.00	4 Muzyka: M. Zarzecki

Teatr: BOGAJA TOTWEN   Opraczenie plastyczne: BOGAJA I ENJA TOTWEN   Muzyka: M. ZARZECKI

tajemniczym przeznaczeniem. Dopiero po pewnym czasie zaczyna się rozróżniać wśród prawdziwego labiryntu najrozmaitsze sprzęty, jakieś warsztaty stolarskie, fragmenty starych dekoracji, stojących pod ścianami, rusztowanie przenośnej sceny zajmującej jeden z kątów w pokoju, no i... lalki. Jest ich bardzo wiele. Jedne gotowe wiszą na sznurkach, inne niewykończone jeszcze leżą na stolikach i na warsztacie, przy którym stoi współpracownik kierowniczkii pan Rusiniak⁷⁸.

Planowano, że spektakle będą prezentowane we Wrzeszczu w każdą niedzielę dwa razy, o godz. 12.00 i 16.00, a w pozostałe dni tygodnia odbywać się będą wyjazdy oraz przedstawienia dla szkół. Taka sytuacja trwała do listopada 1949 roku, gdy władze Gdańska przekazały Teatrowi Łątek gmach przy ul. Grunwaldzkiej 16, w którym teatr dla dzieci mieści się do dziś. Przed wojną był tam lokal Café Stoeckmann. Od strony ulicy znajdowała się mała salka, duży westybul, a w głębi niewielka sala na 400 miejsc z małą scenką bez urządzeń, kulis i niezbędnego zaplecza. W 1946 roku, po niewielkich przeróbkach, budynek przeznaczono najpierw na Teatr Miejski, a w 1949 roku na teatr lalkowy Olgi Dobużyńskiej-Totwen. Przeniesiono tu wszystkie pracownie i jak wspominała szefowa teatru: „założyliśmy przy teatrze specjalne studium, gdzie młody narybek aktorski ćwiczy się w opanowaniu technicznym sztuki poruszania lalek. Umuzycznienie zespołu prowadzi prof. Ludwig, a wykłady kultury słowa – ob. Gołębska”⁷⁹.

Według notatek Ewy Totwen sala teatru miała wymiary 18,60 m na 10,50 m i wysokość 7,80 m, a scena 5 m na 5,75 m i wysokość 4,85 m. W budynku znajdowały się także dwie garderoby (5,65 × 2,55 oraz 5,70 × 4,60), pracownia techniczna (6,50 × 6,00), stolarnia (9,60 × 6,40), pracownia artystyczna (8,00 × 7,05) oraz biura (3,25 × 2,70). Było więc gdzie pracować i uczyć się, bo przecież nikt, kto przychodził do teatru, nie miał wcześniej z lalkarstwem do czynienia. „W tym „zaczarowanym” teatrze wszyscy robią wszystko. Oto student architektury, obdarzony ładnym basem, M. Zarzecki, który doskonale porusza marionetkami

⁷⁸ W. Brzost, *Fabryka bajek*, „Rejsy” nr 42, 10 października 1948 r.

⁷⁹ (Izat), *W krainie baśni*, „Dziennik Bałtycki”, 27 października 1949 r.

Krasnoludki idą w świat wg M. Konopnickiej,
inscen. i lalki: O. Totwen, E. Totwen,
reż. H. Hohendlinger, O. Totwen | 1948. Fot. GK

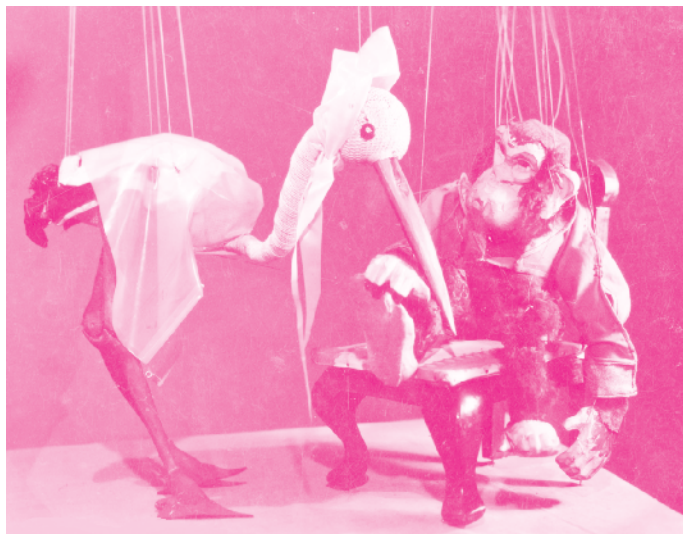
– zajmuje się równocześnie światłem. Przystawia właśnie w tej chwili reflektory, opracowując z Ewą Totwen efekty świetlne dla inauguracyjnego widowiska. (...) – Ostatnio, matka moja „odkryła” i sprowadziła ze wsi młodziutką, niezwykle utalentowaną Helenkę Niedźwiedzka, pólsierotę po małym chłopcu – opowiada p. Ewa. – Dziewczynka, losami wojny zagnana aż do Indii, wróciła przed dwoma laty do Polski i osiadła wraz z matką na wsi u dalszych krewnych. Przypadek zrzucił, żeśmy ją „odkryli” i teraz pracuje w naszym teatrze, wykonując pod naszym kierunkiem pacynki¹⁰.

Już w roku 1947 pojawiły się w orbicie Teatru Łątek osoby, które później budowały jego świetność: Natalia Gołębska i Michał Zarzecki, dla którego współpraca z Totwenkami była pierwszą szkołą lalkarską. Z notatek Ewy Totwen wynika, że

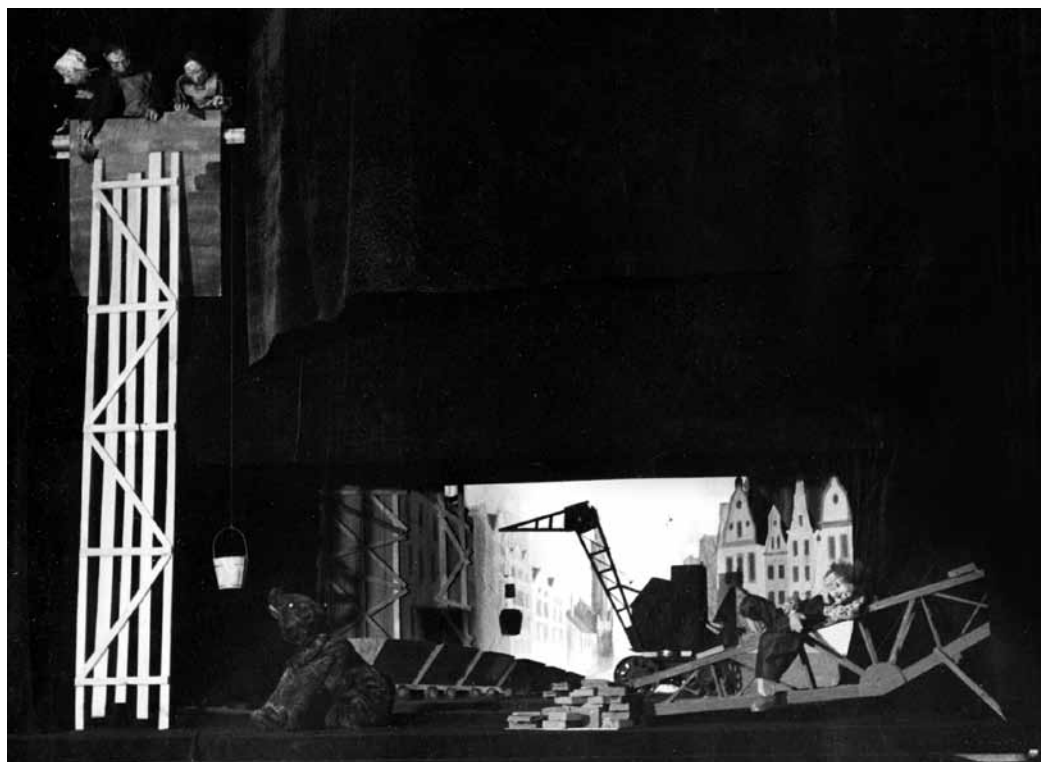

11

*Słowik wg H. Ch. Andersena, inscen. i lalki:
O. Totwen, E. Totwen, reż. Z. Skowroński |
1948. Fot. GK*

*Doktor Dolittle i jego zwierzęta H. Loftinga,
inscen. i lalki: O. Totwen, E. Totwen, reż.
O. Totwen | 1950. Fot. GK*

Kubuś w Gdarisku G. Matwiejewa, inscen. E. Totwen, lalki: O. Totwen, E. Totwen, H. Niedźwiedzka, reż. O. Totwen | 1950. Fot. GK

20 października 1947 roku w godz. 11.00–13.30 Zarzecki po raz pierwszy odbył próbę ruszania marionetkami, później zajmował się montażem lalek, odnawiał dekoracje, opracowywał staw kolanowy i stopy lalki, w listopadzie „robi nogi Wojtusia, kończy jego biodra, kończy tułów oraz ręce”, a następnie „zaczyna Ochmistra i tułów Świerszcza, montuje Babcie, klei i obciąża jej nogi”, „27 XI do 12.00 p. Michał (robi) 5 par skrzydeł anielskich, rozpoczął robotę 2 par nóg dla pasikoników”, „3 XII (19–22) p. Michał (wykonuje) tułów dla Świerszczy i dla Małgosi”.

W latach 1947–1951 Teatr Łątek przygotował w Gdańsku dziewięć premier, były to m.in. *Słowik* wg Hansa Christiana Andersena, *Krasnoludki idą w świat* wg Marii Konopnickiej, *Czarodziejski kalosz* Giennadija Matwiejewa czy *Doktor Dolittle i jego zwierzęta* Hugh Loftinga. Po pierwszym Ogólnopolskim Festiwalu Sztuk Rosyjskich i Radzieckich w Warszawie w drugim numerze „Teatru Lalek” ukazała się notatka: „Teatr „Łątek” z Gdańska obchodzić będzie w r. 1951 – 10-lecie swego istnienia. Jako ukoronowanie blisko dziesięcioletniej działalności teatru należy uznać fakt, że teatr został upaństwowiony. Ulubiona

Pracownia plastyczna, lata 50. Fot. MNG

technika tego teatru – to marionetki. Jedyny to teatr w Polsce, który z takim zapalem stosuje technikę poruszania lalek za pomocą nici. Wprawdzie kilka sztuk wystawiono w tym teatrze za pomocą pacynek, ale traktowano to raczej jako eksperyment i *malum necessarium*¹¹. Po próbach z pacynkami teatr tym skwapliwiej powrócił do marionetek. Jeśli spojrzymy na całokształt działalności tego teatru, to musimy przyznać, że zarówno osiągnięcia jak pomyłki są dla tego teatru bardzo typowe. Mocną stroną teatru jest gruntowna znajomość techniki lalkowej, dobre wyruszanie lalkami, stosunkowo najslabszą – sposób opracowania samego tekstu. Gdyby teatr mógł grać tylko w milczeniu, poszedłby w kierunku swoich naturalnych skłonności. W czasie ostatniego festiwalu [Sztuk Radzieckich] teatr wykazał olbrzymią wprost pomysłowość w znanej scenie telefonicznej w lesie oraz niezwykłą inwencję ruchową. Gdyby przyznawano nagrody za pojedyncze sceny, miałby prawo ubiegać się o pierwsze miejsce. Gdyby przyznawano nagrody za pomysłowe poruszanie lalek... również¹².

¹¹ Z łac. zło konieczne.

¹² Kronika: Upaństwowienie Teatru Łątek, „Teatr Lalek” nr 2–3/1950.

Choć notatka ta nie zapowiadała kłopotów, wkrótce założycielki Teatru Łątek zostały zeń usunięte: Olga, ciężko chora, poszła na emeryturę, Ewa została wysłana „na praktyki” do Bielska-Białej, Irena już wcześniej podjęła studia biologiczne, Jan Żejmo – po ingerencji urzędników bezpieczeństwa – odszedł z teatru i rozpoczął pracę na Politechnice Gdańskiej. Część aktorów i pracowników teatru pozostało w Państwowym Teatrze Lalek. I tak zamknięty został pierwszy powojenny etap działalności teatru lalkowego w Gdańsku, teatru, który swój początek miał w Wilnie. Teatr Łątek w 1957 roku został przez Ewę Totwen „reanimowany” jako Stowarzyszenie Miłośników Sztuki Marionetkowej – Teatr Łątek w Domu Drukarsza w Gdańsku przy ul. Garncarskiej. Po raz kolejny powstały przy teatrze kursy przygotowawcze dla młodzieży. Przyjmowano na nie chętnych po maturze, z dobrą dykcją i słuchem, gotowych ciężko pracować, by stworzyć zespół ambitny i ofiarny. Znowu odbyło się kilka premier i rozpoczęły się ataki: „Teatr Lalek wystawił *Pastorałkę* wobec czego Teatr „Łątek” wystawia widowisko religijne Ewy Szelburg-Zarembiny pt. *Najpiękniejsza z siostr*. Dziecko zapytane przeze mnie bezpośrednio po przedstawieniu o wrażenia streściło je krótko: dzieci się pomodliły i Bozia od razu modlitwy wysłuchała. A zatem jest to sztuka wpajająca w najmłodsze pokolenie wiarę w cudowne moce. Nie mam zamiaru obrażać niczyich uczuć. (...) Jednocześnie chyba jest jasne, że ideologia idealistyczna jest sprzeczną z materialistycznymi założeniami socjalizmu. Zwalczanie przy pomocy pieniędzy państwowych naukowego światopoglądu wydaje się zatem absurdem. (...) Chodzi o to, by szerzyć kulturę, a nie religianctwo”¹³. Pomysł upaństwowienia Stowarzyszenia Miłośników Sztuki Marionetkowej – Teatr Łątek został wcielony w życie, w październiku 1959 roku skwitowano ten fakt niewielką notatką, w której powiadomiono, że: „Państwowy Teatr Lalek „Miniatura” we Wrzeszczu z dniem 1 października br. połączył się z Teatrem Kukielkowym „Łątki”, mającym swą siedzibę również w Gdańsku. Do teatru „Miniatura” przeszedł cały zespół aktorski „Łątek” oraz ich rekwizyty”¹⁴.

¹³ W. Merkel, *Kosztowne lalki*, „Dziennik Bałtycki” nr 52, 2–3 marca 1958 r.

¹⁴ *Gdańskie „Łątki” w Teatrze „Miniatura”, „Rejsy” nr 40, 11 października 1959 r.*

187

Zarządzenie Nr.....

Ministra Kultury i Sztuki
z dnia 17.11.1952 r.

w sprawie utworzenia przedsiębiorstwa państwowego
pod nazwą " Państwowy Teatr Lalek w Gdańsku

Na podstawie art.1 ust.1 dekretu z dnia 26 października 1950 r.
o przedsiębiorstwach państwowych /Dz.U.R.P.Nr 49 poz.439/ zarządza
się, że następuje:

§ 1

Tworzy się przedsiębiorstwo państwowe
pod nazwą " Państwowy Teatr Lalek w Gdańsku
.....," zwane dalej przedsiębiorstwem.

§ 2

1. Przedsiębiorstwo ma siedzibę w ..Gdańsku.....
2. Przedsiębiorstwo może tworzyć za zgodą Ministra Kultury i Sztuki oddziały terenowe.

§ 3

Przedmiotem działania przedsiębiorstwa jest: planowe krzewienie kultury
teatralnej przez organizowanie przy pomocy zawodowych zespołów,
przedstawieli teatru lalek.

§ 4

Przedsiębiorstwo prowadzone jest w ramach narodowych planów gospodar-
czych według zasad rozrachunku gospodarczego i rozlicza się z
budżetem Państwa poprzez budżet centralny.

§ 5

Zwierzchni nadzór nad przedsiębiorstwem sprawuje Minister Kultury
i Sztuki przez Centralny Zarząd Teatrów.

§ 6

Na czele przedsiębiorstwa stoi dyrektor, który kieruje samodzielnie
działalnością przedsiębiorstwa i jest za nią odpowiedzialny.

§ 7

1. Do skłaniania w imieniu przedsiębiorstwa oświadczeń w zakresie
jego praw i obowiązków majątkowych wymagane jest współdziałanie
dwóch upoważnionych osób.
2. Osobami upoważnionymi są: dyrektor i pełnomocnicy ustanowieni na
podstawie art.15 ust.3 powołanego we wstępie dekretu. Pełnomoc-
nicy działają w granicach swego umocowania.

Lalki bez eksperymentów...

W roku 1952 (a więc 65 lat temu) Ali Bunsch rozpoczął w Gdańsku tworzenie swojego teatru. Nad morze przyjechał z Łodzi, choć urodził się w Bielsku. Wojnę przeżył w Krakowie, gdzie uczęszczał do tajnej Akademii Sztuk Pięknych [Kunstgewerbeschule], współpracował z konspiracyjnym teatrem plastyków Tadeusza Kantora. Po wojnie uczył się w Studiu Teatralnym Starego Teatru w pracowni Andrzeja Pronaszki oraz studiował w Akademii Sztuk Pięknych malarstwo u Eugeniusza Eibischa i scenografię u Karola Frycza. Pracę zawodową zaczął w Teatrze Groteska w Krakowie u Henryka Ryla, później przeniósł się wraz z nim do Arlekina w Łodzi. W 1952 roku objął Teatr Łątek, którego nazwę po odejściu Totwerek zmieniono na Państwowy Teatr Lalek. Ali Bunsch był niezwykłą osobowością, „nieco satańiczny, szalenie wybuchowy, taki nieustanny gejzer, z którego tryskało witalnością i energią. (...) To był tytan pracy. Przy całej swej nadnerwowości, impulsywności, niezwykle silnym napięciu emocjonalnym, które towarzyszyło każdej pracy i kontaktom z ludźmi, był w swym rzemiośle wprost niewiarygodnie rzetelny i precyzyjny. W tworzoną pracę – lalkę, dekoracje, kostium bądź wszystko naraz – wchodził z wielkim impetem i jakby całym sobą”¹⁵.

Jego przeciwieństwem była Natalia Gołębska, którą zaprosił do współpracy. Urodzona we Lwowie ukończyła tam gimnazjum, potem studia z wychowania fizycznego na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, gdzie wyszła za mąż za Jerzego Gołębskiego (później wieloletniego dyrektora Teatru Wybrzeże w Gdańsku). Po wojnie wstąpiła do Studia Dramatycznego Iwo Galla i z nim przyjechała na Wybrzeże. Reżyserowała pod kierunkiem Galla, czasem z jego żoną Haliną Gallową, poranki poetyckie dla dzieci. W 1952 roku rozpoczęła współpracę z gdańską rozgłośnią radiową, a stamtąd blisko już było do Państwowego Teatru Lalek, do którego trafiła we wrześniu 1952 roku. Prof. Henryk Jurkowski po latach ocenił decyzję Alego Bunscha jako „jedną z najszcześniejszych”. Temperamenty twórcze Gołębskiej i Bunscha znakomicie się uzupełniały, a że oboje swoją

Ali Bunsch, scenograf, kierownik artystyczny, a potem dyrektor naczelny Teatru Miniatura w latach 1952–1961. Fot. MNG

Natalia Gołębska, reżyserka, autorka sztuk. Fot. MNG

K R O N I K A

Z O B O W I Ą Z A N I A

Apel rzucony przez produkuje zakłady przemysłowe, aby czynem produkcyjnym uczcić zbliżające się wybory, aby uczcić XIX Zjazd WKP(b) podejmują robotnicy i chłopci, naukowcy i młodzież w całym kraju.

W nurt tych zobowiązań włączyły się i polskie teatry lalek. Między innymi Państwowy Teatr Lalek „Ariekin“ w Łodzi podjął zobowiązania o charakterze ogólnozakładowym i zobowiązania indywidualne. Z całego szeregu zobowiązań podajemy tu kilka:

Wykonanie planu mimo trudności w związku z brakiem organizatora widowni na objazd i chwilowym remontem wozu.

Przyspieszenie przygotowania premiery sztuki „Jaś Ptaś“ dla bazy do 25.10.52, a wersji objazdowej do dnia 20.9.52.

Ob. Szymkowiak Stanisław, kierowca — skrócenie terminu remontu wozu przez stałą kontrolę i pomoc w remoncie. Podwyższenie zdolności przejazdu wozu z 25 tys. km do 80 tys. km. bez generalnego remontu.

W imieniu zespołu artystycznego objazdowego przewodniczący ZMP kol. Owsik zadeklarował usunięcie braków i odnowienie lalek i dekoracji w dniach wolnych od zajęć.

Ob. Staszewski Jerzy zobowiązał się do podjęcia nauki języka rosyjskiego oraz wygłoszenia cyklu pogadanek z zakresu historii sceny polskiej. Ob. Ochmański, Niedbalik i Pokrant podjęli się wybudować domowoswietlicowy teatr lalek z programem „Dzied i Baba“. Nie wymieniamy tu wielu jeszcze zobowiązań indywidualnych.

Państwowy Teatr Lalek w Gdańsku dla przyspieszenia wykonania planu i osiągnięcia wyższego poziomu artystycznego podjął szereg zobowiązań zespołowych i indywidualnych. Aktorzy podjęli się stałego konserwowania i wykonywania mniejszych reperacji lalek we własnym zakresie, odciążając w ten sposób pracownię techniczną.

Zespół wobec trudności zdobycia gliny zobowiązał się dostarczyć z Orłowa glinę odpowiednią dla wykonania form plastycznych lalek.

Pracownicy: Mitkowski, Zarzecki, Malinowski, Grzymiski, Piastowski zobowiązali się wykonać projekt pomostu marionetkowego składanego na wyjazdy.

Wszyscy aktorzy oświadczyli gotowość przyjęcia patronatu nad świetlicowymi zespołami lalkarskimi.

Ali Bunsch, kier. artystyczny zobowiązał się wykonać projekty plakatów sztuk, wchodzących do repertuaru w tym roku oraz projektu fryzu dekoracyjnego na salę teatralną. Stanisław Grzymiski podjął się wykonywania zdjęć z widowisk teatralnych, które posłużyć mają jako materiał propagandowy i archiwalny. Ponadto wykona 6 konstrukcji lalek do programu składanego.

Aleksandra Grzymska, reżyser, zobowiązała się prowadzić metodą seminaryjną historię dramatu dla aktorów.

Poza tym — do systematycznego dostarczania redakcji „Teatru Lalek“ informacji o działalności P.T.L. w Gdańsku oraz do zaprowadzenia hodowli roślin ozdobnych dla dekoracji hallu teatru.

Ob. Snarska przyjęła patronat nad Sanatorium Dziecięcym

Przeciwgruźliczym w Oliwie i zaapelowała, by zespół bezinteresownie dał widowisko dla dzieci chorych sanatorium, co przyjęto jednomyślnie.

Ob. Ulatowska, sprzątaczką podjęła się uszyć 30 sztuk chragwi do udekorowania budynku teatru wewnątrz.

Ob. Malinowski i Piastowski — stolarze — zobowiązali się wykonać skrzynkę na pieniądze dla kasjerki w celu ułatwienia jej pracy w terenie.

Ob. Pankowska podjęła się założenia i prowadzenia biblioteki sztuk lalkowych.

Oto kilka z wielu podjętych przez Teatr ten zobowiązań.

* * *

Zespół teatru „Tęcza“ w Tuchomi w tym roku podjął następujące zobowiązania:

1. Dać poza planem dwa bezpłatne przedstawienia dla Szpitala Garnizonowego w Koszalinie i w Domu Dziecka w Moryniu.

2. W związku z nieotrzymaniem samochodu na czas, zespół zobowiązał się nie wracać do bazy co miesiąc, lecz co drugi miesiąc — by wykonać roczny plan.

3. Prowadzić akcję kulturalno-oświatową w spółdzielniach produkcyjnych i P.G.R.-ach.

4. Prowadzić systematyczne szkolenie członków zespołu.

5. W związku z zaniedbanym stanem sal na wsiach, uprzątnąć i zabezpieczyć je we własnym zakresie (da to oszczędności około 800.— zł).

6. Wykonać we własnym zakresie wewnętrzne urządzenie samochodu i przyczepy (oszczędność około 4.000.— zł).

Dalsze meldunki z polskich teatrów lalek napływają.

pracę traktowali bardzo poważnie, potrafili się świetnie dogadać. Ich pierwszym wspólnym spektaklem były *Trzy niedźwiadki* Mirosława Dismona (1953): „razem z Michałem Zarzeckim, moim wówczas asystentem, a dziś reżyserem „Miniatury”, dobrze się namęczyliśmy, żeby coś z tego tekstu wydobyć dla sceny”¹⁶. Przedstawienie grane było, tak jak wówczas wszystkie inne, na scenie marionetkowej odziedziczonej po Łątkach: niskiej i szerokiej, niezbyt odpowiedniej dla lalek prowadzonych od dołu. Bunsch tę niedogodność techniczną przerobił na atut, w wielu spektaklach tworzył lalkowe „fryzy”, opracowywane sceny podporządkowywał kompozycji plastycznej.

Wymyślił także logo teatru, do dziś używane – łódeczkę z dwójką dzieci-pacynek. W 1957 roku (a więc 60 lat temu) zmienił nazwę teatru po ogłoszonym w lutym w prasie konkursie: „Państwowy Teatr Lalek w Gdańsku ogłasza konkurs otwarty na nazwę dla teatru. Oto warunki konkursu: 1. Nazwa powinna być krótka, najlepiej jednosłowna. 2. Powinna swym znaczeniem nawiązywać do terenu, na którym teatr działa. 3. Powinna harmonizować z emblematem teatru, który posiada już wieloletnią tradycję”¹⁷. Pomysły należało nadsyłać do 15 marca. W kwietniu w „Dzienniku Bałtyckim” pojawiła się notatka informująca, że choć termin ogłoszenia wyników konkursu na nazwę teatru już minął i choć wpłynęło 36 pomysłów, to „większość proponowanych nazw nie nadaje się do przyjęcia ze względu na infantylny charakter, jak np. Bobo, Krabik, Kaczusia, Modraczek”¹⁸. Inne nazwy były również nietrafione: Bałtylalka, Lalkorab, Lalabella czy Bałtycki Uśmiech, Kraina Baśni, Zaczarowana Łódź, nawiązując do słownictwa morskiego proponowano też Szprotkę, Mewę, Falę albo Korabia. Poszukiwania trwały więc nadal, ostatecznie w połowie maja 1957 roku zaprezentowano nową nazwę: Państwowy Teatr Lalek Miniatura („Dziennik Bałtycki” 16 maja 1957). Zwycięzcy konkursu nigdy nie poznaliśmy, podobno swój pomysł zgłosił anonimowo, podpisany „Niezdedykowana”.

—
Z czasopisma „Teatr Lalek” nr 8/1952

!
Z programu *Trzech niedźwiadków*
M. Dismona | 1953. MNG

—
¹⁶ I. Trojanowska, „Głos Wybrzeża”, 10 marca 1977 r.

¹⁷ Konkurs na nazwę dla teatru lalek, „Dziennik Bałtycki”, 14 lutego 1957 r.

¹⁸ Jak się ma nazywać?, „Dziennik Bałtycki”, „Rejsy” nr 15, 14–15 kwietnia 1957 r.

Arirang N. Bojarskiej, inscen. N. Gołębska, A. Bunsch, reż. N. Gołębska, lalki: A. Bunsch | 1953. Fot. Edmund Zdanowski/APG

Ali Bunsch (dyrektor i scenograf) i Natalia Gołębska (reżyserka) rozpoczęli pracę nad artystycznym obliczem teatru. „Początek był trudny – chodziło o skonsolidowanie zespołu i ukształtowanie oblicza artystycznego naszej placówki. Sprawa nie była łatwa, a ambicje zespołu wysokie, chcieliśmy bowiem szukać najodpowiedniejszych, nowych form artystycznych, które odpowiadałyby duchowi naszej epoki i mentalności widza”¹⁹ – wspominał w 1958 roku Ali Bunsch. Po kilku premierach zgodnych z ówczesnymi wymaganiami (*Arirang* Natalii Bojarskiej, 1953; *Zielony mosteczek* Jerzego Zaborowskiego, 1953) powstawały kolejne, dziś już legendarne spektakle w reżyserii Gołębskiej ze scenografią Bunscha, m.in. *Dumna legenda* Franciszka Fenikowskiego (16 lutego 1954), *Żart olszowiecki* Hanny Januszewskiej (22 maja 1956), *Flisak i Przydróżka* Hanny Januszewskiej (20 lipca 1957), *Pastorałka* Leona Schillera (6 grudnia 1957), *Lot w nieznanie* Józefa Grzesika (7 lipca 1958), *Biwak z przyśpiewkami* Hanny Januszewskiej (25 października 1958), *Piękna Parysada* Bolesława Leśmiana (26 grudnia 1958). To Natalia Gołębska odmieniła repertuar teatru, wprowadzając spektakle czerpiące ze sztuki ludowej, legend i baśni.

—
Lot w nieznanie J. Grzesika, inscen. N. Gołębska, A. Bunsch, reż. N. Gołębska, scen. A. Bunsch | 1958. Fot. Edmund Zdanowski/APG

—
¹⁹ (Sier.), *O lalce i aktorze*. „Wieczór” rozmawia z Alim Bunschem, dyrektorem Teatru „Miniatura”, „Wieczór Wybrzeża” nr 216, 17 września 1958 r.

Baśń o zaklętym kaczorze M. Kann, inscen. M. Zarzecki, A. Bunsch, reż. M. Zarzecki, scen. A. Bunsch | 1960. Fot. Tadeusz Link/MNG

Cudowna lampa Aladyna B. Leśmiana, inscen., reż. i scen. A. Bunsch | 1959. Fot. Tadeusz Link/MNG

Zaklęta królewianka L. Bądkowskiego, inscen. N. Gołębska, A. Bunsch, reż. N. Gołębska, scen. A. Bunsch | 1959. Fot. Tadeusz Link/MNG

12 czerwca 1962 roku odbyła się prapremiera najgłośniejszego w historii Teatru Miniatura spektaklu – *Bo w Mazurze taka dusza* – teatralizacja znanej piosenki o krakowiance, co nie chciała kata za męża i o Maćku, co umarł, ale jakby mu zagrali, to by zatańczył – widowisko folklorystyczne, opowiadające o naturze i losie narodu polskiego. Wyreżyserowała je, przy współpracy Michała Zarzeckiego, Natalia Gołębska, która opracowała także tekst (był to jej debiut literacki) na podstawie tekstów Oskara Kolberga, Jerzego Zaborowskiego i księdza Józefa Baki. Lalki – pacynki, jawniki i kukły – o uproszczonym kształcie, ubrane w kostiumy ludowe z wszystkimi niezbędnymi elementami: spódnicami, halkami, zapaskami, serdakami i chustkami oraz historyczne – wojskowe – zaprojektował Ali Bunsch. Był świetnym znawcą historycznego stroju, „jego (...) wiedza imponowała swą rozległością, historiozoficzne koncepcje i refleksje głębią i szerokością widzenia. Patrzył na dzieje jakby przez szerokokątny obiektyw”²⁰. Dekoracje przygotowała Gizela Bachtin-Karłowska, która wyczarowała, za pomocą barwnych tkanin, pasów haftowanych w kolorowe kwiaty i symboli narodowych, przestrzeń otwartą, która zdawała się nie mieć granic.

Kolorowe piosenki G. Franta, inscen. H. Ryl, A. Bunsch, reż. E. Burczyk, scen. A. Bunsch | 1959. Fot. Tadeusz Link/MNG

Pastorałka L. Schillera, inscen. N. Gołębska, A. Bunsch, reż. N. Gołębska, scen. Ali Bunsch | 1957. Fot. Tadeusz Link/MNG

Bo w Mazurze taka dusza N. Gołębskiej,
reż. N. Gołębska, lalki: A. Bunsch | 1962.
Fot. Tadeusz Link/MNG

Ten spektakl stworzony był przez zespół, a jednocześnie tworzył zespół – twórców, wykonawców i świetnych teatralnych rzemieślników. „Przedstawienie było wyrazem i dowodem mądrości Alego Bunscha jako dyrektora „Miniatury”. Mądrości polegającej przede wszystkim na umożliwieniu każdemu z artystów swobodnego, indywidualnego rozwoju. Bunsch chyba najbardziej cenił w człowieku indywidualność, osobowość, umiejętność bycia wiernym sobie. Potrafił nie tylko te cechy artyście uświadomić, ale i precyzyjnie je z człowieka wyeksponować. Najbardziej zawsze drażniła go i doprowadzała do maksymalnej irytacji ludzka głupota, arogancja i lenistwo”²¹. Natalia Gołębska, zapytana o premię *Mazura*, powiedziała: „z tą sztuką była (...) dziwna sprawa. Przygotowaliśmy ją na jakąś specjalną okazję i liczyliśmy, że kilka razy się zagra, a potem pójdzie do lamusa”²².

²¹ Tamże, s. 12–13.

²² I. Trojanowska, „Głos Wybrzeża”, 10 marca 1977 r.

1 -

Lalki do spektaklu *Bo w Mazurze taka dusza*
zaprojektowane przez Alego Bunscha.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Spektakl grany był przez wiele lat, ostatnie wznowienie miało miejsce w 1987 roku, Miniatura objechała z nim prawie cały świat, zdobyła wiele nagród na festiwalach lalkowych. W obsadzie ostatniego wznowienia grało dwóch aktorów, którzy brali udział w prapremierze w 1962 roku: Aleksander Skowronski i Wiesław Szczepanowski, reżyserował je Michał Zarzecki.

W 1961 roku Ali Bunsch zrezygnował z funkcji kierownika artystycznego teatru lalek, w sezonie 1962/63 był kierownikiem artystycznym Teatru Wybrzeże w Gdańsku, później zajął się przede wszystkim pracą artystyczną. Miniaturę zostawił w świetnej formie, zespół gotowy do nowych wyzwań, a namaszczony przez Bunscha następcą, Michał Zarzecki, był reżyserem wychowanym w gdańskim teatrze. Pierwsze lekcje rzemiosła odebrał jeszcze w Wileńskim Teatrze Łątek, później był aktorem w zespole prowadzonym przez Bunscha i Gołębską. W latach 1954–1959 studiował w Czechosłowacji w Praskiej Szkole Lalkarzy, wysłany tam przez Bunscha. Do pomocy miał Natalię Gołębską i Gizelę Bachtin-Karłowską – scenografkę, która w 1951 roku ukończyła Państwową Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych w Sopocie. Studiowała malarstwo u Juliusza Studnickiego i Jana Wodyńskiego, związana była także z działającą od 1947 roku, w ramach Wydziału Malarstwa i Architektury, pracownią druku na tkaninie (sitodruku), prowadzoną przez Józefę Wnukową. Zarzecki mógł więc spokojnie skupić się na kształtowaniu własnej stylistyki i poetyki teatru. Dyrektorem naczelnym został Zbigniew Baturo, który po 18 latach opowiadał: „Zacząłem jako spiker Rozgłośni Polskiego Radia w Bydgoszczy, konferansjer i radiowy dziennikarz. (...) Tu w „Miniaturze”, dzięki Natalii Gołębskiej, Gizeli Karłowskiej i wielu innym – nauczyłem się teatru, mocno się z nim związałem”²³.

W latach 60. i 70. XX wieku Teatr Miniatura prezentował swoje spektakle na najważniejszych festiwalach lalkowych w Polsce i za granicą, otrzymywał liczne nagrody i wyróżnienia. Poza Mazurem nagradzane były m.in. spektakle *Piast i Popiel*, *Mały Tygrys Pietrek*, *Latający wiatrak*, *Legendy zodiaku*, *Ilja Muro-miec*, *Tymoteusz Rymcimci*, *Bajki i ballady* czy *Prosiaczek Czok*.

²³ T. Rafałowski, 30 lat Teatru Lalki i Aktora „Miniatura”, „Głos Wybrzeża” nr 259, 18 listopada 1979 r.

Latający wiatrak A. i J. Afanasjewów,
inscen. i reż. M. Zarzecki,
scen. G. Bachtin-Karłowska | 1964.
Fot. Tadeusz Link/MNG

Aktorzy Józefina Unczur i Henryk Zalesiński
z lalką ze spektaklu *Latający wiatrak*.
Fot. Tadeusz Link/MNG

Piast i Popiel A. Świrszczyńskiej, inscen. i reż. J. Bołgaty, scen. A. Bunsch | 1963. Fot. Tadeusz Link/MNG

Lalka ze spektaklu *Ilja Muromiec* według projektu Gizeli Bachtin-Karłowskiej.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

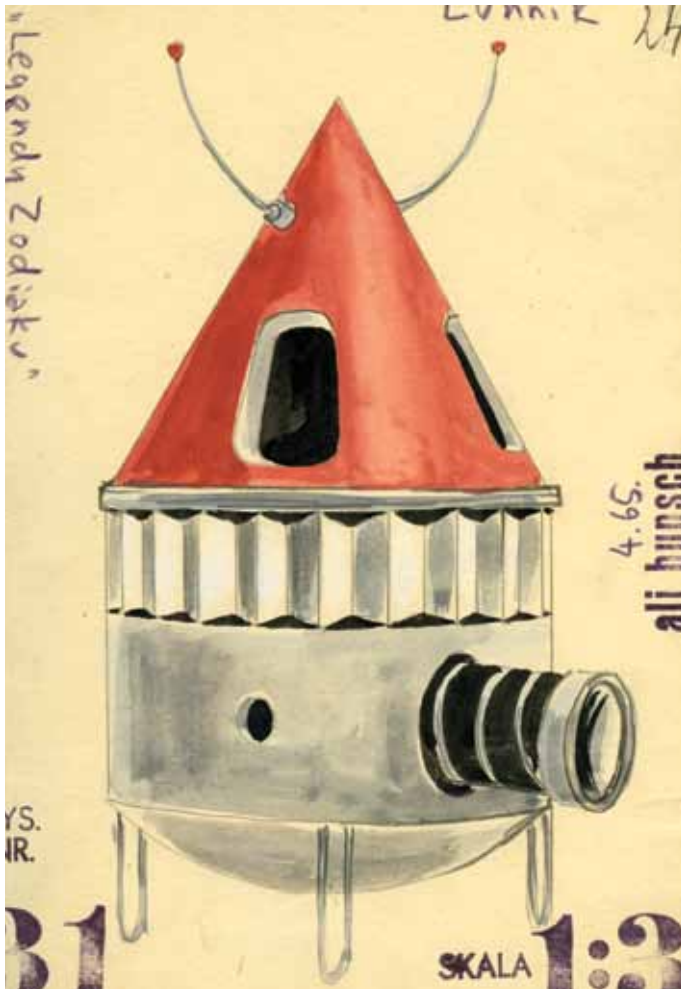

Legendy zodiaku N. Gołębskiej, inscen.
i reż. Natalia Gołębska, M. Zarzecki, scen.
A. Bunsch | 1965. Fot. Tadeusz Link/MNG

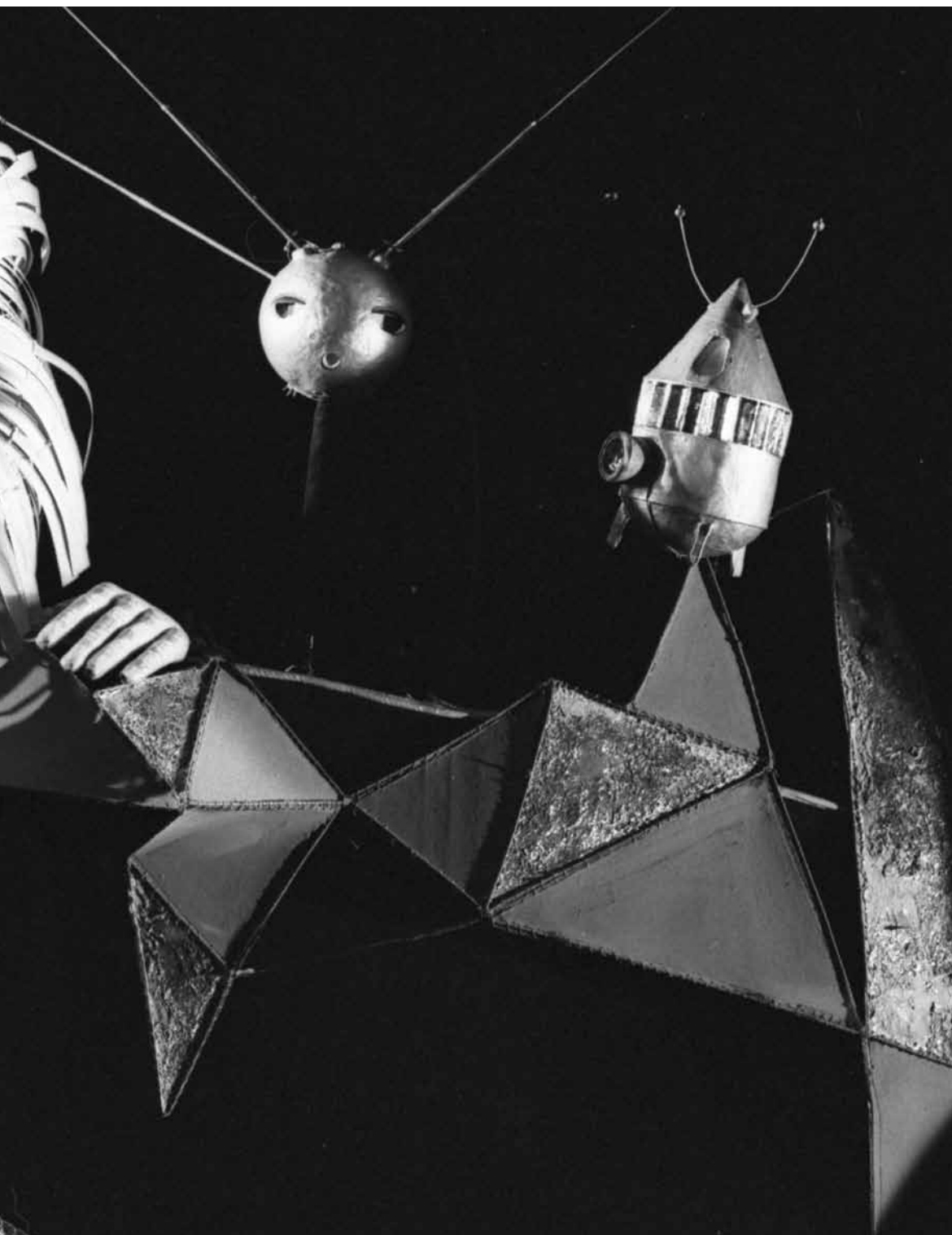
Niezwykłą propozycją artystyczną była prapremiera *Legend zodiaku* (1965), której Natalia Gołębska nadała swoje poetyckie piętno (tekst i reżyseria), Michał Zarzecki zrealizował ją ze zwykłą dla siebie precyzją (współreżyseria), a scenografię opracował Ali Bunsch. Pierwszy załogowy lot w kosmos Jurija Gagarina w 1961 roku pobudził artystyczną wyobraźnię całej trójki: „kosmonauta Gołębskiej, wyruszający samotnie w kosmos, ma coś z antycznych herosów, a kosmos zadomowiony jest zmitologizowaną wyobraźnią człowieka. Zarzecki zastosował po raz pierwszy technikę czarnego teatru, znanego mu z czeskiej tradycji, ale wprowadził też własne modyfikacje. Innowacyjne było zastosowanie kurtyny świetlnej i rezygnacja z tiulowej merli, stosowanej w tej technice. Pozwalało to rozszerzyć okno sceniczne i stworzyć przestrzeń dla skomplikowanych działań animacyjnych. Wymagało to

jednak od aktorów niezwyklej precyzji ruchu, gdyż każdy błąd groził wyjściem poza kurtynę świetlną, skrywającą aktora i oddzielającą go od lalki i innych rekwizytów, co oznaczało utratę iluzji teatralnej. Pomysłowe lalki Bunscha dawały możliwość efektownej animacji. Przykładem może być rola Lewiatana, wyobrazonego przez zmienny układ wielu wachlarzy, czy lalki znaków zodiaku w formie płaskich sylwetek połączonych sznurkiem, dzięki czemu ruch ich uzyskiwał miękką płynność. Wszystko to wirowało swobodnie w przestrzeni, łącznie z wędrującym dźwiękiem. Po raz pierwszy zastosował Zarzecki stereofonię, co było techniczną nowością²⁴.

Lalka ze spektaklu *Tymoteusz Rybcimci*.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Natalia Gołębska pracowała w Teatrze Miniatura do 1971 roku, Michał Zarzecki do roku 1977 jako kierownik artystyczny, później do roku 1989 jako reżyser i aktor. Lata 60. i 70. w Teatrze Miniatura to dominacja lalek. Michał Zarzecki mówił: „Zawsze stawiałem na lalkę jako głównego bohatera naszych inscenizacji. Bo są w kraju i za granicą eksperymenty, w których pod szyldem teatru lalkowego daje się wszystko inne – lalki pełnią tu rolę jedynie marginesową. Nie jestem zwolennikiem takich „eksperymentów”. Preferuję też teatr dla dzieci w teatrze lalek”²⁵. By ów teatr mógł być rzeczywiście profesjonalny, wymagał nowych aktorów, przeszkolonych, potrafiących poradzić sobie i z interpretacją tekstu, i z poruszaniem różnego typu lalkami. W 1975 roku w Miniaturze

*Tymoteusz Rymcimi J. Wilkowskiego,
reż. M. Zarzecki, scen. G. Bachtin-Karlowska |
1963. Fot. Tadeusz Link/MNG*

Bajki i ballady A. Mickiewicza, inscen. i reż. N. Gołębska, scen. G. Bachtin-Karłowska | 1971. Fot. Tadeusz Link/MNG

było dziewięciu adeptów, którym teatr przygotował specjalny program nauczania złożony z wykładów teoretycznych (dr Ewa Nawrocka – historia dramatu, dr Ryszard Romanowski – teoria kultury i psychologia dziecka, dr Wiktoria Jankowska – historia sztuki) oraz zajęć zawodowych: ćwiczenia z zakresu dykcji prowadził Henryk Bista, kurs umuzykalnienia prof. Wanda Dubanowicz, a zajęcia praktyczne (konstrukcja i poruszanie lalkami) Ewa Totwen, Henryk Zalesiński i Wiesław Szczepanowski. Adeptci przeszli swój „chrzest bojowy” na scenie, realizując *Gdańskie legendy* Franciszka Fenikowskiego w adaptacji Natalii Gołębskiej oraz reżyserii Jacka Jokiel, ze scenografią Łucji Sobczak (1975). Młodzi aktorzy „pracowali w modelatorni, wykonując lalki i rekwizyty pod nadzorem fachowców, poznawali przyszły zawód nie tylko od strony sceny. Swoją pierwszy egzamin przed publicznością zdali w premierze *Gdańskich legend*. Duże, wyraźnie widoczne zaangażowanie wykonawców, ich przejście się rolą – pozwala zapomnieć o warsztatowych niedomaganiach”²⁶.

Witeź Janosz S. Petőfięgo, inscen. i reż. E. Dobraczyński, scen. G. Bachtin-Karłowska | 1971. Fot. Tadeusz Link/MNG

Poza problemami z nową kadrą teatr borykał się z trudnymi warunkami lokalowymi. Michał Zarzecki w rozmowie z Tadeuszem Rafałowskim mówił: „najpilniejszym naszym zadaniem jest w tej chwili przebudowa, a ściślej modernizacja dotychczasowych pomieszczeń teatralnych, która wpłynęłaby na polepszenie warunków pracy. (...) Pomieszczenia „MiniatURY” są już za małe, potrzebna nam jest oddzielna sala prób, większe pracownie. Generalnej estetyzacji wymaga hall, sala widowiskowa”²⁷. Jedną z ostatnich premier reżyserowanych przez Michała Zarzeckiego była *Tajemnica złotego kluczyka* Je-kateriny Borisowej (ostatnia to *Tymoteusz Rymcimci* z Gizelą Karłowską w maju 1979). Scenografię opracował Mieczysław Antusiewicz, a lalki Gizela Bachtin-Karłowska. Zarzecki wspominał: „tutaj występował aktor, który musiał być, bo Papa wyrzeźbił Buratina, lalki były jego stworami. Papa wiązał nitki Buratina i uczył, jak się poruszać, potem brał nożyce, odcinał nici i lalka – nieudolnie – ale zaczynała chodzić, prowadzona od dołu. Dlatego ten realizm został zachowany – kontynuuje Zarzecki. – Jedną lalką nie można było osiągnąć zamierzonego

²⁶ T. Rafałowski, *Gdańskie legendy w Miniaturze*, „Głos Wybrzeża” nr 80, 8 kwietnia 1975 r.

²⁷ RAF, *Teatr dla najmłodszych*, „Głos Wybrzeża” nr 258, 1976 r.

Tajemnica złotego kluczyka J. Borisowej,
inscen. i reż. M. Zarzecki, lalki: G. Bachtin-
-Karłowska | 1978. Fot. Tadeusz Link/MNG

efektu, stąd kilka wersji Buratina, podmienianych; jedna chodzi, druga – inaczej skonstruowana – pływa w stawie. Ale też występował zły charakter, który zabierał lalki Buratinowi, wrzucał do worka i wynosił. Tu też potrzebny był żywy aktor. W przedstawieniu doszło do logicznego zderzenia ludzi z lalkami, bo tak się układa historia Pinokia²⁸. Ten spektakl był niezwykle skomplikowany technicznie, aktorzy ukryci przed widzami dokonywali niemal cyrkowych wyczynów: „Konstrukcje wielopiętrowe. Aktor pod osłoną scenografii przebiega po kilku podestach w górę, by za chwilę przeczłogać się na najniższym poziomie, zmieniając po drodze lalkę czy rekwizyt. Tu już centymetry są wyliczone. Grający na tzw. żywym planie porusza się na wąskich, a chwiejących się pomostach wśród lalkowych bohaterów, animowanych od dołu z wolnych kanałów. Dekoracje suną na kółkach w bok, niektóre jej elementy za pociągnięciem odpowiednich sznurków wznoszą się lub opadają. (...) Liczą się sekundy, by wpaść w odpowiednie światło, muzykę. W sumie – by osiągnąć efekt płynności²⁹”.

²⁸ K. Korczak, Zarzecki – Łątki i Miniatura, „Autograf” nr 1 (137)/2017.

²⁹ A. Kościelecka, Przekazać duszę lalce, „Głos Wybrzeża” nr 83, 14–15 kwietnia 1979 r.

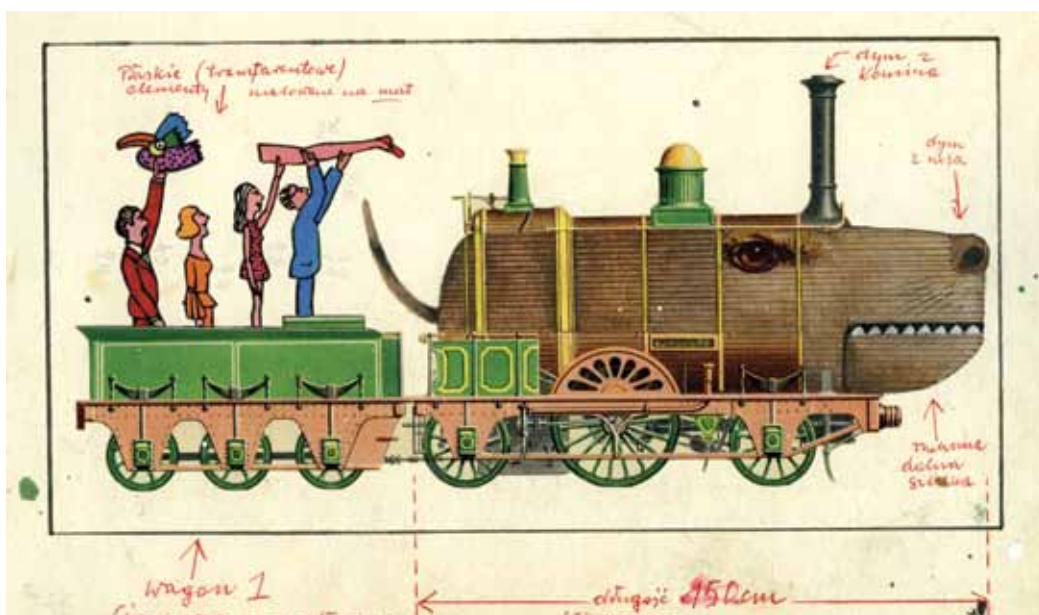

Cybernetyczny pies E. Burakowskiej
i J. Wilkowskiego, inscen. J. Wilkowski,
reż. M. Zarzecki, scen. A. Kilian | 1977.
Fot. Tadeusz Link/MNG

Biedronka A. Dukland i G. Bachtin-Karłowskiej, reż. A. Dukland, scen. G. Bachtin-Karłowska | 1975.
Fot. Tadeusz Link/MNG

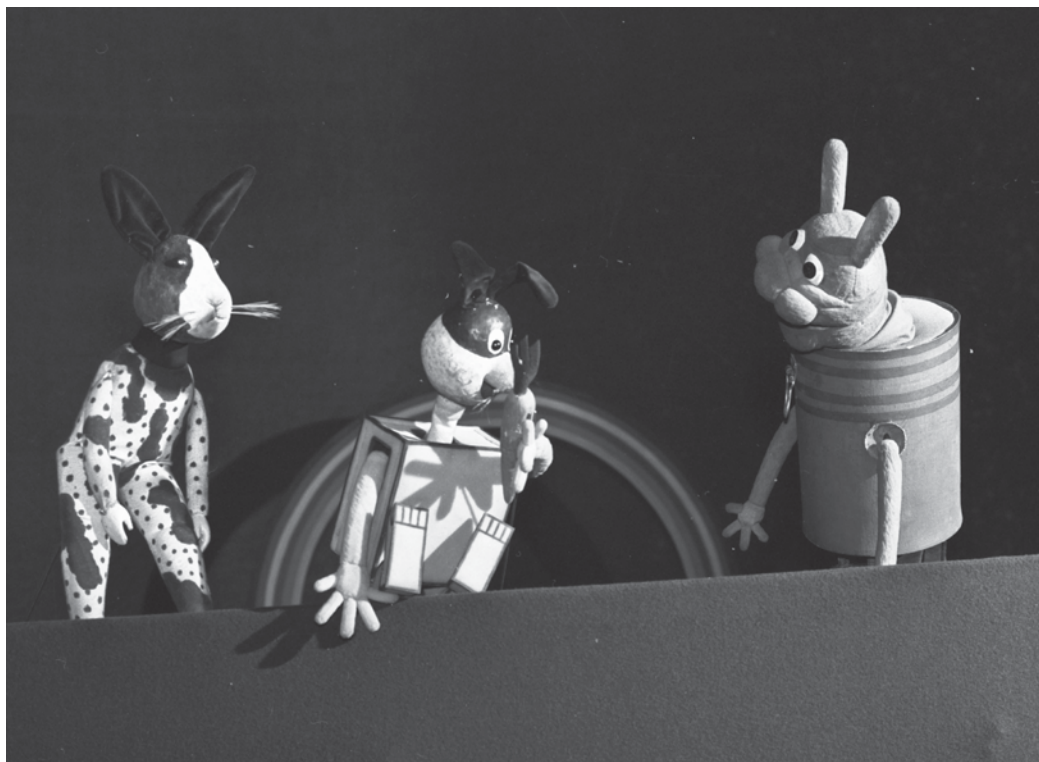

57 — Gdy Michał Zarzecki zrezygnował ze stanowiska kierownika artystycznego, zaproponował na swoje miejsce Zofię Watrak, absolwentkę polonistyki Uniwersytetu Gdańskiego, która doktorat uzyskała na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu za rozprawę o teatrze Józefa Szajny. To ona wprowadziła Państwowy Teatr Lalki i Aktora Miniatura w kolejne 30-lecie. Próbując odmienić nieco artystyczne oblicze teatru (była – i jest – krytyczką sztuki nowoczesnej), zaprosiła do współpracy znakomity tercet: plastyka Jerzego Krechowicza, reżysera Ryszarda Majora oraz kompozytora Andrzeja Głowińskiego, którzy z wierszy Tuwima stworzyli świetny spektakl, nagrodzony z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru w 1981 roku. Zofia Watrak w rozmowie z Ewą Moskalówną mówiła: „Zaczęłam szukać realizatorów ze środowiska gdańskiego. Właśnie oni zrealizowali *Wyspę wierszy*. To przede wszystkim nowy nurt myślenia plastycznego. (...)

Wyspa wierszy pana Tuwima,
inscen. R. Major, J. Krechowicz,
reż. R. Major, scen. J. Krechowicz | 1980.
Fot. Tadeusz Link/MNG

— Projekt scenografii Jerzego Krechowicza
do spektaklu *Wyspa wierszy pana Tuwima*.
APG

Wyspa wierszy pana Tuwima.
Fot. Tadeusz Link/MNG

Projekt Jerzego Krechowicza do Wyspy
wierszy pana Tuwima. APG

Tutaj na dziecięcej widowni dochodzi do klasycznej interakcji między sceną a widownią. (...) Zaczyna się wspólna zabawa. A w finale dzieci śpiewają *Spadł kiedyś w lipcu śnieżek niebieski*³⁰. I choć wydawałoby się, że propozycje przełomu lat 70. i 80. są awangardowe, to w rzeczywistości wywodzą się z tego samego co dawniej umiłowania plastyki: „czym jest teatr awangardowy dla dzieci? Nawet nie wiem – czy kosztem dzieci można eksperymentować w teatrze. Skłaniałabym się ku formule teatru tradycyjnego, tylko nie powielającego schematów. Literatura w tym teatrze jest najważniejsza”³¹ – mówiła Zofia Watrak.

³⁰ E. Moskałówna, *Międzynarodowy Dzień Teatru*, „Dziennik Bałtycki” nr 62, 29 marca 1981 r.

³¹ Tamże.

Między lalkami a aktorami...

W 1985 roku teatr objął Zbigniew Wilkoński, reżyser, absolwent Wydziału Reżyserii Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie. A ponieważ był to Rok Witkacego, zadebiutował w Gdańsku jako reżyser i scenarzysta premierą *Szarate* (13 maja 1985), skomponowaną z dziecięcych utworów Witkacego (*Juwenilia*, 1893). Zbudował przedstawienie logiczne, „zdołał nawet uczynić jeszcze więcej, tworząc spektakl, który z jednakową przyjemnością oglądają widzowie dorośli i dzieci. (...) Inscenizacja „Miniatury” ma także tę zaletę, że obnaża teatralną umowność”³². Spektakl grany był w żywym planie, aktorzy „Miniatury” wyszli przed parawan i wraz z publicznością świetnie się bawili. Ta premiera wyraźnie pokazała zainteresowania nowego dyrektora i kierunek, jaki obrał Teatr Lalki i Aktora Miniatura. Na opolskim XII Festiwalu Teatrów Lalek „Teatr Miniatura z Gdańska wyraźnie robi za awangardę. [Ten spektakl to] krok przeciw sztampie, stereotypowi, rutynie. (...) Usadzono nas w zamkniętej przestrzeni i pozwolono patrzeć jak inni się bawią. Jak bawią się dzieci i dorośli pospołu, ale w zupełnie różne zabawy, jak perwersyjna w swej prostocie i niewinności jest wyobraźnia dziecka. W przedstawieniu wymiennie rolę Stasia – 8-letniego Witkacego – grają dzieci (Dorota Orzeł i Igor Nawojski)”³³. Zachwyty w Opolu wzbudzili aktorzy, precyzyjni w słowie, ruchu i geście, poruszający się w znakomitym tempie, bez niebezpiecznego szarżowania. Ciekawe były także rozwiązania plastyczne (Dorota Stec, Krzysztof Grochal): „najciekawsze i najzabawniejsze w *Szarate* są figurki aktorów jakby z niemego filmu na scenę przeniesione z charakterystycznym dlań rytmem, tempem ruchu, gestykulacją, mimiką. Interesujący efekt dają też wielkie cienie aktorów z przesunięciem ich ruchów. To jakby odbicie rzeczywistości i wzniesienie się ponad. Jakże człowiek jest małeńki wobec takiego olbrzyma”³⁴. Spektakl byłby według krytyków bardzo ciekawy, gdyby nie pewne błędy interpretacyjne: „Scenki rozgrywane przed nami powstają w wyobraźni 8-letniego brzdąca! Wszystko dzieje się w nim, on jest twórcą postaci,

³² A. Jęsiak, *Sceniczna zabawa dla dzieci i dorosłych*, „Dziennik Bałtycki” nr 138, 30 czerwca 1985 r.

³³ J. Hofman, *Z festiwalu opolskiego*, „Teatr Lalek” nr 4/1985, s. 3.

³⁴ Tamże.

Szarate wg St. I. Witkiewicza, scen. i reż.
Z. Wilkoński, scen. D. Stec, K. Grochal | 1985.
Fot. Janusz Uklejewski/APG

sytuacji. Tymczasem na scenie w miarę upływu czasu coraz częściej Staś włącza się w coś zastanego, coś zaproponowanego mu przez dorosłych. Oni wyskakują z szuflad i zakamarków szaf, ale Staś nie podejmuje tej zabawy. Przygląda się. To nie on wyciąga ich z kapelusza. Więc... kto?"³⁵

Podczas tego festiwalu Zbigniew Wilkoński otrzymał nagrodę za reżyserię, Jolanta Szczerba za muzykę, a Małgorzatę Baltaziak wyróżniono za rolę Urszuli. Wilkoński nie był ortodoksyjnym lalkarzem (krakowska szkoła teatralna kształci artystów żywego planu), za jego czteroletniej dyrekcji oczywiście grały i lalki, ale coraz częściej towarzyszyli im widoczni aktorzy. To, co Michał Zarzecki nazywał „eksperymentem”, stało się codziennością. W Teatrze Miniatura w latach 1985–1989 odbyło się piętnaście premier, m.in. *Przygody Tomcia Paluszka* Jerzego Zaborowskiego (30 października 1985), *Król Jeleń* Carlo Gozziego (19 kwietnia 1986), *Królowa Śniegu* Zbigniewa Wilkońskiego i Zbigniewa Pniewskiego (12 czerwca 1986), *Baśń o pięknej Parysadzcie według Baśni z 1001 nocy* (28

³⁵ Tamże.

stycznia 1987), *Terminator* Petera Handkego (17 listopada 1987) oraz *Świder* według Konstantego I. Gałczyńskiego (26 marca 1988). 15 listopada 1987 roku po raz ostatni wznowiono *Bo w Mazurze taka dusza*.

Wraz z polityczną transformacją w 1989 roku w Teatrze Miniatura także nastąpiła wyraźna zmiana. Kierownikiem artystycznym został Piotr Tomaszuk, absolwent Wydziału Wiedzy o Teatrze warszawskiej Akademii Teatralnej oraz reżyserii teatru lalek na Wydziale Sztuki Lalkarskiej Akademii Teatralnej w Białymstoku. Miał wówczas 28 lat i był pełen młodzieńczej pasji, świat zmieniał się dokoła, a on chciał zmieniać polski teatr: „wydaje mi się, że w polskim teatrze lalek nastąpiło straszne okaleczenie, być może z powodu repertuaru – powstał jakiś stalinowski model teatru dla dzieci, który miał być z jednej strony teatrem uspokajającym, z drugiej strony teatrem, w którym najbardziej dramatycznym problemem było niewyłączone żelazko albo zabawa zapałkami. To, co jest sferą pytań w teatrze, zastąpiono sferą prostych odpowiedzi. To się tragicznie mści. Nigdy nie starałem się wczuć w psychikę dziecka. Mam takie przekonanie, że żaden dorosły człowiek nie jest w stanie wczuć się w jego psychikę ani wyobraźnię. Natomiast można normalnie coś powiedzieć dziecku”³⁶. Zaczął od premiery dla dorosłych, wyreżyserował *Polowanie na lisa* Sławomira Mrożka (12 listopada 1989). Spektakl złożony z trzech jednoaktówek napisanych w połowie lat 70. (*Serenada*, *Lis filozof* i *Polowanie na lisa*) przyjęto bardzo życzliwie, podobał się recenzentom i publiczności, także na Mroźek Festiwal w Krakowie (1990). Podobno sam autor obejrzał go z wielkim zainteresowaniem. „Reżyser wierny tekstowi Mrożka próbuje precyzyjnie wygrać lalkami muphetami całą niemoc i głupotę zdarzenia. Dodaje od siebie zabawną, groteskową scenę zbiorowego leśnego pijaństwa ukraśzonego zwyczajowo w takich okolicznościach wyśpiewanym narodowo-patriotyczno-masowym repertuarem: od legionowego po anglosaskie hity. Piotr Tomaszuk całą mroźkowską, surrealistyczną, groteskową zabawę tworzy przy pomocy lalek muphetów i swoistych rękawów-pacynek. Wszystko to dzięki scenografii Mikołaja Maleszy przystaje do absurdalności dramaturgicznej”³⁷.

Król Jeleń C. Gozziego, reż. W. Kobrzyński, scen. S. Echaust | 1986.
Fot. Janusz Uklejewski/APC

³⁶ A. Koecher-Hensel, *Próby przetrwania. Sezon w Trójmieście*, „Teatr” nr 11/1990, s. 8.

³⁷ A. Kietrys, *Mroźek dla dorosłych*, „Głos Wybrzeża” nr 264, 20 listopada 1989 r.

Lalka ze spektaklu *Diabelskie skrzypce*
N. Gołębskiej, inscen. i reż. J. Piekarska,
scen. G. Bachtin-Karlowska | 1978.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Grano w Miniaturze także spektakle dla dzieci, m.in. *Diabelskie skrzypce* Natalii Gołębskiej (4 marca 1990), *Kota w butach* Jana Brzechwy (11 marca 1990), *Historię żebraka i osiołka* Tadeusza Słobodzianka (20 maja 1990), *Kubusia Puchatka* Alana Alexandra Milnego czy *Czerwonego Kapurka* Jana Brzechwy (17 marca 1991). 14 października 1990 roku odbyła się premiera *Turlajgroszka* Tadeusza Słobodzianka i Piotra Tomaszuka, w reżyserii Tomaszuka. Był to współczesny moralitet oparty na motywach białoruskich i religii prawosławnej, naiwna z pozoru opowieść o chłopcu, Turlajgroszku, który łamał wszystkie zakazy, by zdobyć bogactwo, ostatecznie za wszystko odpokutował. „Tak jak przystało na wschodnią kanwę wszystko ma swoją melodię: są prawdziwe niemal piosenki ludowe, są przyśpiewki, niektóre pełne dowcipu (*Nie pij chłopie wódki, Nie bij chłopie baby*). Spektakl tworzą młodzi aktorzy pełni werwy i temperamentu”³⁸. Ta sztuka była żywym dowodem, że Tomaszuk w swych deklaracjach artystycznych był bardzo konsekwentny, rzeczywiście próbował „coś normalnie powiedzieć dziecku”. Bo przecież nie materialne zabezpieczenie dziecka jest najważniejsze, to banał, ale najważniejsza jest miłość: „trzeba mieć nie lada odwagę, by w teatrze opowiadającym dotąd głównie o pszczołkach i krasnalach grać spektakl tak drastyczny w swej brutalności i lapidarności. Spektakl mocno niemiły dla wielu dorosłych gości, którzy nie podejrzewając niczego przyprowadzili pociechy na bajkę”³⁹. Spektakl zgarnął wszystkie najważniejsze nagrody na festiwalach polskich i zagranicznych, co nie ustrzegło Tomaszuka od – jak to określił Jacek Sieradzki – „wojny w teatrze lalek”. Bo choć poziom artystyczny Państwowego Teatru Lalki i Aktora Miniatura budził uznanie, to wewnętrzne napięcia i konflikt ze związkami zawodowymi (do których należeli głównie pracownicy techniczni) doprowadziły do konfrontacji. Tuż przed premierą *Turlajgroszka* do Urzędu Wojewódzkiego wpłynęło pismo z wnioskiem o odwołanie dyrektora artystycznego. Argumentowano m.in.: „Dyrektor Tomaszuk od września 1989 roku, kiedy objął to stanowisko, dał się poznać jako arogancki, nieznoszący sprzeciwu,

Turlajgroszek T. Słobodzianka i P. Tomaszuka, reż. P. Tomaszuk, scen. M. Malesza, lalki: M. Sołowiej | 1990. Fot. AS

³⁸ A. Kietrys, *Historia naiwna*, „Głos Wybrzeża” nr 241, 16 października 1990 r.

³⁹ J. Sieradzki, *Czy lalka może być prawdziwsza od aktora?* *NIE KOCHAJA*, „Polityka” nr 25, 22 kwietnia 1991 r.

czasem wręcz chamski autokrata, uzurpujący sobie prawo wydawania decyzji wykraczających poza jego kompetencje”⁴⁰. Zespół artystyczny i oddział gdański Związku Artystów Scen Polskich udzielili Tomaszukowi pełnego poparcia. Oświadczenie w sprawie konfliktu w Miniaturze podpisali także ludzie teatru i sztuki: „Głęboko zaniepokojeni konfliktem wewnątrz zespołu Teatru Miniatura i dążeniem części tego zespołu do usunięcia z zajmowanego stanowiska dyrektora artystycznego tego teatru – p. Piotra Tomaszuka, stanowczo oświadczamy, iż znamy p. Tomaszuka jako wybitnie utalentowanego reżysera i twórcę nowoczesnego, ambitnego programu teatru lalkowego. Pozyskanie dla gdańskiej sceny lalkowej p. Tomaszuka (i jego kierownika literackiego – znanego dramaturga Tadeusza Słobodzianka) środowisko teatralne Gdańsk odebrało jako istotny sukces władz kulturalnych, tworzący szansę na odrodzenie świetnych tradycji Miniatury i ożywienie całego życia teatralnego Wybrzeża. Próbę usunięcia p. Tomaszuka ze stanowiska – skądinąd podejmowaną na podstawie statutu teatru stworzonego w stanie wojennym – odbieramy jako niezdatną manipulację wymierzoną przeciwko oryginalnemu artyście, który jednak potrafił się okazać wymagającym dyrektorem”⁴¹.

Awantura została zakończona decyzją władz o ogłoszeniu konkursu, do uczestnictwa w którym zaproszono także Piotra Tomaszuka i Tadeusza Słobodzianka. Ostatecznie wybrano wykładowcę z Wydziału Sztuki Lalkarskiej Akademii Teatralnej w Białymstoku, Tomasza Jaworskiego, a Tomaszuk i Słobodzianek założyli Towarzystwo Teatralne Wierszalin, dziś Teatr Wierszalin w Supraślu. Jaworski studiował polonistykę na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim i tam zetknął się z teatrem plastycznym Leszka Mądziaka, który właśnie rozpoczynał swoje poszukiwania. Prawdziwa fascynacja teatrem lalkowym zaczęła się jednak dzięki przypadkowemu kontaktowi z poznańskim Teatrem Marcinek: „w Marcinku obejrzałem *Mątwę* i *Szaloną lokomotywę*. Nigdy wcześniej nie widziałem przedstawienia lalkowego dla dorosłych i właśnie w tym kontekście możliwości teatru lalek wydawały mi się przeogromne. Lalki plus dramaturgia wysokiej klasy

⁴⁰ A. Koecher-Hensel, *Spory o pryncypia w Miniaturze*, „Teatr” nr 1/1991, s. 12.

⁴¹ Tamże.

– wszystko to razem uświadomiło mi, że teatr lalek to teatr, w którym da się zrobić wszystko. To był rok 1968⁴². Wkrótce został adeptem w Teatrze Marcinek u Leokadii Serafinowicz, z aktorstwa zrezygnował mimo zdania egzaminu eksternistycznego w 1972 roku, natomiast pierwsze próby reżyserskie (*Don Žan*, Białystok, 1972) potwierdziły ostateczny wybór artystycznej drogi. Później odbył studia reżyserskie w Leningradzie (1974–1978), a po powrocie został wykładowcą w Akademii Teatralnej w Białymstoku i pracował jako reżyser.

Teatr Miniatura obejmował w złej kondycji, skłócony, sfrustrowany. Musiał więc wyciszyć emocje, a jako absolwent Leningradzkiego Instytutu Teatru, Muzyki i Kinematografii powrócił do repertuaru klasycznego. Zaczął od reżyserii nieco archaicznego tekstu z historycznego Teatru Urszuli Radziwiłłowej z Nieświeża, *Opatrzności Boskiej dzieło* (13 października 1991): „na deskach Miniatury wzniesiono dworski teatrzyk z rokokowym portalem i aksamitną draperią. Zmienne, kulisowe dekoracje zdominowane motywem zwierciadła prezentują w sposób umowny kolejne miejsca akcji. Podwójna scena, stylizowana oprawa muzyczna, zachowanie warstwy językowej, efekty „cudowności”, postaci aniołów spływających z obłoka na ziemię wskazują na metateatralność inscenizacji, odsłaniającą konwencję dawnego teatru. Lalki – drewniane korpusy bez twarzy, zróżnicowane jedynie strojem z epoki narzucają dystans, zachowując wdzięk prymitywu. Akcenty ludyczne wprowadza figura narratora (Grzegorz Gajewski), którym reżyser uczynił szatana. Postać ta – w czarnej półmasce i łachmanach przypominających płomień piekielny – parodiująca dworską manierę aktorską – zapożyczona była ze sceny jarmarcznej. Mam wątpliwości, czy dzieci – do których adresowany jest ten spektakl – są w stanie ocenić wartość wysmakowanej wystawy, a naiwna baśń o pięknej królewnie, morderczych instynktach okrutnej matki nie tylko nie śmieszy, ale zwyczajnie nudzi i denerwuje brakiem zaufania dla inteligencji małych widzów⁴³.

⁴² T. Ogrodzińska, *Rozmowa*, „Teatr Lalek” nr 4/1983, s. 17.

⁴³ J. Chojka, *Kronika*, *Gdański Teatr Miniatura*, „Goniec Teatralny” nr 30 (60), 21 października 1991, s. 6.

Lalka ze spektaklu *Brama słońca* J. Makariosa
według projektu Rajmunda Strzeleckiego |
1994. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Jaworski przez cztery lata zrealizował około 20 premier (w tym 7 sam), do współpracy zaprosił reżyserów swego pokolenia: Wojciecha Kobrzyńskiego (*Niech żyje święty Mikołaj*), Włodzimierza Felenczaka (*Brama słońca*), a także absolwentów Akademii Teatralnej w Białymstoku, m.in. Mieczysława Abramowicza (*Szkaradka, Gwiazdy, gwiazdże i muzyka, Kość w gardle*) czy Wojciecha Szlachowskiego, reżysera i autora sztuki *Miecz* (1995). Współpracował ze znakomitymi scenografami: Ireneuszem Salwą i Rajmundem Strzeleckim. W teatrze nastąpiło wyciszenie, ale propozycje artystyczne nie były tak ciekawe jak za jego poprzednika. Podczas dyrekcji Tomasza Jaworskiego w 1995 roku teatr został przejęty przez władze miejskie i od tego czasu nosi nazwę Miejski Teatr Miniatura, z jego nazwy usunięta została i lalka, i aktor.

W roku 1996 na piętnaście lat wrócił do teatru na stanowisko dyrektora naczelnego i artystycznego Konrad Szachnowski. Znał ten teatr, był w nim już kierownikiem literackim w latach 1982–1985. Ukończył Wydział Lalkarski we Wrocławiu PWST w Krakowie (1970), a następnie w latach 1970–1978 studiował w Leningradzie (dziś Petersburg) na Wydziale Reżyserii Akademii Teatralnej. W roku 1979 został na krótko kierownikiem artystycznym Teatru Baj Pomorski w Toruniu, później przeniósł się do Gdańska. Pierwszy spektakl po powrocie nad morze wyreżyserował w Miniaturze w 1997 roku, były to *Niezwykłe przygody pana Kleksa* Jana Brzechwy, ze scenografią Jerzego Michalaka.

W ciągu piętnastu lat dyrekcji Konrada Szachnowskiego Miejski Teatr Miniatura zapraszał na premiery około 50 razy. Grano lalkami i w żywym planie, wystawiano klasykę dla dzieci i eksperymentowano ze spektaklami dla dorosłych. Jedną z pierwszych premier po objęciu przez Szachnowskiego dyrekcji była wystawiona na Scenie dla Dorosłych sztuka Michela de Ghelderode *Wędrowki mistrza Kościeja* w reżyserii i scenografii Andrzeja Markowicza (1996). I choć propozycję przyjęto przychylnie, Szachnowski na wiele lat zawiesił działanie Sceny dla Dorosłych. Dopiero po dziewięciu latach wrócił do niej i do twórczości de Ghelderode, przygotowując z Andrzejem Markowiczem (scenografia) *Kram Karoliny* (2008). Ten spektakl był „opowieścią o tęsknocie za światem

dawnego teatru, dawnego porządku. Światem, w którym Pierrot, Kolombina i Arlekin grali główne role, a nie byli tylko pożałowania godnymi, głodnymi i przemierzonymi włóczęgami szukającymi swojego miejsca⁴⁴. W następnym roku odbyła się polska prapremiera *Koraliny, czyli wojny o światy* na podstawie bestsellera Neila Gaimana w reżyserii Włodzimierza Fełenczaka, ze scenografią Mikołaja Maleszy. Dwie rzeczywistości – ta „prawdziwa” rodziców Koraliny typowa, pełna codziennych kłopotów, braku czasu, kłótni i narzekań, natomiast „drugi świat jest tajemniczy, czerpie inspiracje z sennego koszmaru. W nim spotykamy wynaturzone postacie, które próbują oczarować Koralinę niespotykaną serdecznością⁴⁵. Fełenczak zbudował wielowymiarowy świat swojej bohaterki dzięki umiejętnemu przemieszaniu planu żywego aktora z planem niewielkich lalek, wykorzystał także magię czarnego teatru.

Miejski Teatr Miniatura był jednak za dyrekcji Szachnowskiego przede wszystkim teatrem dla dzieci, zapraszano widzów na klasykę, grano m.in. *Niezwykłe przygody Pana Kleksa* Jana Brzechwy (1997), *Przyjaciół wesołego diabła* Kornela Makuszyńskiego (1998), *Złoty klucz* Jana Ośnicy (1999), *Piękną i bestię* Laurence’a Boswella (2000), *Pierścien i różę* Williama M. Thackeray’a (2004), *Oliviera Twista* Charlesa Dickensa (2004), *Cichą noc* Bogumiły Szachnowskiej (2006), *Pchłą Szachrajkę* Jana Brzechwy (2008), *Dzikie łabędzie* Hansa Christiana Andersena (2010), *Alicję w Krainie Czarów* Lewisa Carolla (2011). Ostatnie spektakle wyreżyserowane przez Konrada Szachnowskiego to *Tygrys tańczy dla Szu-Hin* według Anny Świrszczyńskiej (2009) i *Szalone zoo* Bogumiły Szachnowskiej (2010), do obu scenografię przygotowała Olga Leszko. *Szalone zoo* to klasyczna rewia, pełna muzyki, piosenek i tańca. „Zachwycająca jest różnorodność lalek, zaprojektowanych przez Olgę Leszko. Wykorzystane zostały między innymi uproszczone marionetki sycylijskie prowadzone na drutach, kijach i nitkach (łabędzie), pacynki i jawajki (w scenie z misiami za parawanem). Żyrafy stylizowane na afrykańskie piękności, mieniący się turkusowy

⁴⁴ M. Stąporek, <https://kultura.trojmiasto.pl/Kram-sie-rozsypal-n26635.html#tri> (dostęp 20 października 2017).

⁴⁵ Ł. Rudziński, *Koralina, czyli wojna o światy*, „Teatr Lalek” nr 2 (97)/2009.

Lalka ze spektaklu *Przyjaciel wesołego diabła*
K. Makuszyńskiego według
projektu Ireneusza Salwy | 1998.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Oliver Twist Ch. Dickensa, adapt. i reż.
K. Jakóbczyk, scen. I. Salwa | 2004. Fot. MTM

paw czy też sympatyczne misie objadające się miodem oczarowują widownię”⁴⁶.

Grano sporo, choć warunki w teatrze były raczej kiepskie. Przez wiele lat pisano i mówiono o konieczności remontu w teatrze i unowocześnienia zaplecza. Poważne roboty zaczęły się w latach 1983–1985: „ze starej budowli zostały tylko mury. Teatr wzbogacił się o dodatkowe piętro, przebudowano także scenę i foyer”⁴⁷. Remonty kontynuował Konrad Szachnowski i Krzysztof Andruszkiewicz (dyrektor techniczny teatru). W 2001 roku zainstalowano w teatrze profesjonalny sprzęt dźwiękowy i oświetleniowy, dzięki czemu można było tworzyć „wirtualną scenografię”. W tym czasie teatr miał dwie sceny (kameralną na 100 osób i dużą na 250 osób) z zapadniami. Budynek dostosowano także do potrzeb osób niepełnosprawnych. „Na miejscu są również pracownie, bez których teatr nie mógłby się obyć. W warsztacie stolarskim powstaje bajkowy świat z drewna i sklejki,

⁴⁶ N. Wiśniewska, <https://dziecko.trojmiasto.pl/Barwna-rewia-w-Szalonym-ZOO-n37717.html#tri> (dostęp 20 października 2017).

⁴⁷ D. Korbut, *Lalki dla małych i dużych*, „Głos Wybrzeża”, 5 października 2001 r.

Cicha noc B. Szachnowskiej, reż. K. Szachnowski, scen. I. Salwa | 2006. Fot. APG

a w pracowni plastycznej kostiumy i lalki⁴⁸. Zmieniono także sposób kontaktowania się z młodymi widzami, przez wiele lat teatr dojeżdżał do nich swoim autobusem. Te wyprawy były bardzo męczące i nie wszystkie spektakle można było dzieciom z małych miasteczek i wiosek pokazać. Coraz częściej więc dzieci przywożono do teatru: „ze względu na jakość i zaawansowanie techniczne naszych przedstawień rzadko gramy w terenie – wyjaśnia Krzysztof Andruszkiewicz. – Takich spektakli nie można zagrać w sali gimnastycznej”⁴⁹. W roku 2010 w teatrze rozpoczął się kolejny generalny remont. Przebudowano widownię, dzięki przeniesieniu kabiny elektroakustyków na parter dobudowano balkon (duża sala może teraz pomieścić 300 osób). Wymieniono siedziska dla widzów, poprawiono akustykę, przeprowadzono przebudowę sceny. Ale w teatrze narastała frustracja, pojawiły się bardzo krytyczne głosy wobec dyrektora i jego zastępców, padały ostre słowa, oskarżenia. Do teatru wszedł prokurator, rozpoczęto śledztwo. W sierpniu 2011 roku postawiono zarzuty wyłudzenia kilku osobom, poza podejrzeniami znalazła się cała dyrekcja.

Projekt Ireneusza Salwy do *Cichej nocy*.
Fot. MTM

Lalka ze spektaklu *Cicha noc według*
projektu Ireneusza Salwy | 2006.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Konrad Szachnowski, rozgoryczony, choć oczyszczony ze wszystkich oskarżeń, złożył rezygnację: „Z dniem 31 lipca 2011 r. Prezydent Miasta Gdańska wyraził zgodę na rozwiązanie za porozumieniem stron umowy z panem Konradem Szachnowskim, Dyrektorem Miejskiego Teatru Miniatura, w związku z planowanym przejściem na emeryturę”⁵⁰. Anna Czekanowicz, Dyrektor Biura Prezydenta ds. Kultury, oznajmiła, że ogłoszony będzie konkurs na stanowisko dyrektora Miniatury: „chcemy przygotować warunki konkursowe do 15 sierpnia i dać kandydatom miesiąc czasu na przygotowanie swojej wizji prowadzenia teatru. Zależy nam na tym, by nowy dyrektor wybrany został jak najszybciej”⁵¹. Do czasu rozstrzygnięcia konkursu obowiązki dyrektora pełnił Krzysztof Andruszkiewicz.

---

⁵⁰ Ł. Rudziński, <https://kultura.trojmiasto.pl/Konrad-Szachnowski-rezygnuje-Będzie-konkurs-na-dyrektora-Teatru-Miniatura-n5024r.html#tri> (dostęp 20 października 2017).

⁵¹ Tamże.

Lalki ze spektaklu *Pinokio* C. Collodiego,
reż. J. Malinowski, scen. Ireneusz Salwa |
2008. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Baltic. Pies na krze na podstawie książki
B. Gawryluk, adapt. i reż. R. Wicza-Pokojski,
scen. M. Waras | 2012. Fot. Piotr Pędziszewski/
MTM

Ludzie, lalki i roboty...

„Miniatura potrzebuje nowego otwarcia. I taką wizję nowego otwarcia teatru na miasto, na dzielnicę, świadomość tego, w jakim działa otoczeniu, otwarcie na artystów, jak również na region, zaproponował Wicza-Pokojski”⁵² – tak skomentowała wybór nowego dyrektora Anna Czekanowicz. Romuald Wicza-Pokojski deklarował, że zależy mu na otwarciu teatru „zarówno w sensie uczestniczenia w życiu całego miasta oraz dzielnicy – Wrzeszcza, ale również podejście do teatru lalek jako form, które mogą inspirować także twórców z innych dziedzin. Dla mnie jest też bardzo istotne to, co już jest zawarte w statucie Miniatury. Chciałbym zrealizować misję teatru jako instytucji uczestniczącej w procesie edukacji teatralnej dzieci i młodzieży, ale też jako instytucji rodzinnej. Nie chcę teatru, gdzie dzieci są przyprowadzane i zostawiane na spektakl, ale sceny atrakcyjnej także dla rodziców i dziadków. Wymaga to odpowiedniego doboru repertuaru i form realizatorskich. A zaznaczam: przyszłością teatru lalek są dla mnie lalki”⁵³. Dodajmy, lalki traktowane zupełnie inaczej niż w latach 60. czy 70., bardziej to „teatr ożywionej plastyki” niż klasyczny teatr lalkowy. Spektakle są starannie przygotowywane, a ich scenografia przemyślana i bardzo różnorodna: mamy więc lalki-zabawki (*Afrykańska przygoda*, spektakl dla najmniejszych), pełne dowcipu, kolorowe kukły (*Magiczne święta Malwiny*, 4+), spektakle odwołujące się w bardzo nietypowy sposób do teatru cieni (*Brzydkie kaczątko*, 5+; *Kasieńka*, 11+), lalki umocowane na szyi animatora (*Siedmiu krasnoludków*, 5+) lub na jego głowie (*Tramwaje*, 5+), marionetki sycylijskie (*Tajemnica kina*, 6+) i lalki stolikowe (*Bajki robotów*, 6+, *Tajemnica kina*, 6+), roboty (*Bajki robotów*) i fantastyczne lalki wyczarowywane na oczach widzów dzięki chemicznym doświadczeniom (*Fahrenheit*, 7+), lalki-gliniane figurki (*Krzyżacy*, 10+), żywy plan (*Afrykańska przygoda*, *Jasiek i Małgośka*, *Baloniarze*, *Siedmiu krasnoludków*, *Zostań przyjacielem*, *Baltic*. *Pies na krze*, *Błękitna planeta*, *Turban mistrza Mansura* czy *Remus*), video (*Kasieńka*)... Co spektakl to nowa propozycja.

Lalka do *Baloniarzy* zaprojektowana i wykonana przez Justynę Bernadettę Banasiak | 2017. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

⁵² G. Antoniewicz, *Karty rozdane – mamy dyrektora*, „Dziennik Bałtycki” nr 238 online, 12 października 2011 (dostęp 20 października 2017).

⁵³ M. Baran, *Przyszłością teatru lalek są lalki*, „Gazeta Wyborcza Trójmiasto” online, 13 października 2011 (dostęp 20 października 2017).

*Siedmiu krasnoludków A. Kochanowskiej,
reż. M. Derlatka, scen. M. Dracz | 2015.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM*

Lalka ze spektakli *Tajemnica diamentów*
i *Tajemnica kina* według projektu Dariusza
Panasa | 2012. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Brzydkie kaczątko H. Ch. Andersena, inscen. i reż. R. Wicza-Pokojski, lalki cieniowe: M. i A. Świerżewscy | 2013.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Repertuar teatru także uległ wyraźnej zmianie: Wicza proponuje teksty współczesne, czasem pisane na potrzeby spektaklu, czasem adaptacje literatury klasycznej, odwołuje się do współczesnych problemów, opowiada o otaczającej nas rzeczywistości bez chowania głowy w piasek, bez udawania, że świat jest tylko dobry, a zło zawsze będzie ukarane, choć mówiąc o trudnych sprawach Miniatura nie epatuje ostrymi rozwiązaniami, pamięta o swoich odbiorcach i stara się ich precyzyjnie określać. No i zaprasza do teatru także dorosłych. Jej wielkim atutem są również projekty edukacyjne, kontakty ze szkołami, warsztaty dla rodziców, dla uczniów, ciągłe poszukiwania i nieustający „niepokój”: „największą wartością Miejskiego Teatru Miniatura pod wodzą Romualda Wiczy-Pokojskiego jest gotowość do podejmowania rozmowy. Mądry teatr nie oswaja z gotowymi schematami, powtarzając znane scenariusze dydaktyczne; mądry teatr skłania do myślenia, prowokując do poszukiwania własnych odpowiedzi i zajmowania krytycznej postawy wobec rzeczywistości.

Robot z Bajek robotów. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Tramwaje R. Wiczy-Pokojskiego, reż. M. Derlatka, oprac. graf. A. Dobrowodzka | 2017. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Twórcy spektaklu *Fahrenheit* na podstawie książki A. Czerwińskiej-Rydel. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

—
Fahrenheit na podstawie książki A. Czerwińskiej-Rydel, reż. M. Derlatka, scen. M. Drac | 2012. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Kasieńka na podstawie książki S. Crossan, adapt., inscen. i reż. A. Wieczur-Bluszcz, scen. E. Gdowiak | 2017. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

W strategii Miniatury to zadanie wpisane jest nie tylko w przygotowywane premiery, ale także w urozmaicony zestaw działań edukacyjnych i kontekstowych⁵⁴. A w dzisiejszych czasach, gdy świat osacza młodych ludzi przeróżnymi bodźcami, nie bacząc na to, czy są do tego przygotowani, czy nie, to bardzo ważne zadanie. Wybory to jedna z ważniejszych umiejętności i trzeba się ich nauczyć, trzeba uważnie i krytycznie patrzeć na świat, na sztukę, na ludzi i ich działania, umieć samodzielnie oceniać. Teatr Miniatura daje możliwości takich lekcji, otwarty na dyskusję, bliski poprzez swoje propozycje artystyczne, edukacyjne, a nawet działania „komercyjne” (np. „urodziny w teatrze”).

Kiedy przegląda się stare zdjęcia, gdy ogląda się projekty scenograficzne dawnych mistrzów, gdy wędruje się przez zakamarki teatralnego magazynu, to czasem robi się żal, chciałoby się przywołać spektakle, które odeszły, ożywić te wszystkie kolorowe postaci uśpione na stojakach i półkach. Ale tamten świat odszedł, co świetnie rozumiał Michał Zarzecki: „z zadowoleniem pożegnałem się z pracą, ponieważ teatru lalek już nie ma i nie będzie. Ja to rozumiem, dzisiaj

⁵⁴ J. Puzyna-Chojka, *Miniatura, czyli teatr miejski*, [w:] *Co nowego. Wokół nowych i aktualnie eksplorowanych zagadnień w teatrze dla dzieci i młodzieży*, pod red. M. Barana, A. Kochanowskiej, Gdańsk 2014, s. 93.

Remus na podstawie *Życia i przygód Remusa*
A. Majkowskiego, reż. R. Brzyk, opieka
scen. K. Zawistowska, asys. reż. ds. scen.
M. Ostrowska, K. Skoczylas | 2014. Fot. Piotr
Pędziszewski/MTM

są zupełnie inne czasy, dziecko musi stukać sobie na laptopie i buszować w internecie. Wtedy nie było telewizji i taki teatr – pełen iluzji, czarów, niedopowiedzeń, tajemnic – miał znaczenie dla rozwoju dziecka”⁵⁵. Nie wiem, czy wyobraźnia współczesnego dziecka bardzo różni się od wyobraźni dzieci sprzed 30–40 lat, ale na pewno magia teatru, niezależnie od artystycznych rozwiązań, od użytych „nowinek technicznych”, nadal trwa i trwać będzie zawsze, bo teatr to wyobraźnia i niezwykle spotkanie tu i teraz. A Miejski Teatr Miniatura odzyskał wigor i „paradoksalnie najmniejszy teatr w Gdańsku zaczyna wytwarzać największą wartość dodaną. Idąc konsekwentnie tą drogą, Miniatura ma szansę spowodować ferment intelektualny”⁵⁶, ferment, który zaczyna przekładać się na nagrody zdobywane na festiwalach, tylko w 2017 roku Miniatura otrzymała kilka za spektakl *Krzyżacy* na podstawie powieści Henryka Sienkiewicza: główną nagrodę XXVIII Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek w Opolu, podczas Opolskich Konfrontacji Teatralnych „Klasyka Polska” nagrodę publiczności „za próbę poszukiwań formy na pograniczu teatru dramatycznego i lalkowego”, a na VII

⁵⁵ K. Korczak, *Zarzecki – Łątki i Miniatura*, „Autograf” nr 1 (137)/2017, s. 22.

⁵⁶ P. Wyszomirski, www.teatr-pismo.pl/przeglad/875/mapa_teatru_publicznego:_pomorze_i_kujawy/ (dostęp 20 października 2017).

Krzyżacy na podstawie powieści
H. Sienkiewicza, adapt. i reż. J. Roszkowski,
scen. M. Kaczmarek | 2016.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym „Karuzela” w Łodzi „za odnalezienie w klasyce współczesnych kontekstów, bliskich naszym czasom bohaterów, a przede wszystkim siłę ostatniej sceny” oraz od jury dziecięcego „za emocje”. I te emocje to coś najcenniejszego, co trzeba pielęgnować, bo z nich powstaje prawdziwa sztuka.

—
Karakonia. Pieśni według Schulza na
motywach *Sklepów cynamonowych*
B. Schulza, inscen. E. Janusz-Ehrlich,
opieka reż. R. Wicza-Pokojski,
scen. M. Konczakowska | 2013.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Lalka ze spektaklu *Krzyżacy*
według projektu Mirka Kaczmarka.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Błękitna planeta A. S. Magnasona,
reż. E. Jóhannesson, scen. I. Toroniewicz |
2014. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Życie teatru

*Tymoteusz Rybcimci, w środku reżyser
Michał Zarzecki | 1963. Fot. Tadeusz Link/MNG*

*O turze złotorogim, w środku reżyserka Natalia
Gołębska | 1969. Fot. Tadeusz Link/MNG*

*Iwan – carski syn, szare wilczyko i inni | 1977.
Fot. Tadeusz Link/MNG*

Kasjerka Janina Dąbrowska | 1978. Fot. Tadeusz Link/MNG

Główny elektryk Marian Kaczmarek | 1978. Fot. Tadeusz Link/MNG

Portierzy Jan Katinas, Józef Bagnecki | 1978. Fot. Tadeusz Link/MNG

Szatniarki Alicja Szczepańska i Natalia Żybruk i dyżurny p.poż. Stanisław Huszcza | 1978. Fot. Tadeusz Link/MNG

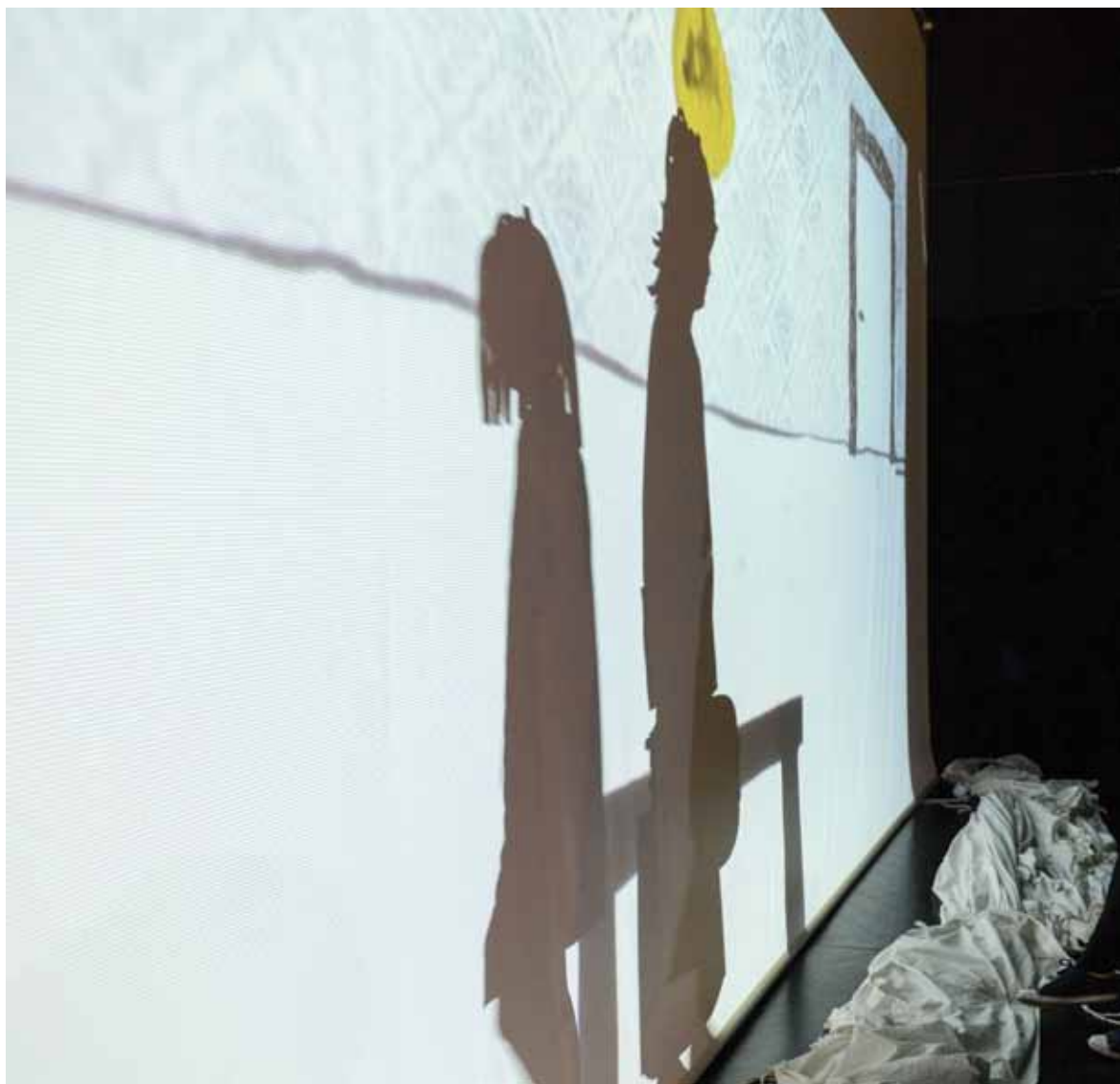
Mechanik konstruktor Kazimierz Nyks | 1978.
Fot. Tadeusz Link/MNG

Technik stolarz Jerzy Siewewicz | 1978.
Fot. Tadeusz Link/MNG

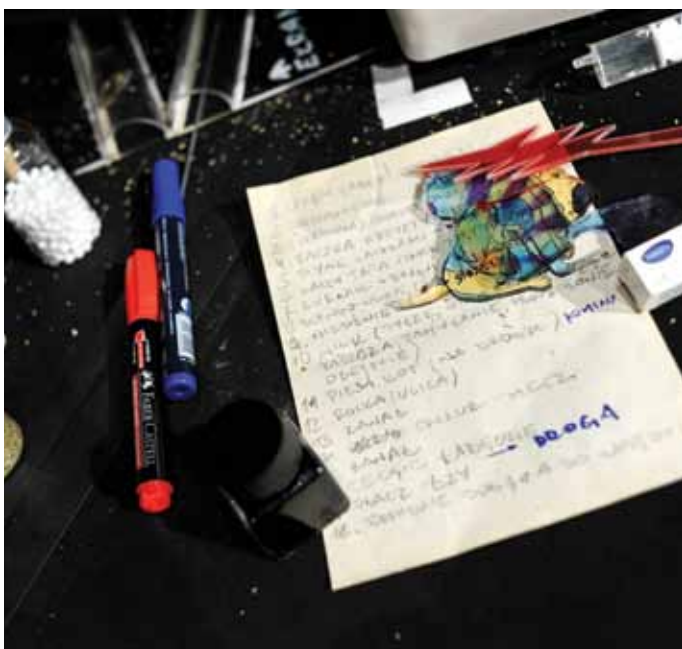
Zdjęcia z zaplecza teatru w 1978 roku.
Fot. Tadeusz Link/MNG

Animacja na żywo w trakcie spektaklu
Kasienka. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Reżyserka Anna Wiczur-Bluszcz podczas próby do spektaklu *Kasjerika*.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Lalki cieniowe i inne elementy wykorzystywane w spektaklu *Brzydkie kaczętko*. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Charakteryzacja do spektaklu Remus.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Charakteryzacja do spektaklu *Błękitna planeta*. Fot. Piotr Pędziszewski

Sebastian Żbikowski podczas prac nad scenografią do *Krzyżaków*. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Rudolf Szymański i Sławomir Wymysłowski w stolarni. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Scenografka Monika Konczakowska
i aktorka Edyta Janusz-Ehrlich podczas
prac nad scenografią do spektaklu
Karakonia. Pieśni według Schulza.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Przygotowanie elementu scenografii do
spektaklu *Karakonia. Pieśni według Schulza*.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Regina Biała podczas prac nad scenografią do spektaklu *Błękitna planeta*. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Arkadiusz Szeklicki podczas prac nad scenografią do spektaklu *Błękitna planeta*. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Elementy lalek do spektaklu *Taka dusza* przygotowywane w pracowni. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Lalki do spektaklu *Bo w Mazurze taka dusza* w pracowni. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Wizyta prawdziwego Baltika w teatrze
podczas spektaklu *Baltic. Pies na krze* | 2016.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Realizatorzy spektaklu *Baltic. Pies na krze* |
2012. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Obsada *Brzydkiego kaczątka*, w środku
reżyser Romuald Wicza-Pokojski | 2013.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Aktorzy spektaklu *Brzydkie kaczątko* po
prezentacji na festiwalu Harmony World
Puppet Carnival w Bangkoku | 2014.
Zespół Miniatury otrzymał wówczas nagrodę
dla najlepszego zespołu teatru lalkowego.
Fot. Agnieszka Kochanowska/MTM

Repertuar+

Zdjęcie pamiątkowe artystów i widowni
200. pokazu przedstawienia *Piotruś Pan* | 2015.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Aktorzy Błażej Twarowski, Magdalena Żulińska i Hanna Miśkiewicz podczas czytania zwycięskiej sztuki *Kleszcz* J. Murawskiego w reż. R. Miner podczas konkursu na sztukę dla dzieci lub młodzieży „Demokracja. Nie tylko dla dorosłych” | 2017. Fot. Roman Jocher/MTM

Statuetka konkursu. Fot. Roman Jocher/MTM

Gala konkursu. Na pierwszym planie laureat Jarosław Murawski. Fot. Roman Jocher/MTM

Aktorzy Edyta Janusz-Ehrlich i Piotr Srebrowski podczas czytania sztuki *Garden party* V. Havla w reż. J. Głomba | 2017.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Aktor Krystian Wiczyński podczas czytania sztuki *Garden party*.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Aktorzy Joanna Tomasiak i Jacek Gierczak podczas czytania sztuki *Garden party*.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Nagranie słuchowiska w ramach projektu „Teatr dźwięku” realizowanego we współpracy z festiwałem Literacki Sopot, Teatrem Polskiego Radia i Radiem Gdańsk | 2015. W ramach projektu odbył się konkurs na scenariusz słuchowiska dla dzieci *Tam, gdzie żyją dzięki dźwięki*. Na podstawie nagrodzonych scenariuszy powstały cztery słuchowiska: *Tam, gdzie żyją dzięki dźwięki* Jolanty Patyny (reżyseria: Tomasz Man, muzyka: Tomasz Man, Ignacy Jan Wiśniewski, realizacja akustyczna: Jacek Puchalski, obsada: Jakub Ehrlich, Jacek Gierczak, Agnieszka Grzegorzewska, Piotr Kludka, Anna Makowska-Kowalczyk, Jacek Majok, Marcin Marzec, Wojciech Stachura, Andrzej Żak), *Pani Szast-Prast* Grzegorza Kasdepe (reżyseria: Janusz Kukuła, muzyka: Krzysztof Ścierański, realizacja akustyczna: Tomasz Perkowski, obsada: Edyta Janusz-Ehrlich, Krzysztof Gosztyła, Maria Pakulnis, Julia Siechowicz), *Tam, gdzie mieszka cisza* Aleksandry Chmielewskiej (reżyseria: Anna Wieczur-Bluszcz, muzyka: Piotr Pawlak, realizacja akustyczna: Jacek Puchalski, obsada: Jacek Gierczak, Agnieszka Grzegorzewska, Piotr Kludka, Anna Makowska-Kowalczyk, Jacek Majok, Andrzej Żak) i *Ktoś stuka za ścianą* Agnieszki Taborskiej (reżyseria: Romuald Wicza-Pokojski, muzyka: Jowita Cieślakiewicz, realizacja akustyczna: Jacek Puchalski, obsada: Jolanta Darewicz, Jakub Ehrlich, Jacek Gierczak, Wioleta Karpowicz, Piotr Kludka, Hanna Miśkiewicz, Jaga Sankowska, Wojciech Stachura, Joanna Tomasik, Magdalena Żulińska). Słuchowisko *Tam, gdzie mieszka cisza* w reż. A. Wieczur-Bluszcz zdobyło nagrodę XVI Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej „Dwa Teatry” Sopot 2016 w konkursie na słuchowisko dla dzieci i młodzieży.

Fot. Agnieszka Kochanowska/MTM

Warsztaty

Co nowego?

Iwona Nowacka, Wojtek Zrałek-Kossakowski, Uwe Heinrich, Christopher Haninger i Zbigniew Zembrzusi podczas rozmowy Teatr dla młodzieży/teatr z młodzieżą w ramach Przeglądu Teatru dla Młodzieży co NOWEGO? | 2016. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

—
Barbara Marcinik, Jacek Głomb i Zbigniew Głowacki podczas rozmowy *Lokalne historie w teatrze dla dzieci i młodzieży* podczas *CO NOWEGO?* w 2014 roku.
Fot. Anna Szczodrowska/MTM

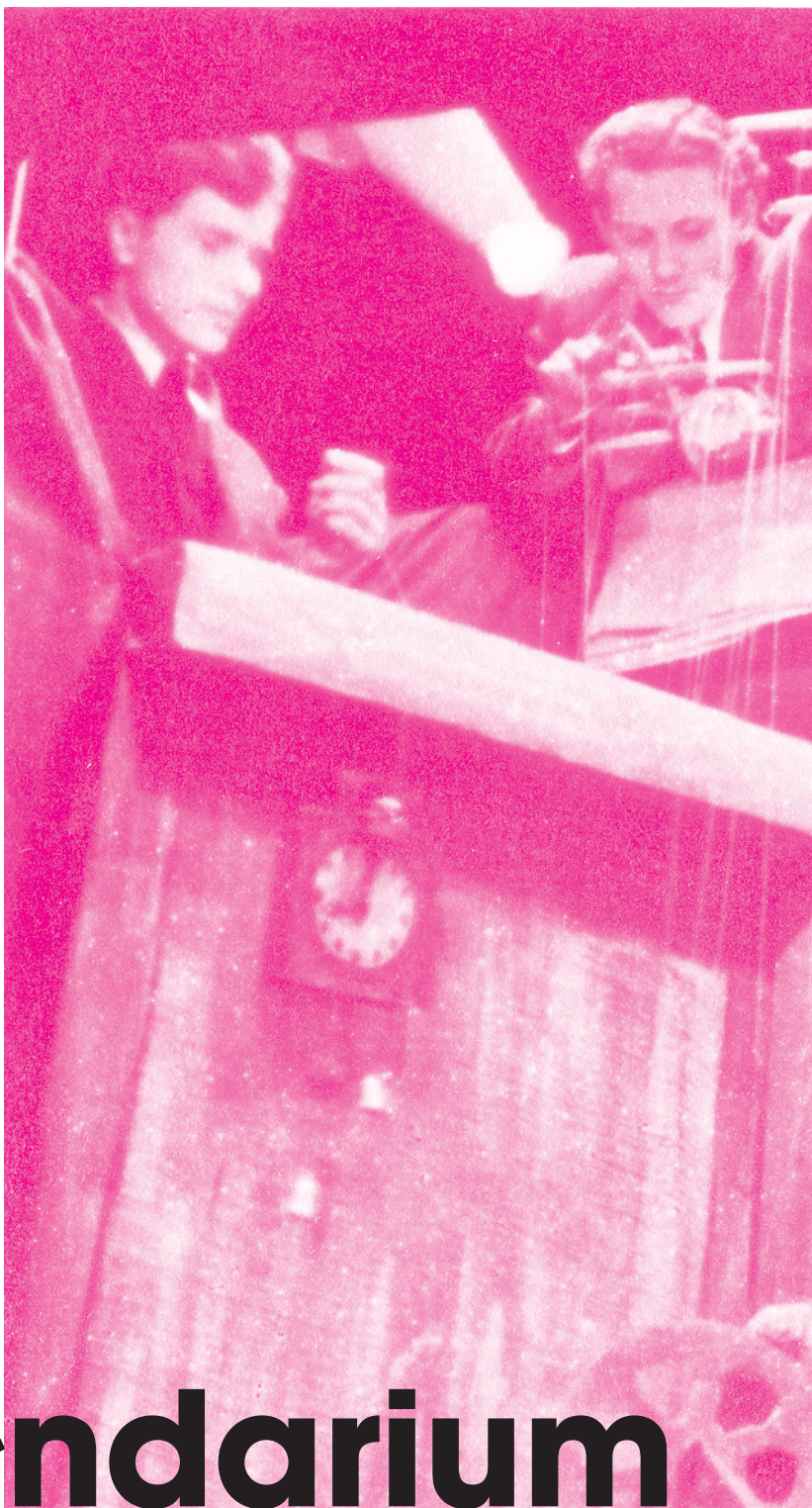

Cykl warsztatów rodzinnych *Emocje od Z do A* realizowany we współpracy z wydawnictwem EneDueRabe, w ramach którego odbywały się czytania performatywne współczesnych książek dla dzieci oraz warsztaty dla dzieci i dorosłych poświęcone rozwojowi emocjonalnemu | 2012–2015. Na trzecim zdjęciu aktorki Edyta Janusz-Ehrlich i Piotr Kludka podczas czytania performatywnego *Jak dwie krople wody* V. Simon-Cattelin. Fot. Anna Szczodrowska, Piotr Pędziszewski/MTM

Zespół Wileńskiego Teatru Łątek podczas próby do spektaklu *Najszczęśliwsza z sióstr*
E. Szelburg-Zarembiny | 1947. Fot. GK

Kalendarium

Teatrystyczne Centrum Łódzkie
Wileński Teatr Łątek
 Kino „POLONIA”
BAJKA
O GWIAZDZIE Z NIEBA

MIEJSKI TEATR „WYBRZEŻE”
 GDYNIA - PLAC GRUNWALDZKI

W piątek, 1 sierpnia i sobotę, 2 sierpnia
 o godzinie 16.30
 w niedzielę, 3 sierpnia
 o godzinie 10.00

GOŚCINNE WYSTĘPY
WILEŃSKIEGO TEATRU ŁĄTEK (MARIONETEK)
 Z ŁODZI

WIDOWISKO DLA DZIECI
BAJKA
O GWIAZDZIE Z NIEBA

Odśpiewy: W polcu króla
 U diabła Rokity
 U Baby-Jagi
 W jaskini smoka

Tańce: Taniec diabła
 Taniec zająca
 z krasnoludkiem
 Mazur
 Menuet

Reżyseria: IRENA TOTWEN
Opowiadanie plastyczne:
 OLGA i EWA TOTWEN
Musyka: M. ZALEWSKI

Spektakl realizowany w ramach projektu „Wzrost i rozwój” w ramach Programu Operacyjnego „Kultura i Dziedzictwo” na lata 2014-2020, współfinansowany ze środków budżetu Państwa.

○ 1936

W Wilnie
 powstaje
 marionetkowy
 Teatr Łątek
 Olgi Totwen

○ 1945

Teatr Łątek
 trafia – przez
 Białystok
 – do Łodzi

○ 1947 lipiec-sierpień

Gościnne
 występy
 Wileńskiego
 Teatru Łątek
 w Trójmieście

● 1947 wrzesień

Wileński
 Teatr Łątek
 przenosi się
 na stałe
 do Gdańska,
 otrzymuje
 pomieszczenia
 w budynku
 Polonii
 (międzywojenna
 Sporthalle,
 dzisiejsza
 Opera Bałtycka)

● 1949

decyzją
 władz
 z nazwy
 teatru
 znika
 przymiotnik
 „Wileński”

● 1949 listopad

Teatr Łątek
 otrzymuje
 od władz
 stałą siedzibę
 – ówczesny
 Teatr Miejski
 (ul. Grunwaldzka 16)

PAŃSTWOWY TEATR L A L E K W G D A Ń S K U

PAŃSTWOWY
TEATR
LALKI
I AKTORA
MINIATURA
W GDAŃSKU

1950 lipiec

Teatr Łątek
zostaje
upaństwowiony.
Zostaje filią
przedsiębiorstwa
Państwowe
Teatry Lalek
w Łodzi, które
skupia 10 scen
lalkowych
w kraju.
Oficjalna nazwa
gdańskiej
instytucji to
Państwowy
Teatr Lalek
– Teatr Łątek

1952

1 marca teatr
zmienia nazwę
na Państwowy
Teatr Lalek.
W grudniu
zostaje
wyodrębniony
jako niezależne
przedsiębiorstwo
państwowe

1953

Powstaje logo
Państwowego
Teatru Lalek
w Gdańsku –
słynna „łódeczka”
Alego Bunscha

1957

Scena zmienia
nazwę na
Teatr Lalki
i Aktora
Miniatura

1959

W ramach
decentralizacji
organizatorem
Teatru Lalki
i Aktora
Miniatura
zostaje
Prezydium
Wojewódzkiej
Rady
Narodowej
w Gdańsku
(od 1973 urząd
wojewódzki)

1995 14 grudnia

Teatr
zmienia
nazwę na
Miejski
Teatr
Miniatura,
jego
organizatorem
zostaje
miasto
Gdańsk

dyrektorzy

1947–2017

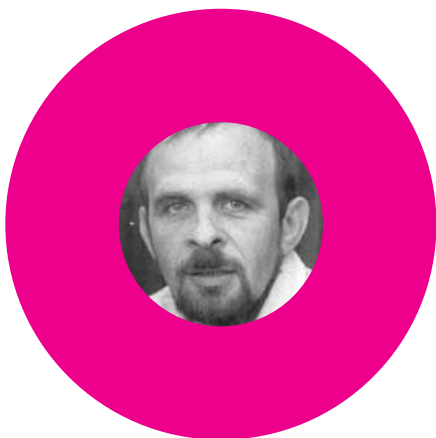
OLGA I EWA TOTWEN
dyrekcja i kierownictwo artystyczne
w latach 1947–1949
(teatr prywatny) oraz dyrekcja
w latach 1949–1950
i kierownictwo artystyczne
w latach 1949–1951

ALI BUNSCH
kierownik artystyczny
w latach 1952–1961
oraz dyrektor naczelny
w latach 1956–1961

ZBIGNIEW BATURO
dyrektor naczelny
w latach 1961–1980

ZBIGNIEW WILKOŃSKI
kierownik artystyczny
1985–1989

PIOTR TOMASZUK
kierownik artystyczny
w latach 1989–1991

TOMASZ JAWORSKI
dyrektor naczelny i artystyczny
w latach 1991–1996

JERZY PALUSZKIEWICZ
dyrektor naczelny
w latach 1951–1956

JAN ŻEJMO
kierownik administracyjny
w latach 1947–1949
(teatr prywatny),
dyrektor administracyjny
w latach 1950–1951

ZOFIA WATRAK
kierownik artystyczna
w latach 1977–1982

ZDZISŁAW MIODOWSKI
dyrektor naczelny
w latach 1980–1991

MICHAŁ ZARZECKI
kierownik artystyczny
w latach 1961–1977

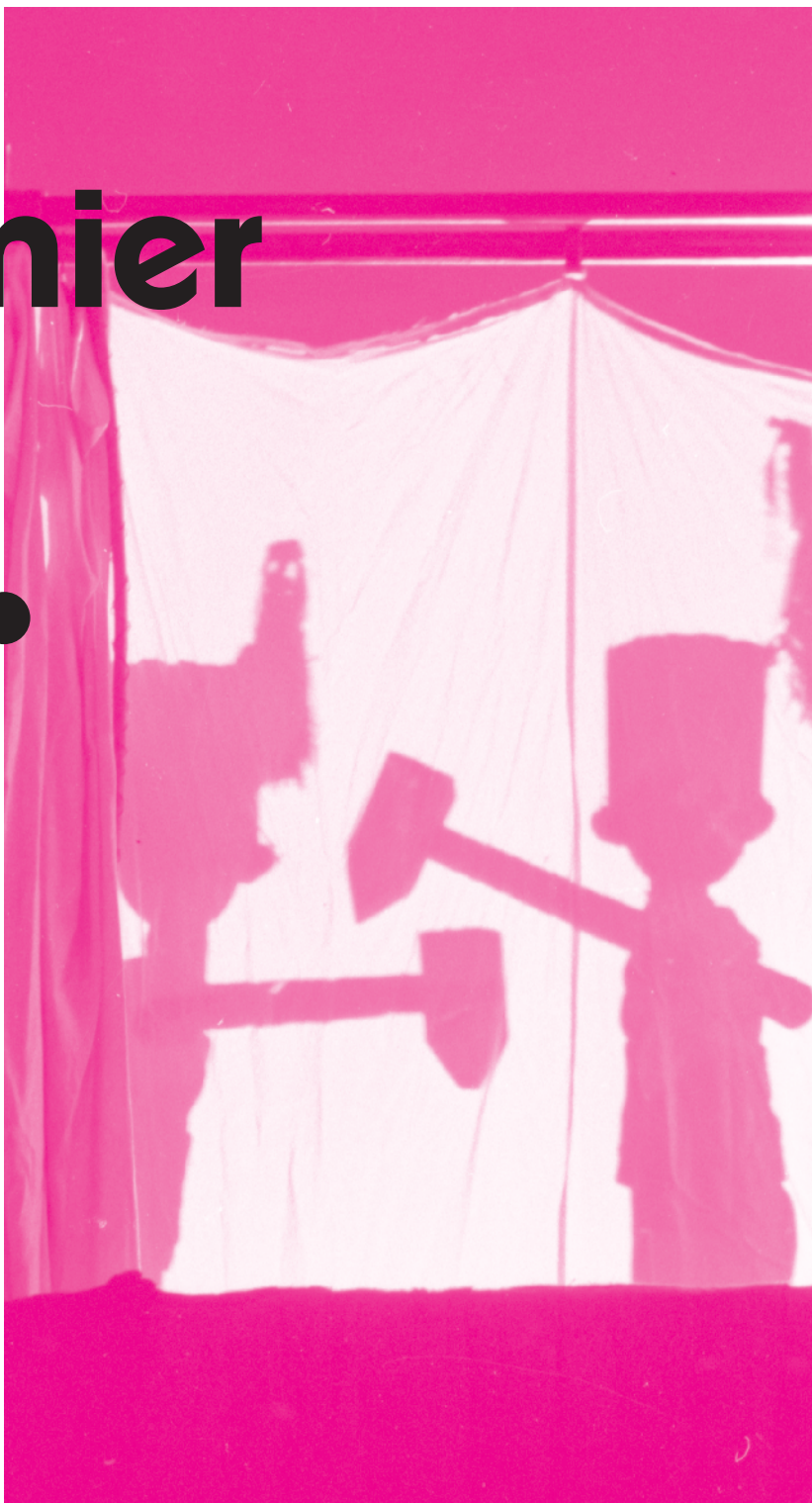

KONRAD SZACHNOWSKI
kierownik artystyczny
w latach 1982–1985
oraz dyrektor naczelny
i artystyczny
w latach 1996–2011

ROMUALD WICZA-POKOJSKI
dyrektor naczelny i artystyczny
od 2011 roku

Spis premier

1947

IRENA TOTWEN

O gwiazdce z nieba

Pierwszy spektakl zagrano w Gdańsku Wrzeszczu 12 lipca 1947 roku w sali „Miniatur” w budynku Polonia (dziś Opera Bałtycka), prapremiera odbyła się 12 maja 1945 roku w Białymstoku, teatr w październiku 1947 przyjechał na stałe do Gdańska.

reżyseria: Olga Totwen
dekoracje: Ewa Totwen
lalki: Olga Totwen, Ewa Totwen
muzyka: Józef Grzesik
animacja: Olga Totwen, Ewa Totwen, Irena Totwen
głosy: Olga Totwen, Ewa Totwen, Irena Totwen, Ryszard Nowicki, Michał Zarzecki, Zbigniew Kęcki, Maria Ignasiakówna

EWA SZELBURG-ZAREMBINA

Najszczęśliwsza z sióstr

premiera: 21 grudnia 1947

reżyseria: Olga Totwen
inscenizacja i scenariusz: Ewa Totwen
lalki: Olga Totwen, Ewa Totwen
muzyka: Stanisław Prószyński (przy fortepianie Józef Grzesik)
animacja i głosy: Olga Totwen, Ewa Totwen, Irena Totwen, Michał Zarzecki, Ryszard Nowicki, Zbigniew Kęcki, Kazimierz Małek, Zdzisław Półkowski

O gwiazdce z nieba | 1947. GK

Wrzeszcz, w sali „Miniatur”, Rokossowskiego 15

4 przedstawienia: 18 lipca o godz. 17 i 19
18 lipca o godz. 17 i 19

WILEŃSKI TEATR ŁĄTEK

obecnie w Łodzi
pierwszy w Polsce teatr marionetek
(Polskie „Del Piccolini”)

DLA
WIDOWISKO DLA DZIECI
BAJKA

„O GWIAZDCE Z NIEBA”

OSŁOBY: 1) 10 sztuk wst. 2) 10 sztuk wst. 3) 10 sztuk wst. 4) 10 sztuk wst.
TANCE: 1) 10 sztuk wst. 2) 10 sztuk wst. 3) 10 sztuk wst. 4) 10 sztuk wst.

Teatr: IRENA TOTWEN Opracowanie plastyczne: OLGA i EWA TOTWEN
Muzyka: M. ZAŁEWSKI

Kasa czynna na 2 godziny przed rozpoczęciem widowiska
Przedprzedaż biletów w Kasie Teatru Miejskiego, ul. Gronwaldska 16

Wrzeszcz, Rokossowskiego 15 ^{BUD. POLONIA}

TEATR ŁĄTEK

26 grudnia o godz. 12 i 16
27 grudnia o godz. 16
28 grudnia o godz. 12 i 16

31 grudnia o godzinie 16
1 stycznia 1948 roku
o godzinie 16

**ŚWIĄTECZNE
WIDOWISKO DLA DZIECI
NAJSZCZĘŚLIWSZA
Z SIÓSTR**

sztuka w czterech odstępach
Ewy SZELBURG-ZAREMBINY

Występują: Król Czas, jego córki: Wiosna, Lato, Jesień i Zima, heroldowie, ochmi-
strzyni, babcia, Wejnuś, Malgosia, św. Piotr, archanioł Gabriel, aniołowie,
Matka Boska z Dzieciątkiem, św. Józef, Pastuszki, Trzej Królowie, wiatry,
motyle, pasikonki, święta, śnieżki, ogniki

Opracowanie plastyczne: OLGA i EWA TOTWEN - Muzyka: ST. PRÓSZYŃSKI

Kasa czynna na 2 godz. przed rozpoczęciem widowisk. Przedprzedaż biletów
na wszystkie widowiska w KASIE TEATRU 23 i 24 grudnia w godzinach 13-15

Wyd. GK 12 - 10 000 000 000

O gwiazdce z nieba | 1947. GK

1948

HANNA JANUSZEWSKA,
EWA TOTWEN WG HANSA
CHRISTIANA ANDERSENA

Słowik

premiera: 7 marca 1948
(pierwsza premiera
2 lutego 1947 w Łodzi)

inscenizacja: Olga Totwen,
Ewa Totwen
reżyseria premiery w Łodzi
(1945): Zbigniew Skowroński
reżyseria wznowienia
w Gdańsku: Olga Totwen
scenografia: Ewa Totwen
lalki: Olga Totwen, Ewa Totwen
muzyka: Stanisław Prószyński
(przy fortepianie Józef Grzesik)
animacja: Olga Totwen,
Ewa Totwen, Irena Totwen,
Maria Ignasiakówna
głosy: Ewa Totwen,
Gustaw Sielicki, Ryszard Nowicki,
Terlecki (imię nieznane)

HALINA HOHENDLINGER
WG MARII KONOPNICKIEJ

**Krasnoludki idą
w świat**

premiera: 23 października 1948

inscenizacja: Olga Totwen,
Ewa Totwen
reżyseria: Halina Hohendlinger,
Olga Totwen
scenografia: Ewa Totwen
lalki: Olga Totwen, Ewa Totwen
muzyka: Józef Grzesik
animacja i głosy: Olga Totwen,
Ewa Totwen, Irena Totwen,
Michał Zarzecki,
Eulalia Rosińska,
Stanisława Kilińska,
Alina Michalska

Teatr Łątek

1949

BENEDYKT HERTZ

Trzewiczki szczęścia

premiera: 18 kwietnia 1949

inscenizacja: Olga Totwen,
Ewa Totwen
reżyseria: Olga Totwen
scenografia: Ewa Totwen
lalki: Olga Totwen, Ewa Totwen
muzyka: Zbigniew Chwedczuk
(przy fortepianie Józef Grzesik)
animacja i głosy: Olga Totwen,
Ewa Totwen, Irena Totwen,
Zbigniew Kęcki,
Monika Snarska,
Władysław Badowski,
Zygmunt Sojka, Marian Wlazło,
Robert Mrongowiusz,
M. Nowakowski

JULIA DUSZYŃSKA

O Szymku, Tymku i o żywej wodzie

---

premiera: 27 listopada 1949

inscenizacja: Olga Totwen,
Ewa Totwen
reżyseria: Olga Totwen
scenografia: Ewa Totwen
lalki: Ewa Totwen,
Helena Niedźwiedzka
muzyka: Józef Grzesik
(przy fortepianie Józef Grzesik)
animacja i głosy: Ewa Totwen,
Zbigniew Kęcki,
Monika Snarska,
Stanisława Kilińska,
Eulalia Rosińska,
Michał Zarzecki,
Czesław Mitkowski,
Alina Michalska

1950

GIENNADIJ MATWIEJEW

Czarodziejski kalosz

---

premiera: 20 stycznia 1950
w Gdańsku (pierwszy pokaz
15 stycznia 1950 w Warszawie)

inscenizacja: Olga Totwen,
Ryszard Krupowicz,
Michał Zarzecki
reżyseria: Olga Totwen
scenografia: Ewa Totwen
lalki: Ewa Totwen, Helena
Niedźwiedzka
muzyka: Józef Grzesik
(przy fortepianie Józef Grzesik)
animacja i głosy:
Zbigniew Kęcki,
Michał Zarzecki,
Monika Snarska, Ewa Totwen,
Eulalia Rosińska,
Stanisława Kilińska,

Władysław Bachtin,
Czesław Mitkowski,
Alina Michalska,
Irena Majdrowicz

GIENNADIJ MATWIEJEW

Kubuś w Gdańsku

---

premiera: 1 maja 1950

adaptacja: Olga Totwen,
Tadeusz Sołtan
inscenizacja: Ewa Totwen
reżyseria: Olga Totwen
scenografia: Ewa Totwen
lalki: Olga Totwen, Ewa Totwen,
Helena Niedźwiedzka
muzyka: Józef Grzesik
(przy fortepianie
Gerta Borowska)
animacja i głosy:
Helena Przybyszewska,
Algierd Lorenc,
Henryk Zalesiński,
Janina Ługowska,
Józefina Unczur,
Wanda Ziółkowska,
Michał Zarzecki,
Zofia Bursiewicz,
Eugenia Hołuj

Państwowy Teatr Lalek - Teatr Łątki

HUGH LOFTING

Doktor Dolittle i jego zwierzęta

---

premiera: 8 października 1950

inscenizacja: Olga Totwen,
Ewa Totwen,
Ryszard Krupowicz
reżyseria: Olga Totwen
scenografia: Ewa Totwen
lalki: Olga Totwen, Ewa Totwen,
Helena Niedźwiedzka

muzyka: Józef Grzesik
(przy fortepianie Józef Grzesik)
animacja i głosy:
Zygfryd Korpalski,
Algierd Lorenc,
Danuta Grubowska,
Zofia Bursiewicz,
Wanda Ziółkowska,
Janina Ługowska,
Helena Przybyszewska,
Henryk Zalesiński,
Eugenia Hołuj

JAN GRABOWSKI

Wilk, koza i koźleta

---

premiera: 10 grudnia 1950

inscenizacja i reżyseria:
Olga Totwen
dekoracje: Ewa Totwen
lalki: Helena Niedźwiedzka
muzyka:
Helen Wilson-Żeligowska
animacja i głosy: Eugenia Hołuj,
Wanda Ziółkowska,
Henryk Zalesiński,
Algierd Lorenc,
Helena Przybyszewska,
Janina Ługowska,
Zofia Bursiewicz,
Monika Snarska,
Józefina Unczur,
Jan Bołgaty
[pseudonim, właśc. Jan Gosk],
Czesław Mitkowski,
Michał Zarzecki

1951

KONRAD SCHNEIDER

Pieśń Sarmiko

premiera: 30 września 1951

reżyseria: zespół
scenografia: Waław Biederman,
Ryszard Krupowicz
muzyka: Henryk Jabłoński
obsada: Wanda Ziółkowska,
Monika Snarska,
Henryk Zalesiński,
Algierd Lorenc,
Helena Przybyszewska,
Janina Ługowska,
Józefina Unczur,
Zofia Burniewicz,
Michał Zarzecki

1952

JELIZAWIETA TARACHOWSKA,
WŁADYSŁAW JAREMA

Złota rybka

premiera: 24 lutego 1952

inscenizacja: Henryk Ryl
reżyseria: Monika Snarska
scenografia: Zofia Gutkowska
muzyka: Stefan Kisielewski,
obsada: Wanda Ziółkowska,
Józefina Unczur,
Halina Wołosewicz,
Helena Przybyszewska,
Michał Zarzecki, Algierd Lorenc,
Janina Ługowska,
Henryk Zalesiński,
S. Wołosewicz, J. Danielczyk

Państwowy Teatr Lalek w Gdańsku

SERGIUSZ OBRAZCOW,
SERGIUSZ PREOBRAŻEŃSKI

Baśń o Wielkim Iwanie

premiera: 30 maja 1952

reżyseria: Aleksandra
Grzymska-Gruszczyńska
scenografia: Ali Bunsch,
Kazimierz Mikulski,
Jerzy Skarżyński
muzyka: Jerzy Katlewicz
obsada: Henryk Zalesiński,
Michał Zarzecki, Algierd Lorenc,
Jan Bołgaty, Halina Wołosewicz,
Józefina Unczur,
Monika Snarska,
Wanda Ziółkowska,
Janina Ługowska,
Czesław Mitkowski

Z programu *Baśń o Wielkim Iwanie* |
1952. MNG

NINA GERNET,
TATIANA GUREWICZ

Gęgorek

premiera: 14 sierpnia 1952

reżyseria: Aleksandra
Grzymska-Gruszczyńska
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Wanda Ziółkowska,
Józefina Unczur,
Monika Snarska, Aleksandra
Grzymska-Gruszczyńska,
Halina Wołosewicz,
Janina Ługowska

ABDUL KASI LAHUTI,
JERZY ZABOROWSKI,
JAN BRZECHWA

Zaczarowana skrzynia

premiera: 25 grudnia 1952

reżyseria: Aleksandra
Grzymska-Gruszczyńska
scenografia: Ali Bunsch,
Helena Niedźwiedzka

Zaczarowana skrzynia | 1952.
Fot. Edmund Zdanowski/APG

1953

MIROSLAV DISMON

Trzy niedźwiadki

premiera: 8 maja 1953

inscenizacja i reżyseria:
Natalia Gołębska
teksty piosenek:
Stanisława Fleszarowa-Muskat
dekoracje: Ali Bunsch
lalki: Helena Niedźwiedzka
muzyka: Janusz Grot
obsada: Monika Snarska,
Józefina Unczur,
Janina Ługowska,
Halina Wołosewicz,
Michał Zarzecki, Jan Bołgaty,
Wanda Ziółkowska,
Krystyna Berezowska,
Henryk Zalesiński

Projekt do Trzech niedźwiadków | 1953. MNG

NATALIA BOJARSKA

Arirang

prapremiera: 31 października 1953

inscenizacja: Natalia Gołębska,
Ali Bunsch
reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Jerzy Dobrzański
obsada: Wanda Ziółkowska,
Monika Snarska,
Krystyna Berezowska,
Stanisław Masłowski,
Halina Wołosewicz,
Zofia Kuczyńska,
Henryk Zalesiński, Jan Bołgaty,
Michał Zarzecki, Edward Rawa,
Zdzisław Borowiak,
Zofia Kowalewska,
Józefina Unczur,
Bronisława Rutkowska

Arirang | 1953. Fot. Edmund Zdanowski/APG

Z programu Trzech niedźwiadków | 1953. MNG

JANINA PORAZIŃSKA

Koziołeczek

prapremiera: 20 listopada 1953

inscenizacja: Natalia Gołębska
reżyseria: Ryszard Krupowicz
scenografia:
Zofia Stanisławska-Howurkowa
obsada: Zofia Kowalewska,
Zofia Kuczyńska,
Bronisława Rutkowska,
Zdzisław Borowski,
Stanisław Masłowski,
Edward Rawa

JERZY ZABOROWSKI

Zielony mosteczek

premiera: 23 grudnia 1953

inscenizacja i reżyseria:
Natalia Gołębska
scenografia: Halina Bajorńska
muzyka: Jerzy Dobrzyński
obsada: Wanda Ziółkowska,
Józefina Unczur,
Michał Zarzecki,
Halina Wołosewicz,
Monika Snarska, Jan Bołgaty,
Czesław Mitkowski,
Henryk Zalesiński

BORYS SUDARUSZKIN

Jaś Szpak

premiera: 9 kwietnia 1954

inscenizacja: Henryk Ryl
reżyseria: Jan Bołgaty
scenografia: Zofia Gutkowska
muzyka: Henryk Leszczyński
obsada: zespół adeptów teatru

—
Z programu *Dumnej legendy* | 1954. MNG

1954

FRANCISZEK FENIKOWSKI

Dumna legenda

premiera: 16 lutego 1954

inscenizacja: Natalia Gołębska,
Ali Bunsch
reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Jerzy Dobrzański
obsada: Michał Zarzecki,
Jan Bołgaty,
Halina Wołosewicz,
Henryk Zalesiński,
Józefina Unczur,
Zdzisław Borowski,
Wanda Ziółkowska,
Monika Snarska,
Zofia Kowalewska,
Edward Rawa,
Zofia Kuczyńska

Projekt do *Zielonego mosteczka* | 1953. MNG

ANNA ŚWIRSZCZYŃSKA

Biedulka

JEWGIENIJ SPERAŃSKI

Wesołe wyścigi

premiera: 15 lipca 1954

reżyseria: Monika Snarska
scenografia: Ali Bunsch,
Helena Niedźwiedzka,
Ryszard Krupowicz
muzyka: Jerzy Dobrzański,
Anda Kitschman
obsada: zespół adeptów teatru

ANNA ŚWIRSZCZYŃSKA

Zrobiła się dziura w niebie

prapremiera: 31 października 1954

inscenizacja i reżyseria:
Natalia Gołębska
scenografia: Halina Bajorńska
muzyka: Józef Grzesik
choreografia:
Krystyna Gruszkówna
obsada: Zofia Kowalewska,
Zofia Kuczyńska,
Józefina Unczur,
Wanda Ziółkowska,
Bernadetta Haska i inni

1955

JIRZI KALIBA

Złoto króla Megamona

premiera: 4 grudnia 1954

reżyseria: Jan Bołgaty
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Monika Snarska,
Halina Wołosewicz, Jan Bołgaty,
Zdzisław Borowiak,
Henryk Zalesiński i inni

LECH BĄDKOWSKI

Złoty sen

JAN WELTZL

Białe uszko

premiera: 23 grudnia 1954

inscenizacja i reżyseria:
Natalia Gołębska
lalki: Helena Niedźwiedzka
dekoracje: Halina Bajońska
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Józefina Unczur,
Henryk Zalesiński,
Janina Ługowska,
Bogusław Wieczorek,
Zofia Kuczyńska,
Bernadetta Haska,
Zofia Kowalewska,
Wanda Ziółkowska, adepci

BEDŘICH SWATOŇ

Smok w Nieswarowie

premiera: 15 kwietnia 1955

reżyseria: Jan Bołgaty
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Jerzy Dobrzański
obsada: Zdzisław Borowiak,
Monika Snarska,
Wanda Nowicka,
Halina Wołosewicz,
Łucja Wołeszo, Jan Bołgaty,
Bogusław Wieczorek

Złoto króla Megamona | 1954.
Fot. Edmund Zdanowski/APG

MARIA KOWNACKA

Szewczyk Dratewka

premiera: 9 maja 1955

inscenizacja i reżyseria:
Natalia Gołębska
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Jerzy Dobrzański
choreografia:
Janina Jarzynówna-Sobczak
obsada: Henryk Zalesiński,
Danuta Jarocka,
Edmund Burczyk,
Wanda Ziółkowska,
Józefina Unczur, Zofia Oleszek,
Leszek Staszelis,
Zofia Kowalewska,
Bernadetta Haska,
Elżbieta Rożałowska

Z programu Szewczyka Dratewki | 1955. MNG

ALEKSANDRA
GRZYMSKA-GRUSZCZYŃSKA

Czapla

JOSEF ČAPEK,
WŁODZIMIERZ FIJEWSKI

Piesek i kotek

---

premiera: 15 maja 1955

inscenizacja i reżyseria:
Natalia Gołębska
scenografia: Ryszard Krupowicz
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Zdzisław Borowiak,
Janina Ługowska,
Wanda Nowicka,
Bogusław Wieczorek,
Łucja Wołęjszo,
Halina Wołosewicz i inni

ALEKSANDER SIMUKOW

Baśń o siedmiu czarodziejach

---

premiera: 15 października 1955

inscenizacja i reżyseria:
Jan Bołgaty
scenografia: Jerzy Nowosielski,
Zofia Gutkowska
muzyka: Henryk Jabłoński
obsada: Zofia Kowalewska,
Józefina Unczur,
Monika Snarska,
Wanda Ziółkowska,
Bernadetta Haska,
Henryk Zalesiński

KAZIMIERA JEŻEWSKA
WG HANSA CHRISTIANA
ANDERSENA

Zagubiony elf

---

premiera: 25 grudnia 1955

inscenizacja i reżyseria:
Ewa Totwen
reżyseria: Olga Totwen
lalki: Ewa Totwen,
Helena Niedźwiedzka
muzyka: Tadeusz Kierski
obsada: Eugeniusz Hołuj,
Zdzisław Borowiak,
Zofia Kuczyńska,
Bogusław Wieczorek i inni

1956

LIBUSE TITTELBACHOWA

Trzej bracia Czing

---

premiera: 14 kwietnia 1956

inscenizacja i reżyseria:
Jan Bołgaty
scenografia: Ali Bunsch

muzyka:
Władysław Walentynowicz
obsada: Zdzisław Borowiak/
Wanda Nowicka,
Monika Snarska/
Zofia Kuczyńska,
Wanda Nowicka,
Bogusław Wieczorek

HANNA JANUSZEWSKA

Żart olszowiecki

---

premiera: 22 maja 1956

inscenizacja i reżyseria:
Natalia Gołębska
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Jerzy Dobrzański
obsada: Henryk Zalesiński,
Zofia Kowalewska,
Kazimierz Bajorski,
Zdzisław Kordecki,
Józefina Unczur,
Leszek Staszelis,
Wanda Ziółkowska,
Bernadetta Haska,
Edward Burczyk,
Elżbieta Rożałowska

Żart olszowiecki | 1956. APG

Kolorowe piosenki | 1957.
Fot. Tadeusz Link/MNG

STEFAN IŁKOWSKI,
GIENNADIJ MATWIEJEW

Miś Kurpik

premiera: 6 września 1956

inscenizacja i reżyseria:
Natalia Gołębska
scenografia: Halina Bajońska
muzyka: Jerzy Sandecki
obsada: Józefina Unczur,
Edward Burczyk,
Kazimierz Bajorski,
Zofia Kowalewska

ALAN ALEXANDER MILNE

Kubuś Puchatek

premiera: 2 listopada 1956

przekład: Irena Tuwim
adaptacja sceniczna:
Zbigniew Herbert
inscenizacja i reżyseria:
Ali Bunsch
lalki: Helena Niedźwiedzka
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Bogusław Wieczorek,
Wanda Nowicka,
Zofia Kuczyńska,
Zdzisław Borowiak, adeptci

1957

GRZEGORZ FRANT
(PSEUDONIM, WŁAŚC.
HENRYK RYL)

Kolorowe piosenki

premiera: 12 marca 1957

reżyseria: Henryk Ryl,
Edmund Burczyk
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Stefan Kisielewski
obsada: Zdzisław Borowiak,
Danuta Jarocka,
Zofia Kuczyńska,
Wanda Nowicka,
Bogusław Wieczorek

KORNEL MAKUSZYŃSKI

O tym, jak krawiec Niteczka królem został

premiera: 17 kwietnia 1957

adaptacja sceniczna:
Hanna Januszewska
inscenizacja: Ali Bunsch,
Józef Grzesik
reżyseria: Ali Bunsch
scenografia: Halina Bajońska
muzyka: Józef Grzesik
układ tańców: Janina
Jarzynówna-Sobczak
obsada: Józefina Unczur,
Wanda Ziółkowska,
Henryk Zalesiński,
Grzegorz Splitt,
Edward Burczyk,
Maria Ogórkiewicz,
Zbigniew Umiński

Teatr Lalki i Aktora Miniatura

HANNA JANUSZEWSKA

Flisak i Przydróżka

premiera: 20 lipca 1957

inscenizacja: Natalia Gołębska,
Ali Bunsch
reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia: Halina Bajońska
muzyka: Jerzy Dobrzański
obsada: Leszek Staszelis,
Zdzisław Borowiak,
Bogusław Wieczorek,
Danuta Jarocka,
Zofia Kuczyńska,
Wanda Nowicka,
Maria Ogórkiewicz

JOSEPH PEHL, LEO SPECIL

Awantura w Pacynkowie

premiera: 31 sierpnia 1957

inscenizacja i reżyseria:
Juliusz Wolski
scenografia: Jerzy Skarżyński,
Kazimierz Mikulski
muzyka: Jerzy Katlewicz
obsada: Janina Gliszewska,
Maria Ogórkiewicz,
Kazimierz Bajorski,
Leszek Staszelis, Grzegorz Splitt
oraz adeptci

LEON SCHILLER

Pastorałka

premiera: 6 grudnia 1957

inscenizacja: Natalia Gołębska,
Ali Bunsch
reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia: Ali Bunsch

muzyka: Leon Schiller,
Jan Maklakiewicz
obsada: Wanda Ziółkowska,
Henryk Zalesiński,
Bogna Nowakówna,
Zofia Oleszek, Zofia Kuczyńska,
Bogusław Wieczorek,
Edward Burczyk,
Hanna Otremba,
Grzegorz Splitt, Andrzej
Schneider,
Zdzisław Borowiak,
Maciej Orłowski,
Antoni Pańko,
Aleksander Skowroński,
Urszula Dreżewska,
Janina Gliszewska,
Teresa Siemaszko,
Józefina Unczur

1958

KORNEL MAKUSZYŃSKI

20 przygód Koziołka Matołka

premiera: 7 kwietnia 1958

adaptacja sceniczna:
Róża Ostrowska
inscenizacja: Róża Ostrowska,
Ali Bunsch
reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Bogusław Wieczorek,
Maciej Orłowski,
Zofia Kuczyńska,
Zdzisław Borowiak,
Bogna Nowakówna,
Antoni Pańko,
Teresa Siemaszko

Pastorałka | 1957. Fot. Tadeusz Link/MNG

JÓZEF GRZESIK

Łot w nieznanne

premiera: 7 lipca 1958

inscenizacja: Natalia Gołębska,
Ali Bunsch

reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia: Ali Bunsch
obsada: Halina Otremba,
Janina Gliszewska,
Zbigniew Umiński,
Edmund Burczyk,
Urszula Dreżewska,
Grzegorz Splitt

SERGIUSZ OBRAZCOW,
SERGIUSZ PREOBRAŻEŃSKI

Baśń o pięciu braciach

premiera: 17 sierpnia 1958

inscenizacja, reżyseria
i dekoracje: Ali Bunsch
lalki: Kazimierz Mikulski,
Jerzy Skarżyński
obsada: Antoni Pańko,
Henryk Zalesiński,
Ryszard Jaśkiewicz,
Aleksander Skowroński,
Bogusław Wieczorek,
Andrzej Schneider,
Teresa Siemaszko,
Zofia Kuczyńska

Biwak z przyśpiewkami | 1958.
Fot. Bolesława Zdanowska/APG

HANNA JANUSZEWSKA

Biwak z przyśpiewkami

premiera: 25 października 1958

inscenizacja: Natalia Gołębska,
Ali Bunsch
reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Jerzy Dobrzański
obsada: Zofia Oleszek,
Bogna Nowakówna,
Henryk Zalesiński,
Zdzisław Borowiak,
Maciej Orłowski

RUDYARD KIPLING

Takie sobie bajeczki

premiera: 26 grudnia 1958

adaptacja:
Stanisława Szelburg-Zarembina
inscenizacja, reżyseria
i scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Bogusław Wieczorek,
Zofia Oleszek

1959

BOLESŁAW LEŚMIAN

Piękna Parysada

premiera: 26 grudnia 1958

inscenizacja: Natalia Gołębska,
Ali Bunsch
adaptacja i reżyseria:
Natalia Gołębska
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Jerzy Dobrzański
obsada: Bogna Nowakówna,
Andrzej Schneider,
Zdzisław Borowiak,
Janina Gliszewska,
Edmund Burczyk,
Urszula Dreżewska,
Józefina Unczur,
Halina Otremba,
Maciej Orłowski

SAMUEL MARSZAK

Żołnierz i bieda

premiera: 4 marca 1959

reżyseria: Henryk Zalesiński
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Grzegorz Splitt,
Aleksander Skowroński,
Teresa Siemaszko, Anatol Pańko,
Zofia Kuczyńska,
Ryszard Jaśkiewicz,
Henryk Zalesiński

MARIA KRÜGEROWA

Zaczarowane jabłuszko

premiera: 12 maja 1959

reżyseria: Jan Bołgaty
scenografia: Andrzej Ejsmond
muzyka: Henryk Jabłoński

Cudowna lampa Aladyna | 1959.
Fot. Tadeusz Link/MNG

BOLESŁAW LEŚMIAN

Cudowna lampa Aladyna

premiera: 12 lipca 1959

adaptacja: Jan Dorman
inscenizacja, reżyseria,
scenografia: Ali Bunsch
muzyka ilustracyjna:
Wanda Dubanowicz
(przy fortepianie Jerzy Partyka)
obsada: Andrzej Schneider,
Halina Otremba,
Zofia Kuczyńska,
Teresa Siemaszko,
Bogusław Wieczorek,
Grzegorz Splitt,
Edmund Burczyk

LECH BĄDKOWSKI

Zaklęta królewianka

---

premiera: 17 lipca 1959

inscenizacja: Natalia Gołębska,
Ali Bunsch
reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Zofia Oleszek,
Ryszard Jaśkiewicz,
Józefina Unczur,
Henryk Zalesiński,
Aleksander Skowroński

LEON MOSZCZYŃSKI,
JAN WILKOWSKI

Guignol w tarapatkach

---

premiera: 10 sierpnia 1959

reżyseria: Władysław Jarema
scenografia: Henri Poulain
muzyka: Jerzy Dobrzański

GRZEGORZ FRANT
(PSEUDONIM, WŁAŚC.
HENRYK RYL)

Kolorowe piosenki

---

premiera: 26 grudnia 1959

inscenizacja: Henryk Ryl,
Ali Bunsch
reżyseria: Edmund Burczyk
scenografia: Ali Bunsch
układ muzyczny:
Stefan Kisielewski
obsada: Aleksandra Dukland,
Janina Gliszewska,
Danuta Piechowska,
Edmund Burczyk,
Wiesław Szczepański

1960

MARIA KANN

Baśń o zaklętym kaczorze

---

premiera: 1 stycznia 1960

inscenizacja: Michał Zarzecki,
Ali Bunsch
reżyseria: Michał Zarzecki
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Wanda Dubanowicz
obsada: Teresa Siemaszko,
Urszula Połomska,
Zdzisław Borowiak,
Józefina Unczur,
Halina Otremba,
Bogna Nowakówna,
Anatol Pańko, Maciej Orłowski,
Andrzej Schneider

1961

BOLESŁAW LEŚMIAN

Zaklęty rumak

---

premiera: 1 stycznia 1961

inscenizacja: Michał Zarzecki,
Gizela Bachtin-Karłowska
reżyseria: Michał Zarzecki
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Wanda Dubanowicz
obsada: Wanda Dąbrowska,
Halina Otremba,
Teresa Siemaszko, Anatol Pańko,
Andrzej Schneider,
Aleksander Skowroński,
Bolesław Wiczorek

Baśń o zaklętym kaczorze | 1960.
Fot. Tadeusz Link/MNG

JANINA MORAWSKA
WG HANSA CHRISTIANA
ANDERSENA

Dziadek Zmruż-Oczko

---

premiera: 1 stycznia 1961

reżyseria: Henryk Zalesiński
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
obsada: Aleksandra Dukland,
Bogna Nowakówna,
Urszula Połomska,
Józefina Unczur,
Zdzisław Borowiak,
Grzegorz Splitt

Zaklęty rumak | 1961. Fot. Tadeusz Link/MNG

EDMUND BURCZYK

Szopka misiów

premiera: 1 stycznia 1961

reżyseria: zespół
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska,
Ali Bunsch
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Wanda Wilhelm,
Danuta Piechowska,
Janina Gliszewska,
Zofia Oleszek,
Wiesław Szczepanowski,
Edmund Burczyk

HANNA JANUSZEWSKA

Ballada o złotym kogucie

NATALIA GOŁĘBSKA
WG OSKARA KOLBERGA

Pod zielonym jaworem

premiera: 5 marca 1961

reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Danuta Piechowska,
Zofia Kuczyńska,
Helena Przybyszewska,
Andrzej Sztampa,
Wiesław Szczepanowski,
Henryk Zalesiński,
Michał Zarzecki

Projekt do Szopki misiów | 1961. MNG

FEDERICO GARCIA LORCA

Miłość don Perlimplina i Lalki Cachiporri

premiera: 27 lipca 1961

reżyseria: Jan Bołgaty
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Józefa Chybowska
obsada: Bogna Nowakówna,
Halina Otremba,
Urszula Połomska,
Józefina Unczur, Jan Bołgaty,
Zdzisław Borowiak,
Andrzej Schneider,
Andrzej Sztampa,
Michał Zarzecki

ZOFIA MIKLIŃSKA

Stop! Człowiek...

premiera: 30 września 1961

reżyseria: Zofia Miklińska
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Jacek Ujazdowski
obsada: Aleksandra Dukland,
Józefina Unczur, Grzegorz Splitt,
Henryk Zalesiński

Pod zielonym jaworem | 1961.
Fot. Tadeusz Link/MNG

GRZEGORZ FRANT

(HENRYK RYL)

Sambo i lew

premiera: 3 września 1961

inscenizacja: Henryk Ryl,
Ali Bunsch
reżyseria: Władysław Jarema
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Wanda Dubanowicz
obsada: Andrzej Sztampa,
Zofia Kuczyńska,
Danuta Plechowska,
Zdzisław Borowiak,
Józefina Unczur,
Wiesław Szczepański,
Zofia Miklińska,
Marcin Orłowski

NATALIA GOŁĘBSKA
WG OSKARA KOLBERGA
I JERZEGO ZABOROWSKIEGO

Małgorzatka i Pod zielonym jaworem

premiera: 30 grudnia 1961

reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Anatol Pańko,
Aleksander Skowroński,
Henryk Zalesiński

JERZY ZABOROWSKI

**Przygoda
Tomcia Paluszka**

---

premiera: 30 grudnia 1961

inscenizacja: Michał Zarzecki
reżyseria: Michał Zarzecki
scenografia i lalki: Gizela
Bachtin-Karłowska
muzyka: Jerzy Grzesik
obsada: Bogna Nowakówna,
Teresa Siemaszko,
Grzegorz Splitt

1962

STANISŁAW IŁOWSKI

Miś Michałek

---

premiera: 19 marca 1962
(Kwidzyn)

inscenizacja i reżyseria:
Zofia Miklińska
konsultacja: Natalia Gołębska
scenografia: Halina Bajońska
muzyka: Jerzy Sandecki
obsada: Aleksandra Dukland,
Wanda Dąbrowska,
Edmund Burczyk

**Bo w Mazurze
taka dusza**

**część I: Pod zielonym
jaworem**

NATALIA GOŁĘBSKA
WG OSKARA KOLBERGA
I JERZEGO ZABOROWSKIEGO

część II: Umarł Maciek...

NATALIA GOŁĘBSKA
WG OSKARA KOLBERGA
I KS. JÓZEFA BAKI

---

premiera: 12 czerwca 1962

reżyseria: Natalia Gołębska
współpraca: Michał Zarzecki
dekoracje:

Gizela Bachtin-Karłowska

lalki: Ali Bunsch

muzyka: Józef Grzesik
(na podstawie zbiorów
Oskara Kolberga)

choreografia:

Edward Dobraczyński

obsada: Józefina Unczur,

Zdzisław Borowiak,

Urszula Połomska,

Aleksander Skowroński,

Wiesław Szczepanowski,

Henryk Zalesiński,

Danuta Piechowska,

Wanda Dąbrowska,

Janina Gliszewska,

Zofia Miklińska,

Wanda Ziółkowska,

Edmund Burczyk

ZBIGNIEW KOPALKO
WG LWA TOŁSTOJA

Czarodziejski bęben

premiera: 11 listopada 1962

reżyseria:
Krzysztof Niesiołowski
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Jerzy Dobrzański
obsada: Anatol Pańko,
Halina Otremba,
Andrzej Schneider,
Barbara Siemaszko,
Bogusław Wieczorek,
Andrzej Sztampa,
Zofia Kuczyńska

MARIA KOWNACKA

Szewczyk Dratwka

premiera: 30 grudnia 1962

inscenizacja: Natalia Gołębska
reżyseria: Michał Zarzecki
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Jerzy Dobrzański
obsada: Teresa Siemaszko,
Edmund Burczyk,
Grzegorz Splitt,
Bogna Nowakówna,
Zdzisław Borowiak

1963

HANNA JANUSZEWSKA
WG LEACH GALE

Mały tygrys Pietrek

premiera: 8 marca 1963

reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Jerzy Partyka
obsada: Józefina Unczur,
Wanda Ziółkowska,
Zdzisław Borowiak,
Aleksander Skowroński,
Wiesław Szczepanowski,
Henryk Zalesiński,
Zofia Miklińska,
Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska

—

Z programu *Małego tygrysa Pietrka* | 1963.
MNG

ANNA ŚWIRSZCZYŃSKA

Piast i Popiel

premiera: 10 kwietnia 1963

inscenizacja i reżyseria:
Jan Bołgaty
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Wanda Dubanowicz
choreografia:
Edward Dobraczyński
obsada: Andrzej Sztampa,
Halina Otremba, Anatol Pańko,
Bogna Nowakówna,
Zofia Kuczyńska,
Andrzej Schneider,
Edmund Burczyk,
Bogusław Wieczorek,
Grzegorz Splitt,
Urszula Połomska

Piast i Popiel | 1963. Fot. Tadeusz Link/MNG

JULIUSZ WOLSKI

Tajemnicza szuflada

premiera: 7 września 1963

reżyseria: Władysław Jarema
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
montaż muzyczny:
Jacek Ujazdowski
obsada: Danuta Piechowska,
Zofia Kuczyńska, Jerzy Nawojski,
Grzegorz Splitt, Anatol Pańko,
Bogna Nowakówna

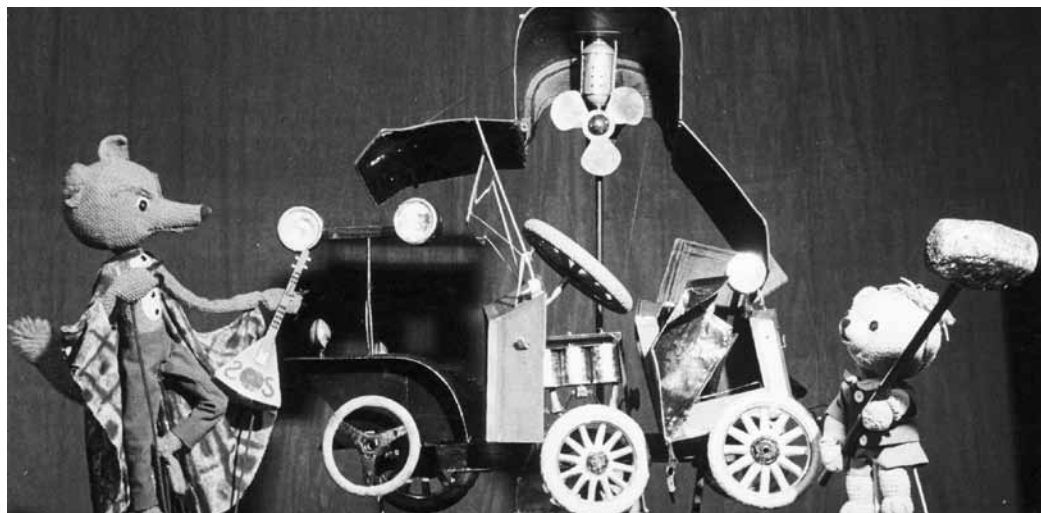

JAN WILKOWSKI

Tymoteusz Rymcimci

premiera: 21 września 1963

reżyseria: Michał Zarzecki
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Jerzy Dobrzański
obsada: Aleksandra Dukland,
Andrzej Sztampa,
Bogusław Wieczorek,
Andrzej Schneider

Tymoteusz Rymcinci | 1963.
Fot. Tadeusz Link/MNG

1964

ZOFIA WALICKA-NEYMANOWA

Choinka w lesie

premiera: 26 grudnia 1963

reżyseria: Jan Bołgaty
scenografia: Adam Kilian
muzyka: Jerzy Partyka
choreografia: Edward Dobraczyński
obsada: Henryk Zalesiński,
Wiesław Szczepanowski,
Zofia Miklińska,
Józefina Unczur,
Aleksander Skowroński,
Wanda Dąbrowska,
Wanda Ziółkowska,
Janina Gliszewska

ALINA I JERZY AFANASJEW

Latający wiatrak

premiera: 21 czerwca 1964

adaptacja: Natalia Gołębska
inscenizacja i reżyseria:
Michał Zarzecki
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Wanda Dubanowicz
choreografia:
Edward Dobraczyński
obsada: Aleksandra Dukland,
Teresa Siemaszko,
Zdzisław Borowiak,
Danuta Piechowska,
Henryk Zalesiński,
Andrzej Sztampa,
Bogusław Wieczorek,
Wanda Ziółkowska,
Andrzej Schneider,
Aleksander Skowroński,
Wiesław Szczepanowski,
Henryk Zalesiński,
Wanda Dąbrowska

—

Z programu Tymoteusza Rymcinci | 1963.
MNG

JOSEF ČAPEK

Piesek i kotek

premiera: 5 listopada 1964

reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Józef Grzesik
obsada: Aleksandra Dukland,
Bogusław Wieczorek,
Andrzej Sztampa

Latający wiatrak | 1964. Fot. Tadeusz Link/
MNG

Skarby króla Dropsa | 1964.
Fot. Tadeusz Link/MNG

MAREK SKWARNICKI

Skarby króla Dropsa

premiera: 30 grudnia 1964

inscenizacja i reżyseria: zespół
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Janusz Hajdun
choreografia:
Edward Dobraczyński
obsada: Jerzy Nawojski,
Urszula Połomska,
Janina Gliszewska,
Zofia Miklińska, Anatol Pańko,
Maciej Orłowski, Grzegorz Splitt

1965

JAN OŚNICA

Co wydarzyło się w oazie Tongo

premiera: 31 sierpnia 1965

inscenizacja i reżyseria:
Henryk Jurkowski
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Wanda Dubanowicz
choreografia:
Edward Dobraczyński
obsada: Grzegorz Splitt,
Maciej Orłowski, Anatol Pańko,
Zofia Miklińska,
Urszula Połomska

NATALIA GOŁĘBSKA

Legandy zodiaku

premiera: 22 grudnia 1965

inscenizacja i reżyseria:
Natalia Gołębska,
Michał Zarzecki
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Eugeniusz Rudnik
plastyka ruchu:
Edward Dobraczyński
obsada: Zdzisław Borowiak,
Aleksander Skowroński,
Wiesław Szczepanowski,
Henryk Zalesiński,
Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska,
Teresa Siemaszko,
Wanda Ziółkowska,
Józefina Unczur,
Danuta Piechowska,
Andrzej Schneider

1966

W. ANDREJEWICZ,
SIERGIEJ PROKOFIEW

Kocmołuch

premiera: 30 września 1966

inscenizacja, scenografia i lalki:
Arnold Burow
reżyseria: Michał Zarzecki
muzyka: Raymond Paul
choreografia: Edward
Dobraczyński
obsada: Halina Witecka,
Urszula Połomska,
Zofia Miklińska,
Bogna Nowakówna,
Halina Otremba,
Anatol Pańko

Legandy zodiaku | 1965.
Fot. Tadeusz Link/MNG

FRANCISZEK FENIKOWSKI

Z igły widły

---

premiera: 4 listopada 1966

inscenizacja i reżyseria:
Natalia Gołębska
scenografia i lalki:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Wanda Dubanowicz
choreografia:
Edward Dobraczyński
obsada: Henryk Zalesiński,
Teresa Siemaszko,
Wiesław Szczepanowski,
Zdzisław Borowiak,
Aleksander Skowroński,
Józefina Unczur,
Wanda Ziółkowska,
Janina Gliszewska,
Wanda Dąbrowska,
Andrzej Schneider,
Danuta Piechowska

1967

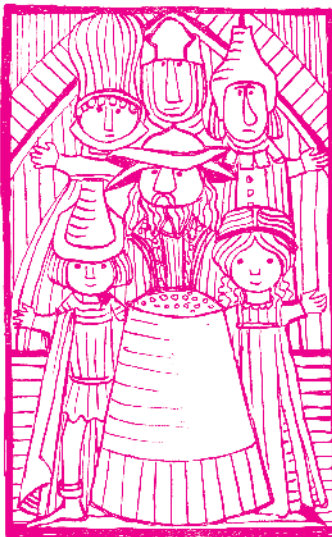
ZBIGNIEW POPRAWSKI

Misie Pysie

---

premiera: 17 lutego 1967

reżyseria: Włodzimierz
Dobromilski
scenografia i lalki: Irena Pikiel
muzyka: Walerian Pawłowski
choreografia:
Edward Dobraczyński
obsada: Andrzej Schneider,
Jerzy Nawojski, Grzegorz Splitt,
Andrzej Sztampa,
Józefina Unczur,
Urszula Połomska,
Halina Witecka,
Halina Otremba,
Aleksandra Dukland,
Bogna Nowakówna

WSIEWOŁOD KURDIUMOW

Ilja Muromiec

---

premiera: 31 listopada 1967

inscenizacja: Michał Zarzecki
reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia i lalki:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Wanda Dubanowicz
choreografia:
Edward Dobraczyński
obsada: Henryk Zalesiński,
Wanda Dąbrowska,
Michał Zarzecki,
Aleksander Skowroński,
Zdzisław Borowiak,
Wiesław Szczepanowski,
Danuta Piechowska,
Halina Witecka,
Andrzej Schneider,
Anatol Pańko,
Bogusław Wieczorek,
Józefina Unczur,
Helena Przybyszewska,
Halina Otremba,
Janina Gliszewska,
Zofia Miklińska,
Bogna Nowakówna,
Urszula Połomska,
Wanda Ziółkowska

Z igły widły | 1966. Fot. Tadeusz Link/MNG

Z programu Z igły widły | 1966. MNG

1968

JURIJ JELISIEJEW

Jak się bawić, to się bawić

---

premiera: 9 marca 1968

inscenizacja i reżyseria:
Krzysztof Niesiołowski
scenografia i lalki: Adam Kilian
muzyka: Bogumił Pasternak
obsada: Anatol Pańko,
Grzegorz Splitt, Teresa
Siemaszko, Bogna Nowakówna,
Aleksandra Dukland,
Helena Przybyszewska,
Andrzej Schneider,
Michał Żyłuk, J. Mackiewicz

LADISLAV DVORSKY

Bajka o dobrym smoku

---

premiera: 26 października 1968

inscenizacja i reżyseria:
Edward Dobraczyński
scenografia i lalki: Gizela
Bachtin-Karłowska
muzyka: Wanda Dubanowicz
obsada: Bogna Nowakówna,
Andrzej Schneider,
Grzegorz Splitt, Michał Żyłuk,
Anatol Pańko, Teresa Siemaszko,
Józefina Unczur

1969

WOJCIECH ŻUKROWSKI

Porwanie w Tiutiurlistanie

premiera: 4 marca 1969

adaptacja i reżyseria:
Jan Wroniszewski
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Andrzej Ciążyński
obsada: Zdzisław Borowiak,
Aleksander Skowroński,
Urszula Połomska,
Bogusław Wieczorek,
Henryk Zalesiński,
Józefina Unczur,
Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska,
Wiesław Szczepanowski,
Danuta Piechowska,
Wanda Ziółkowska,
Zofia Miklińska,
Lena Przybyszewska,
Zdzisław Borowiak

O turze złotorogim | 1969.
Fot. Tadeusz Link/MNG

O turze złotorogim | 1969.
Fot. Tadeusz Link/MNG

NATALIA GOŁĘBSKA

O turze złotorogim

prapremiera: 20 listopada 1969

inscenizacja i reżyseria:
Natalia Gołębska
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Jerzy Dobrzański
choreografia:
Edward Dobraczyński
obsada:
Franciszek Grzegorzewski,
Zdzisław Borowiak,
Aleksander Skowroński,
Urszula Połomska,
Janina Gliszewska,
Wanda Dąbrowska,
Halina Przybyszewska,
Wanda Ziółkowska,
Józefina Unczur,
Halina Witecka,
Danuta Piechowska,
Henryk Zalesiński,
Bogusław Wieczorek,
Zofia Miklińska

1970

WŁODZIMIERZ MASŁOW

Ali Baba i rozbójnicy

premiera: 28 sierpnia 1970

inscenizacja i reżyseria:
Wiktor Sudaruszkin
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Jakow Waisburd
obsada: Aleksander Skowroński,
Halina Witecka,
Urszula Połomska,
Teresa Siemaszko,
Danuta Piechowska,
Lena Przybyszewska,
Wanda Ziółkowska,
Janina Gliszewska,
Zdzisław Borowiak,
Franciszek Grzegorzewski,
Henryk Zalesiński,
Wanda Dąbrowska,
Aleksandra Dukland,
Bogna Nowakówna,
Bogusław Wieczorek,
Wiesław Szczepanowski

Bajki i ballady | 1971. Fot. Tadeusz Link/MNG

1971

JAN OŚNICA

Baśń o dwóch nieustraszonych rycerzach

premiera: 25 listopada 1970

inscenizacja i reżyseria:
Joanna Piekarska
scenografia: Ryszard Kuzyszyn
muzyka: Jerzy Maksymiuk
choreografia: Ewa Piekarska
obsada: Zdzisław Borowiak,
Bogna Nowakówna,
Grzegorz Splitt, Anatol Pańko,
Urszula Połomska,
Bogusław Wieczorek,
Danuta Piechowska,
Andrzej Schneider,
Lech Popławski (adept),
Lena Przybyszewska,
Józefina Unczur

ADAM MICKIEWICZ

Bajki i ballady

premiera: 25 kwietnia 1971

adaptacja, inscenizacja
i reżyseria: Natalia Gołębska
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Wanda Dubanowicz
choreografia:
Edward Dobraczyński
obsada: Wojciech Barcik,
Aleksander Skowroński,
Henryk Zalesiński,
Wanda Ziółkowska,
Aleksandra Dukland,
Franciszek Grzegorzewski,
Teresa Siemaszko,
Janina Gliszewska,
Jerzy Nawojski,
Wiesław Szczepanowski,
Aleksander Skowroński

MICHAŁ TUROWIER,
JAKOW MIRSAKOW

Przygody Czoka

premiera: 25 września 1971

inscenizacja i reżyseria:
Wiktor Sudaruszkin
scenografia:
Leonora Borowienkowa
muzyka: Jakow Weisburd
obsada:
Aleksandra Dukland,
Halina Witecka,
Wanda Ziółkowska,
Teresa Siemaszko,
Franciszek Grzegorzewski,
Henryk Zalesiński,
Jerzy Nawojski,
Wiesław Szczepanowski,
Janina Gliszewska,
Wanda Dąbrowska,
Wojciech Barcik,
Aleksander Skowroński

SANDOR PETÖFI

Witeź Janosz

premiera: 19 listopada 1971

inscenizacja i reżyseria:

Edmund Dobraczyński

scenografia:

Gizela Bachtin-Karłowska

muzyka: Wanda Dubanowicz

obsada: Zdzisław Borowiak,

Urszula Połomska,

Józefina Unczur,

Bogusław Wieczorek,

Lech Popławski (adept),

Grzegorz Splitt,

Anatol Pańko,

Andrzej Schneider,

Bogna Nowakówna,

Lena Przybyszewska,

Danuta Piechowska

Witeź Janosz | 1971. Fot. Tadeusz Link/MNG

1972

JAN WILKOWSKI

WG KAZIMIERZA

PRZERWY-TETMAJERA

O Zwyrtale Muzykancie

premiera: 26 maja 1972

inscenizacja i reżyseria:

Jan Wilkowski

scenografia: Adam Kilian

muzyka: Krzysztof Penderecki

choreografia:

Edward Dobraczyński

obsada: Zdzisław Borowiak,

Franciszek Grzegorzewski,

Anatol Pańko,

Henryk Zalesiński,

Michał Zarzecki,

Wiesław Szczepanowski,

Aleksandra Dukland,

Wojciech Barcik,

Urszula Połomska,

Danuta Piechowska,

Wanda Dąbrowska,

Józefina Unczur,

Bogna Nowakówna,

Grzegorz Splitt,

Andrzej Schneider

ALINA I JERZY AFANASJEW

Czarodziejski młyn

premiera: 16 października 1972

(wznowienie spektaklu

«Latający wiatrak» z 1954 roku)

inscenizacja i reżyseria:

Michał Zarzecki

scenografia:

Gizela Bachtin-Karłowska

muzyka: Wanda Dubanowicz

choreografia:

Edward Dobraczyński

obsada: Wojciech Barcik,

Urszula Połomska,

Józefina Unczur,

Henryk Zalesiński,

Anatol Pańko,

Andrzej Schneider,

Wanda Dąbrowska,

Wiesław Szczepanowski,

Grzegorz Splitt,

Zdzisław Borowiak,

Wanda Ziółkowska,

Bogna Nowakówna,

Aleksandra Dukland

Rysunek Adama Kiliana z programu
O Zwyrtale Muzykancie. MNG

MIECZYŚLAW ANTUSZEWICZ

Uwaga-Stop-Krakiak

---

premiera: 30 listopada 1972

reżyseria: Edward Dobraczyński

scenografia:

Gizela Bachtin-Karłowska

muzyka: Jan Rejnowicz

obsada: Janina Gliszewska,

Lech Popławski,

Aleksander Skowroński,

Danuta Piechowska,

Lena Przybyszewska,

Halina Witecka,

Zofia Kuczyńska,

Jerzy Nawojski,

Bogusław Wieczorek

1973

BORIS I WIKTOR SUDARUSZKIN

Baśń o Emilianie

---

premiera: 29 sierpnia 1973

inscenizacja i reżyseria:

Wiktor Sudaruszkin

scenografia i lalki:

Władimir Chowraljow

muzyka: Aleksander Kołkier

obsada: Janina Gliszewska,

Zofia Kuczyńska,

Bogna Nowakówna,

Danuta Piechowska,

Józefina Unczur,

Wanda Ziółkowska,

Zdzisław Borowiak,

Franciszek Grzegorzewski,

Jerzy Nawojski,

Anatol Pańko, Lech Popławski,

Aleksander Skowroński,

Bogusław Wieczorek

ALECU POPOVIC

Dziewczynka szuka piosenki

---

premiera: 20 września 1973

reżyseria: Mioart Buescu

scenografia: Stefan Habliński

muzyka: Robert Flavian

obsada: Aleksandra Dukland,

Janina Gliszewska,

Urszula Połomska,

Henryk Zalesiński,

Andrzej Schneider,

Grzegorz Splitt,

Wiesław Szczepanowski,

adept: Teresa Wasiak,

Tomisław Ryczko, Marian Raatz

1974

ALEKSANDRA DUKLAND,

GIZELA BACHTIN-KARŁOWSKA

Poszukiwacze

---

premiera: 22 grudnia 1974

reżyseria: Aleksandra Dukland

scenografia:

Gizela Bachtin-Karłowska

muzyka: Stefan Trojanowski

obsada: Janina Gliszewska,

Danuta Piechowska,

Urszula Połomska,

Józefina Unczur,

Wanda Ziółkowska,

Zdzisław Borowiak,

Franciszek Grzegorzewski,

Aleksander Skowroński,

Wiesław Szczepanowski,

Henryk Zalesiński

1975

FRANCISZEK FENIKOWSKI

Gdańskie legendy

---

premiera: 27 kwietnia 1975

reżyseria i inscenizacja:

Jacek Jokiel

scenografia: Łucja Sobczak

muzyka: Janina Rowińska

obsada – adept: Lucyna Florcko,

Aleksandra Frań,

Urszula Ircha, Ewa Jerkiewicz,

Wojciech Kalwat,

Andrzej Marciniak,

Jacek Przybyłowski,

Marian Raatz, Marian Wandtke

ZBIGNIEW POPRAWSKI

Historia nie z tej ziemi i jamnik Doremi

---

premiera: 18 maja 1975

reżyseria: Zbigniew Poprawski

scenografia:

Gizela Bachtin-Karłowska

muzyka: Antoni Mleczek

obsada: Wanda Dąbrowska,

Janina Gliszewska,

Zofia Kuczyńska,

Urszula Połomska,

Józefina Unczur,

Wanda Ziółkowska,

Zdzisław Borowiak,

Franciszek Grzegorzewski,

Aleksander Skowroński,

Wiesław Szczepanowski,

Bogusław Wieczorek,

Henryk Zalesiński

ALEKSANDRA DUKLAND,
GIZELA BACHTIN-KARŁOWSKA

Biedronka

---

premiera: 4 października 1975

reżyseria: Aleksandra Dukland

scenografia:

Gizela Bachtin-Karłowska

muzyka: Wanda Dubanowicz

obsada: Zofia Kuczyńska,

Jerzy Nawojski, Anatol Pańko,

Grzegorz Splitt oraz adeptci

1976

NATALIA GOŁĘBSKA

Kramik Mikołaja Gwiazdora

---

premiera: 11 grudnia 1976

reżyseria: Janina Piekarska

scenografia i lalki:

Gizela Bachtin-Karłowska

muzyka: Wanda Dubanowicz

choreografia: Ewa Piekarska

obsada: Wanda Dąbrowska,

Aleksandra Dukland,

Urszula Połomska,

Józefina Unczur,

Mieczysław Abramowicz,

Zdzisław Borowiak,

Anatol Pańko,

Andrzej Schneider,

Aleksander Skowroński,

Grzegorz Splitt,

Wiesław Szczepanowski,

Bogusław Wieczorek,

Henryk Zalesiński

1977

ZOFIA PROKOFIEW

Tygrzysek i detektywi

---

premiera: 27 marca 1977

inscenizacja i reżyseria:

Wiktor Sudaruszkin

scenografia:

Gizela Bachtin-Karłowska

muzyka: Aleksander Kołkier

obsada: Józefina Unczur,

Janina Gliszewska,

Danuta Piechowska,

Wiesław Szczepanowski,

Zdzisław Borowiak,

Wanda Dąbrowska,

Bogusław Wieczorek,

Franciszek Grzegorzewski,

Urszula Połomska,

Urszula Ircha (adeptka),

Ewa Jerkiewicz (adeptka),

Henryk Zalesiński,

Aleksander Skowroński

Cybernetyczny pies | 1977.
Fot. Tadeusz Link/MNG

ELŻBIETA BURAKOWSKA,
JAN WILKOWSKI

Cybernetyczny pies

---

premiera: 1 maja 1977

inscenizacja: Jan Wilkowski

reżyseria: Michał Zarzecki

scenografia: Adam Kilian

muzyka: Jerzy Dobrzański

obsada: Małgorzata Biziuk,

Ewa Jerkiewicz,

Mieczysław Abramowicz,

Franciszek Grzegorzewski,

Jerzy Nawojski

ALEKSANDRA DUKLAND,
GIZELA BACHTIN-KARŁOWSKA

Bajka mojej babuni

premiera: 29 listopada 1977

reżyseria: Jan Bołgaty
scenografia:

Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Wanda Dubanowicz

obsada: Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska,
Ewa Jerkiewicz,
Marzena Kamberska,
Zofia Kuczyńska,
Grażyna Pfeifer,
Jolanta Przygoda,
Bożena Szczygieł,
Jolanta Tużnik, Józefina Unczur,
Jerzy Nawojski,
Wiesław Szczepanowski,
Henryk Zalesiński

Cybernetyczny pies | 1977.
Fot. Tadeusz Link/MNG

1978

WŁADIMIR MASŁOW

Iwan - carski syn, szare wilczysko i inni

premiera: 14 maja 1978

reżyseria: Konrad Szachnowski
scenografia: Jerzy Michałak
muzyka: Marek Jaszczak
obsada: Ewa Jerkiewicz,
Marzena Kamberska,
Józefina Unczur,
Adam Gromadzki,
Jerzy Nawojski,
Wiesław Szczepanowski,
Henryk Zalesiński

Iwan – carski syn | 1978.
Fot. Tadeusz Link/MNG

JEKATERINA BORISOWA

Tajemnica złotego kluczka

premiera: 27 maja 1978

adaptacja: Jacek Jokiel
inscenizacja i reżyseria:
Michał Zarzecki
dekoracje: Mieczysław
Antuszewicz

lalki: Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Wanda Dubanowicz
układ tańców:
Edward Dobraczyński
obsada: Małgorzata Biziuk,
Aleksandra Dukland,
Janina Gliszewska,
Urszula Ircha, Grażyna Pfeifer,
Urszula Połomska,
Jolanta Tużnik, Józefina Unczur,
Mieczysław Abramowicz,
Zdzisław Borowiak,
Franciszek Grzegorzewski,
Anatol Pańko,
Andrzej Schneider,
Grzegorz Splitt,
Bogusław Wiczorek

Tajemnica złotego kluczka | 1978.
Fot. Tadeusz Link/MNG

ERNEST BRYLL

**Po górach,
po chmurach**

---

premiera: 30 października 1978

inscenizacja i reżyseria:
Zofia Miklińska
scenografia: Ali Bunsch
muzyka: Zbigniew Turski
choreografia:
Edward Dobraczyński
obsada: Małgorzata Biziuk,
Aleksandra Dukland,
Janina Gliszewska,
Urszula Ircha, Grażyna Pfeifer,
Mieczysław Abramowicz,
Franciszek Grzegorzewski,
Anatol Pańko,
Andrzej Schneider,
Grzegorz Splitt, Michał Zarzecki

NATALIA GOŁĘBSKA

Diabelskie skrzypce

---

premiera: 22 grudnia 1978

inscenizacja i reżyseria:
Joanna Piekarska
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Wanda Dubanowicz
choreografia:
Edward Dobraczyński
obsada: Ewa Jerkiewicz,
Wanda Dąbrowska,
Marzena Kamberska,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Halina Otremba,
Urszula Połomska,
Jolanta Tużnik, Józefina Unczur,
Zdzisław Borowiak,
Franciszek Grzegorzewski,
Jerzy Nawojski,
Aleksander Skowroński,
Wiesław Szczepanowski,
Bogusław Wieczorek,
Henryk Zalesiński

1979

MAKSYM ASENOW

**Najszczęśliwszy
człowiek**

---

premiera: 19 maja 1979

inscenizacja i reżyseria:
Złati Płatew
scenografia: Iwan Konew
muzyka: Milko Kolarow
obsada: Ewa Jerkiewicz,
Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska,
Urszula Ircha,
Marzena Kamberska,
Urszula Połomska,
Jolanta Tużnik,
Mieczysław Abramowicz,
Zdzisław Borowiak,
Franciszek Grzegorzewski,
Aleksander Skowroński,
Wiesław Szczepanowski,
Bogusław Wieczorek,
Henryk Zalesiński

*Diabelskie skrzypce | 1978.
Fot. Tadeusz Link/MNG*

IRINA KACZANOWA,
WŁADIMIR LIŃSZYC

Tajemniczy przyjaciel

---

premiera: 30 września 1979

reżyseria: Tina Herzberg
scenografia:
Włodzimierz Howralow
muzyka: Rajmund Paul
obsada: Aleksandra Dukland,
Mieczysław Abramowicz,
Leon Krzycki, Anatol Pańko,
Waldemar Sawicki,
Andrzej Schneider,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Grzegorz Splitt, Michał Zarzecki

1980

ALEKSANDRA DUKLAND,
ANDRZEJ SCHNEIDER

Gwiazdkowa opowieść

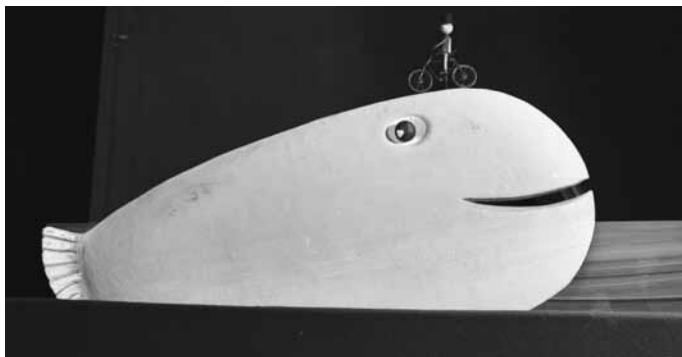
premiera: 20 stycznia 1980

inscenizacja i reżyseria:
Andrzej Schneider
scenografia: Joanna Rybińska
muzyka: Wanda Dubanowicz
obsada I: Ewa Jerkiewicz,
Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska,
Urszula Ircha,
Marzena Kamberska,
Halina Otremba,
Grażyna Pfeifer,
Urszula Połomska,
Jerzy Nawojski,
Bogusław Wieczorek
oraz głosy: Aleksandra Dukland,
Leon Krzycki,
Waldemar Sawicki,
Eugeniusz Sienkiewicz
obsada II: Aleksandra Dukland,
Jolanta Tużnik, Mieczysław
Abramowicz, Leon Krzycki,

Anatol Pańko, Waldemar Sawicki, Andrzej Schneider, Eugeniusz Sienkiewicz, Grzegorz Splitt oraz głośy Wanda Dąbrowska, Janina Gliszewska, Halina Otremba, Urszula Połomska

Gwiazdkowa opowieść | 1980.
Fot. Tadeusz Link/MNG

Wyspa wierszy pana Tuwima | 1980.
Fot. Tadeusz Link/MNG

Projekt Jerzego Krechowicza do *Wyspy wierszy pana Tuwima*. APG

JULIAN TUWIM

Wyspa wierszy pana Tuwima

premiera: 11 maja 1980

inscenizacja: Ryszard Major, Jerzy Krechowicz
reżyseria: Ryszard Major
scenografia: Jerzy Krechowicz
muzyka: Andrzej Głowiński
obsada: Aleksandra Dukland, Urszula Ircha, Grażyna Pfeifer, Urszula Połomska, Jolanta Tużnik, Mieczysław Abramowicz, Zdzisław Borowiak, Franciszek Grzegorzewski, Leon Krzycki, Anatol Pańko, Waldemar Sawicki, Eugeniusz Sienkiewicz, Grzegorz Splitt, Michał Zarzecki

KORNEL MAKUSZYŃSKI

Niezwykłe przygody Koziółka Matołka

premiera: 26 września 1980

reżyseria: Konrad Szachnowski
scenografia: Lucjan Zamel
muzyka: Marek Jaszczak
obsada: Ewa Jerkiewicz, Wanda Dąbrowska, Marzena Kamberska, Irena Markiewicz-Sawicka, Halina Otremba, Zdzisław Borowiak, Jerzy Nawojski, Aleksander Skowroński, Wiesław Szczepanowski, Henryk Zalesiński

1981

ZBIGNIEW KOPALKO
NA PODSTAWIE
HANSA CHRISTIANA
ANDERSENA

Pastereczka i kominiarczyk

premiera: 1 marca 1981

reżyseria: Jacek Jokieli
scenografia: Wiesław Matuszek
muzyka: Wanda Dubanowicz
choreografia: Marcei Żędzianowski
obsada: Aleksandra Dukland, Janina Gliszewska, Urszula Ircha, Urszula Połomska, Franciszek Grzegorzewski, Leon Krzycki, Anatol Pańko, Waldemar Sawicki, Andrzej Schneider, Eugeniusz Sienkiewicz, Grzegorz Splitt, Bogusław Wieczorek

---

WŁADYMIER MASŁOW

Robin Hood

---

premiera: 12 września 1981

reżyseria: Konrad Szachnowski
scenografia:

Łucja i Bruno Sobczakowie
muzyka: Wanda Dubanowicz
obsada: Ewa Jerkiewicz,
Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska,
Urszula Ircha,
Marzena Kamberska,
Urszula Połomska,
Jadwiga Sankowska,
Zdzisław Borowiak,
Franciszek Grzegorzewski,
Leon Krzycki,
Waldemar Sawicki,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Aleksander Skowroński,
Wiesław Szczepanowski,
Henryk Zalesiński,
Michał Zarzecki

1982

ZOFIA WATRAK
WG OSKARA KOLBERGA

Kolędy i pastorałki

---

premiera: 12 stycznia 1982

reżyseria: Konrad Szachnowski
scenografia: Jerzy Krechowicz
obsada: Ewa Jerkiewicz,
Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska,
Urszula Ircha,
Marzena Kamberska,
Urszula Połomska,
Zdzisław Borowiak,
Franciszek Grzegorzewski,
Leon Krzycki, Jerzy Nawojski,
Anatol Pańko,
Waldemar Sawicki,

Eugeniusz Sienkiewicz,
Aleksander Skowroński,
Grzegorz Splitt,
Wiesław Szczepanowski,
Bogusław Wieczorek,
Henryk Zalesiński,
Michał Zarzecki

GIANNI RODARI

Gelsomino w Kraju Kłamczuchów

---

premiera: 18 kwietnia 1982

reżyseria: Ryszard Major
scenografia: Jerzy Krechowicz
muzyka: Andrzej Głowiński
osoby: Janina Gliszewska,
Urszula Ircha,
Urszula Połomska,
Franciszek Grzegorzewski,
Leon Krzycki,
Anatol Pańko,
Waldemar Sawicki,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Grzegorz Splitt,
Bogusław Wieczorek,
Michał Zarzecki

ZBIGNIEW POPRAWSKI

Turoń

---

premiera: 6 października 1982

reżyseria: Emilia Umińska
scenografia: Zygmunt Smandzik
muzyka: Antoni Mleczko
obsada: Ewa Jerkiewicz,
Marzena Kamberska,
Halina Mathea,
Jadwiga Sankowska,
Maryla Wcisło, Leon Krzycki,
Waldemar Sawicki,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Bogusław Wieczorek

Car Maksymilian | 1983. APG

1983

ALEKSY REMIZOW

Car Maksymilian

---

premiera: 27 marca 1983

reżyseria: Wojciech Kobrzyński
scenografia: Wiesław Jurkowski
muzyka: Jerzy Filc
obsada: Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska, Urszula Ircha,
Urszula Połomska,
Zdzisław Borowiak,
Franciszek Grzegorzewski,
Aleksander Skowroński,
Wiesław Szczepanowski,
Henryk Zalesiński

WOJCIECH WITKOWSKI

Burzliwe dzieje pirata Rababara

---

premiera: 10 kwietnia 1983

adaptacja:
Bogumiła Szachnowska
reżyseria: Konrad Szachnowski
scenografia: Andrzej Markowicz
muzyka: Zbigniew Pniewski
obsada: Ewa Jerkiewicz,
Marzena Kamberska,
Halina Mathea,
Jadwiga Sankowska,
Maryla Wcisło, Leon Krzycki,
Waldemar Sawicki,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Bogusław Wieczorek

Burzliwe dzieje pirata Rabarbara | 1983.
Fot. Roman Goetel/APC

MARTIN STEVENS

Lalkarz

---

premiera: 3 czerwca 1983

reżyseria: Konrad Szachnowski
scenografia: Andrzej Markowicz
muzyka: Andrzej Biečan
obsada I: Wanda Dąbrowska,
Jadwiga Sankowska,
Aleksander Skowroński,
Wiesław Szczepanowski
obsada II: Jadwiga Sankowska,
Maryla Wcisło, Leon Krzycki,
Eugeniusz Sienkiewicz

1984

STANISŁAW I KAROL
ESTREICHEROWIE

Szopka krakowska

---

premiera: 6 marca 1984

reżyseria: Konrad Szachnowski
scenografia: Ali Bunsch,
Dagmara Udybowska-Grecka
muzyka: Wanda Dubanowicz
choreografia:
Zygmunt Kamiński
obsada: Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska,
Urszula Ircha,

Urszula Połomska,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Zdzisław Borowiak,
Tadeusz Mielczarek,
Jerzy Nawojski, Anatol Pańko,
Aleksander Skowroński,
Grzegorz Splitt,
Konrad Szachnowski,
Wiesław Szczepanowski,
Henryk Zalesiński,
Michał Zarzecki

ERWAND MANARJAN

Niewyciężony kogut

---

premiera: 4 października 1984

reżyseria: Konrad Szachnowski
scenografia:
Mieczysław Antuszewicz
muzyka: Jerzy Partyka
choreografia:
Edward Dobraczyński
obsada: Małgorzata Baltaziak,
Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska,
Urszula Ircha,
Teresa Kaczorowska,
Anna Kowal,
Zdzisław Borowiak,
Franciszek Grzegorzewski,
Tadeusz Mielczarek,
Aleksander Skowroński,
Wiesław Szczepanowski,
Henryk Zalesiński

1985

NA PODSTAWIE
JUWENILIÓW STANISŁAWA
IGNACEGO WITKIEWICZA

Szarate

---

premiera: 13 maja 1985

scenariusz i reżyseria:
Zbigniew Wilkoński
scenografia: Dorota Stec,
Krzysztof Grochal
opieka scenograficzna:
Marcin Jarnuszkiewicz
muzyka: Jolanta Szczerba
obsada: Paulina Bednarska,
Małgorzata Baltaziak,
Jolanta Darewicz,
Jadwiga Sankowska,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Leon Krzycki, Waldemar Sawicki,
Wiesław Szczepanowski,
Tadeusz Mielczarek,
Henryk Zalesiński, Urszula Ircha

Szarate | 1985. Fot. Janusz Uklejewski/APC

Król Jeleń | 1986. Fot. Janusz Uklejewski/APG

1987

WŁADIMIR MASŁOW

Słoneczny zajaczek

---

premiera: 9 stycznia 1987

reżyseria: Hubert Bielawski
scenografia: Małgorzata Treutler
muzyka: Bogdan Szczygieł
choreografia:
Marceli Żędzianowski
obsada: Paulina Bednarska,
Urszula Ircha,
Teresa Kaczorowska,
Franciszek Grzegorzewski,
Leon Krzycki, Jerzy Nawojski,
Anatol Pańko,
Aleksander Skowroński

NA PODSTAWIE KSIĘGI
TYSIĄCA I JEDNEJ NOCY

Baśń o pięknej Parysadzcie

---

premiera: 28 stycznia 1987

scenariusz i reżyseria:
Vojo Stankovski
scenografia: Elżbieta
Ojrzanowska-Zielonacka
muzyka: Jolanta Szczerba
choreografia: Jacek Tomasik
obsada: Jolanta Darewicz,
Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Wiesław Szczepanowski

JERZY ZABOROWSKI

Przygody Tomcia Paluszka

---

premiera: 30 października 1985

reżyseria: Michał Zarzecki
scenografia:
Gizela Bachtin-Karłowska
muzyka: Wanda Dubanowicz
obsada: Aleksandra Dukland,
Teresa Kaczorowska,
Urszula Połomska,
Grzegorz Splitt,
Henryk Zalesiński

1986

RADA MOSKOWA

Kiedy rozkwitnie margerytka

---

premiera: 15 stycznia 1986

reżyseria: Hubert Bielawski
(PWST)
scenografia:
Małgorzata Włodarska,
Barbara Cybulska
obsada: Teresa Kaczorowska,
Franciszek Grzegorzewski,
Aleksander Skowroński

CARLO GOZZI

Król Jeleń

---

premiera: 19 kwietnia 1986

reżyseria: Wojciech Kobrzyński
scenografia: Stanisław Echaust
muzyka: Marek Jaszczak
obsada:
Franciszek Grzegorzewski,
Aleksander Skowroński,
Jerzy Nawojski, Anatol Pańko

ZBIGNIEW WILKOŃSKI,
ZBIGNIEW PNIEWSKI

Królowa Śniegu

---

premiera: 12 czerwca 1986

scenariusz, piosenki i reżyseria:
Zbigniew Wilkoński
scenografia: Dorota Stec,
Krzysztof Grochal
muzyka: Zbigniew Pniewski
choreografia: Gustaw Klauzner
obsada: Małgorzata Baltaziak,
Paulina Bednarska,
Jolanta Darewicz,
Wanda Dąbrowska,
Janina Gliszewska,
Jadwiga Sankowska,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Leon Krzycki,
Tadeusz Mielczarek

Bo w Mazurze taka dusza

---

wznowienie spektaklu z 1962 roku
– 15 listopada 1987

reżyseria: Natalia Gołębska
współpraca: Michał Zarzecki
dekoracje:

Gizela Bachtin-Karłowska

lalki: Ali Bunsch

muzyka: Józef Grzesik

(na podstawie zbiorów

Oskara Kolberga)

choreografia:

Edward Dobraczyński

obsada: Waldemar Sawicki,

Eugeniusz Sienkiewicz,

Paulina Bednarska,

Aleksander Skowroński,

Wiesław Szczepanowski,

Leon Krzycki,

Franciszek Grzegorzewski,

Teresa Kaczorowska,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Małgorzata Baltaziak,

Jolanta Darewicz, Urszula Ircha,

Jolanta Kowalska-Litwińczuk,

Jerzy Nawojski, Anatol Pańko

PETER HANDKE

Terminator

premiera: 17 listopada 1987

reżyseria: Zbigniew Wilkoński

scenografia: Weronika

Kozłowska-Naszarkowska

muzyka: Jolanta Szczerba

obsada: Leon Krzycki,

Eugeniusz Sienkiewicz

1988

HENRYK JURKOWSKI

Ludowa szopka polska

premiera: 14 stycznia 1988

reżyseria: Emilia Umińska

scenografia: Janusz Pokrywka

muzyka: Antoni Mleczko

choreografia: Janusz Chojecki

obsada: Teresa Kaczorowska,

Jolanta Kowalska-Litwińczuk,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Aleksander Skowroński,

Franciszek Grzegorzewski,

Wiesław Szczepanowski,

Waldemar Sawicki,

Jerzy Nawojski, Anatol Pańko

Ludowa szopka polska | 1988.

Fot. Janusz Uklejewski/APG

KONSTANTY

ILDEFONS GAŁCZYŃSKI

Świder

premiera: 26 marca 1988

scenariusz i reżyseria:

Zbigniew Wilkoński

scenografia: Adam Kilian

muzyka: Jolanta Szczerba

choreografia:

Marceli Żędzianowski

obsada: Eugeniusz Sienkiewicz,

Małgorzata Baltaziak,

Paulina Bednarska,

Jolanta Kowalska-Litwińczuk,

Andrzej Wójcik, Leon Krzycki,

Tadeusz Mielczarek,

Franciszek Grzegorzewski

IRENEUSZ IREDYŃSKI

Bajki nie tylko o smoku

premiera: 14 kwietnia 1988

adaptacja i reżyseria:

Aleksander Antończak

scenografia: Andrzej Łabiniec

muzyka: Jerzy Stachurski

choreografia:

Marceli Żędzianowski

obsada: Jolanta Darewicz,

Urszula Ircha,

Teresa Kaczorowska,

Waldemar Sawicki,

Wiesław Szczepanowski

JERZY ROCHOWIAK

Paluszek

premiera: 5 października 1988

adaptacja i reżyseria:

Aleksander Antończak

scenografia: Alicja Chodynicka

muzyka: Jerzy Stachurski

obsada: Małgorzata Baltaziak,

Tadeusz Mielczarek

JAN WILKOWSKI

Tymoteusz Rymcimci - Rymcimci i Psiuńcio

premiera: 4 listopada 1988

reżyseria: Michał Zarzecki

scenografia:

Gizela Bachtin-Karłowska

muzyka: Jerzy Dobrzański

obsada: Paulina Bednarska,

Jolanta Kowalska-Litwińczuk,

Michał Zarzecki,

Andrzej Wójcik,

Aleksander Skowroński

1989

WŁADIMIR SINAKIEWICZ

Brzydkie kaczątko

premiera: 30 marca 1989

reżyseria i scenariusz:

Władimir Chowralow

muzyka: Jakow Wajsburg

choreografia:

Marceli Żędzianowski

obsada: Urszula Ircha,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Katarzyna Czubek,

Jolanta Darewicz,

Franciszek Grzegorzewski,

Jerzy Nawojski,

Aleksander Skowroński

VLADO ORAVSKI

Miniatury o życiu i miłości

premiera: 25 czerwca 1989

inscenizacja: Vojo Stankovski

reżyseria: Leon Krzycki

scenografia: Elżbieta

Ojrzanowska-Zielonacka

muzyka: Jolanta Szczerba

obsada: Paulina Bednarska,

Leon Krzycki,

Eugeniusz Sienkiewicz

Z programu *Brzydkiego kaczątko* | 1989. APG

SŁAWOMIR MROŻEK

Polowanie na lisa

premiera: 12 listopada 1989

reżyseria: Piotr Tomaszuk

scenografia: Mikołaj Malesza

muzyka: Krzysztof Dzierma

obsada: Eugeniusz Sienkiewicz,

Jolanta Darewicz,

Joanna Kowalska,

Paulina Bednarska,

Leon Krzycki,

Zdzisław Reczyński,

Tadeusz Mielczarek,

Jerzy Nawojski, Andrzej Wójcik,

Aleksander Skowroński,

Waldemar Sawicki,

Henryk Zalesiński,

Franciszek Grzegorzewski

ZBIGNIEW POPRAWSKI

Turoń

premiera: 8 grudnia 1989

reżyseria: Emilia Umińska

scenografia: Zygmunt Smandzik

muzyka: Antoni Mleczko

choreografia: Janusz Chojceki

obsada: Paulina Bednarek,

Jolanta Darewicz,

Alina Gielniewska,

Urszula Ircha,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Leon Krzycki,

Tadeusz Mielczarek,

Zdzisław Reczyński,

Waldemar Sawicki,

Eugeniusz Sienkiewicz,

Aleksander Skowroński,

Andrzej Wójcik

1990

NATALIA GOŁĘBSKA

Diabelskie skrzypce

wznowienie spektaklu z 1978 roku
– premiera 4 marca 1990

inscenizacja i reżyseria:

Joanna Piekarska

scenografia:

Gizela Bachtin-Karłowska

muzyka: Wanda Dubanowicz

choreografia:

Edward Dobraczyński

obsada: Paulina Bednarek,

Jolanta Darewicz,

Izabela Dąbrowska,

Urszula Ircha, Joanna Kowalska,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Franciszek Grzegorzewski,

Tadeusz Mielczarek,

Jerzy Nawojski,

Aleksander Skowroński,

Andrzej Wójcik,

Henryk Zalesiński

JAN BRZECHWA

Kot w butach

premiera: 11 marca 1990

reżyseria: Piotr Tomaszuk

scenografia: Halina Zalewska

muzyka: Krzysztof Dzierma

obsada: Alina Gielniewska,

Leon Krzycki,

Eugeniusz Sienkiewicz,

Zdzisław Reczyński

TADEUSZ SŁOBODZIANEK

Historia żebraka i osiołka

premiera: 20 maja 1990

reżyseria: Tadeusz Słobodzianek

scenografia: Halina Zalewska

muzyka: Krzysztof Dzierma

obsada: Izabela Dąbrowska,

Alina Gielniewska,

Leon Krzycki,

Marian Ołdziejewski,

Zdzisław Reczyński

TADEUSZ SŁOBODZIANEK,

PIOTR TOMASZUK

Turlajgroszek

premiera: 14 października 1990

reżyseria: Piotr Tomaszuk

scenografia: Mikołaj Malesza

lalki: Mirosław Sołowiej

muzyka: Krzysztof Dzierma

obsada: Grzegorz Gajewski,

Joanna Kowalska,

Zdzisław Reczyński,

Sylwia Graczyk, Andrzej Żak,

Izabela Dąbrowska,

Aleksander Skowroński,

Andrzej Wójcik

Turlajgroszek | 1990. Fot. AS

LADISLAV DVORSKY

Bajka o dobrym smoku

---

premiera: 2 grudnia 1990

inscenizacja i reżyseria:

Joanna Piekarska

scenografia:

Gizela Bachtin-Karłowska

muzyka: Jerzy Maksymiuk

osoby: Paulina Bednarek,

Lech Olczak, Jolanta Darewicz,

Franciszek Grzegorzewski,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Tadeusz Mielczarek,

Jerzy Nawojski,

Aleksander Skowroński,

Waldemar Sawicki,

Urszula Ircha

1991

MACIEJ WOJTYSZKO

Bambuko

---

premiera: 23 lutego 1991

reżyseria: Maciej Chołódowski

scenografia: Julia Wiktorowska

muzyka: Krzysztof Dzierma

obsada: Jadwiga Sankowska,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Franciszek Grzegorzewski,

Andrzej Wójcik,

Henryk Zalesiński

ALAN ALEXANDER MILNE

Kubuś Puchatek

---

premiera: 10 marca 1991

adaptacja i reżyseria:

Piotr Tomaszuk

scenografia: Léonie Wedel

muzyka: Krzysztof Dzierma

obsada: Marian Ołdziejewski,

Andrzej Żak, Zdzisław Reczyński,

Waldemar Sawicki,

Paulina Bednarska,

Joanna Kowalska,

Grzegorz Gajewski

JAN BRZECHWA

Czerwony Kapturek

---

premiera: 17 marca 1991

reżyseria: Tadeusz Słobodzianek

scenografia: Halina Zalewska

muzyka: Krzysztof Dzierma

obsada: Izabela Dąbrowska,

Sylwia Graczyk,

Alina Gielniewska, Leon Krzycki

WŁADIMIR SINAKIEWICZ

Brzydkie kaczątko

---

premiera: 14 września 1991

reżyseria:

Aleksander Skowroński

scenografia:

Władimir Chowralow

obsada: Jolanta Darewicz,

Urszula Ircha, Irena

Markiewicz-Sawicka,

Franciszek Grzegorzewski,

Tadeusz Mielczarek,

Jerzy Nawojski, Andrzej Wójcik,

Katarzyna Czubek (adeptka),

Aleksander Skowroński

URSZULA RADZIWIŁŁOWA

Opatrzności Boskiej dzieło

---

premiera: 13 października 1991

reżyseria: Tomasz Jaworski

scenografia: Ireneusz Salwa

muzyka: Leszek Żuchowski

choreografia: Bohdan Głuszcza

obsada: Marian Ołdziejewski,

Ewa Jerkiewicz, Jolanta Darewicz,

Urszula Ircha,

Tadeusz Mielczarek,

Małgorzata Baltaziak,

Wiesław Szczepanowski,

Grzegorz Gajewski

Show z Mikołajem

---

premiera: 5 grudnia 1991

scenariusz i reżyseria:

Andrzej Wójcik

scenografia: Jadwiga Sankowska

obsada: Urszula Ircha,

Ewa Jerkiewicz,

Grzegorz Gajewski,

Jadwiga Sankowska,

Franciszek Grzegorzewski,

Tadeusz Mielczarek,

Jerzy Nawojski,

Marian Ołdziejewski,

Wiesław Szczepanowski,

Henryk Zalesiński,

Małgorzata Baltaziak

1992

FRANTIŠEK PAWLIČEK

Słowik

---

premiera: 7 czerwca 1992

reżyseria: Tomasz Jaworski

scenografia: Ireneusz Salwa

muzyka: Krzysztof Dzierma

obsada: Wiesław Szczepanowski,

Tadeusz Mielczarek,

Franciszek Grzegorzewski,

Waldemar Sawicki,

Marian Ołdziejewski,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Henryk Zalesiński,

Ewa Jerkiewicz, Urszula Ircha,

Jadwiga Sankowska,

Grzegorz Gajewski,

Jerzy Nawojski

MIECZYŚLAW ABRAMOWICZ

Szkaradka

---

premiera: 11 października 1992

reżyseria:

Mieczysław Abramowicz

scenografia: Rajmund Strzelecki

muzyka: Jerzy Stachurski

obsada: Grzegorz Gajewski,

Franciszek Grzegorzewski,

Marian Ołdziejewski

ILASTA POSPIŠILOVA

Wojna o echo

---

premiera: 15 listopada 1992

reżyseria: Tomasz Jaworski

scenografia: Natalia Sizych

muzyka: Jerzy Stachurski

obsada: Waldemar Sawicki,

Jadwiga Sankowska,

Paulina Bednarska,

Dorota Kryńska,

Tadeusz Mielczarek,

Arkadiusz Urban, Urszula Ircha,

Grzegorz Gajewski

MIECZYŚLAW ABRAMOWICZ,

JERZY STACHURSKI

Gwiazdy, gwiazde i muzykanci

---

premiera: 6 grudnia 1992

reżyseria:

Mieczysław Abramowicz

scenografia: Rajmund Strzelecki

muzyka: Jerzy Stachurski

choreografia:

Marceli Żędzianowski

obsada: Małgorzata Baltaziak,

Paulina Bednarska,

Urszula Ircha, Ewa Jerkiewicz,

Dorota Kryńska,

Jadwiga Sankowska,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Grzegorz Gajewski,

Tadeusz Mielczarek,

Jerzy Nawojski,

Waldemar Sawicki,

Eugeniusz Sienkiewicz,

Wiesław Szczepanowski,

Henryk Zalesiński

1993

WALDEMAR ŻYSZKIEWICZ

Jak zdobyć korzec złota

---

premiera: 24 kwietnia 1993

reżyseria: Tomasz Jaworski

scenografia:

Sławomir J. Lewandowski

muzyka: Krzysztof Dzierma

obsada: Paulina Bednarska,

Grzegorz Gajewski,

Franciszek Grzegorzewski,

Eugeniusz Sienkiewicz,

Waldemar Sawicki

STEFAN THEMERSON

Kość w gardle

---

premiera: 27 maja 1993

reżyseria:

Mieczysław Abramowicz

scenografia: Rajmund Strzelecki

muzyka: Jerzy Stachurski

obsada: Jolanta Darewicz,

Tadeusz Mielczarek,

Arkadiusz Urban

JAN OŚNICA

Baśń o dwóch nieustraszonych rycerzach

---

premiera: 24 października 1993

reżyseria i scenografia:

Bohdan Łoboda

muzyka: Jerzy Stachurski

choreografia:

Marceli Żędzianowski

obsada: Małgorzata Baltaziak,

Jadwiga Sankowska,

Marian Ołdziejewski,

Waldemar Sawicki

Niech żyje święty Mikołaj

---

premiera: 4 grudnia 1993

scenariusz i reżyseria:

Wojciech Kobrzyński

scenografia: Natalia Sizych

muzyka: Jerzy Stachurski

obsada: Małgorzata Baltaziak,

Paulina Bednarska,

Jolanta Darewicz,

Barbara Gajewska,

Urszula Ircha, Ewa Jerkiewicz,

Jadwiga Sankowska,

Franciszek Grzegorzewski,

Tadeusz Mielczarek,

Eugeniusz Sienkiewicz,

Arkadiusz Urban, Andrzej Żak,

Piotr Pucyło

1994

JOACHIM KNAUTH

Książę Portugalii

---

premiera: 27 lutego 1994

reżyseria: Tomasz Jaworski
scenografia: Teresa Targońska
muzyka: Leszek Żuchowski
ruch sceniczny:

Marceli Żędzianowski

obsada: Paulina Bednarska,
Jolanta Darewicz, Urszula Ircha,
Ewa Jerkiewicz,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Arkadiusz Urban,
Andrzej Żak, Piotr Pucyło,
Franciszek Grzegorzewski

ALEXANDRU POPESKU

Sklep z zabawkami

---

premiera: 15 maja 1994

reżyseria: Krystyna Jakóbczyk
scenografia: Andrzej Czyczyłó
muzyka: Jerzy Stachurski
plastyka ruchu: Kazimierz Knol
obsada: Jolanta Darewicz,
Paulina Bednarska,
Grzegorz Gajewski,
Franciszek Grzegorzewski,
Andrzej Żak, Urszula Ircha,
Jadwiga Sankowska

JAN MAKARIOS

Brama słońca

---

premiera: 23 października 1994

inscenizacja i reżyseria:
Włodzimierz Felenczak
scenografia: Rajmund Strzelecki
lalki: Janusz Dembowski
muzyka:
Władysław Komendarek

obsada: Arkadiusz Urban,
Małgorzata Baltaziak,
Grzegorz Gajewski,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Waldemar Sawicki,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Franciszek Grzegorzewski,
Ewa Jerkiewicz

ANDRZEJ MALESZKA

Mama nic

---

premiera: 26 listopada 1994

scenariusz i reżyseria:
Piotr Surmaczewski
scenografia: Rajmund Strzelecki
muzyka: Andrzej Zarycki
obsada: Barbara Gajewska,
Paulina Bednarska, Andrzej Żak

1995

MACIEJ I WOJCIECH
SZELACHOWSCY

Miecz

---

premiera: 12 marca 1995

reżyseria: Tomasz Jaworski
scenografia: Wiesław Jurkowski
muzyka: Jerzy Stachurski
współpraca choreograficzna:
Marceli Żędzianowski
obsada: Jadwiga Sankowska,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Grzegorz Gajewski,
Franciszek Grzegorzewski,
Waldemar Sawicki,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Arkadiusz Urban, Andrzej Żak

Projekt do *Mama nic* | 1994. APG

EDITH NESBIT

Pogromcy smoka

---

premiera: 4 czerwca 1995

reżyseria: Krystyna Jakóbczyk
scenografia: Urszula Kiebiczyk-Fik
muzyka: Krzysztof Dzierma
ruch sceniczny: Kazimierz Knol
obsada: Paulina Bednarska,
Małgorzata Baltaziak,
Grzegorz Gajewski,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Arkadiusz Urban, Andrzej Żak

JAN WILKOWSKI

Cudowna lampa Alladyna

---

premiera: 29 października 1995

reżyseria: Tomasz Jaworski
scenografia: Teresa Targońska
muzyka: Jerzy Stachurski
ruch sceniczny:
Marceli Żędzianowski
obsada: Andrzej Żak,
Grzegorz Gajewski,
Barbara Gajewska,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Franciszek Grzegorzewski,
Paulina Bednarska,
Ewa Jerkiewicz, Urszula Ircha

STANISŁAW I KAROL
ESTREICHEROWIE

Szopka krakowska

---

premiera: 13 grudnia 1995

reżyseria: Bohdan Radkowski
scenografia: Adam Kilian
muzyka: Jerzy Dobrzański
choreografia:
Marceli Żędzianowski
obsada: Franciszek
Grzegorzewski, Urszula Ircha,
Barbara Gajewska,
Jolanta Darewicz,
Paulina Bednarska,
Ewa Jerkiewicz,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Andrzej Żak, Jacek Gierczak,
Arkadiusz Urban,
Waldemar Sawicki

Miejski Teatr Miniatura

1996

MUNRO LEAF

Fernando

---

premiera: 10 marca 1996

adaptacja i reżyseria:
Piotr Surmaczyński
scenografia:
Agnieszka i Stanisław Sikorscy
muzyka: Bogdan Szczepański
choreografia: Wojciech Mochniej
obsada: Paulina Bednarska,
Jolanta Darewicz,
Jacek Gierczak,
Arkadiusz Urban

MICHEL DE GHELDERODE

Wędrówki mistrza Kościeja

---

premiera: 20 czerwca 1996

reżyseria i scenografia:
Andrzej Markowicz
muzyka: Janusz Hajdun
ruch sceniczny:
Zygmunt Kamiński
obsada: Grzegorz Gajewski,
Arkadiusz Urban,
Jacek Gierczak,
Paulina Bednarska,
Krzysztof Bartoszewicz,
Andrzej Żak, Adam Gromadzki,
Joanna Tomasik,
Jakub Gwit,
Eugeniusz Sienkiewicz,
Franciszek Grzegorzewski,
Waldemar Sawicki

KRZYSZTOF TEODOR TOEPLITZ

Psia ballada

---

premiera: 20 października 1996

reżyseria: Włodzimierz Fełenczak
scenografia: Krzysztof Kain May
muzyka: Jerzy Wasowski
choreografia: Jan Pawlak
obsada: Eugeniusz Sienkiewicz,
Waldemar Sawicki, Barbara
Gajewska, Grzegorz Gajewski,
Arkadiusz Urban, Jacek Majok,
Jacek Gierczak,
Małgorzata Baltaziak,
Irena Markiewicz-Sawicka

1997

JAN BRZECHWA

Niezwykłe przygody pana Kleksa

---

premiera: 27 kwietnia 1997

reżyseria: Konrad Szachnowski
scenografia: Jerzy Michalak
muzyka: Stefan Kisielewski
obsada: Jacek Gierczak,
Arkadiusz Urban, Jacek Majok,
Grzegorz Gajewski,
Franciszek Grzegorzewski,
Andrzej Żak,
Paulina Bednarska,
Waldemar Sawicki,
Ewa Jerkiewicz, Irena
Markiewicz-Sawicka,
Małgorzata Baltaziak,
Urszula Ircha,
Barbara Gajewska,
Jolanta Darewicz,
Eugeniusz Sienkiewicz

MICHAŁ SOBOLEWSKI

Jarmark z Punchem

---

premiera: 15 czerwca 1997

reżyseria: Michał Sobolewski
scenografia: Lucjan Zamel
muzyka: Franciszek Smoliński
ruch sceniczny:
Marceli Żędzianowski
obsada: Jacek Majok,
Arkadiusz Urban

JAN OŚNICA

Komedia Pietruszki

---

premiera: 27 września 1997

reżyseria:

Mieczysław Abramowicz

scenografia: Anna Bocek,

Małgorzata Peplińska

muzyka: Jerzy Stachurski

ruch sceniczny:

Marceli Żędzianowski

obsada: Ewa Jerkiewicz,

Andrzej Żak, Jacek Gierczak,

Waldemar Sawicki

NIKOŁAJ GOGOL

Złote trzewiczki

---

premiera: 6 grudnia 1997

reżyseria: Arkadiusz Klucznik

scenografia:

Monika Polak-Luścińska

opracowanie muzyczne:

Jerzy Stachurski

obsada: Jolanta Darewicz,

Jacek Gierczak,

Franciszek Grzegorzewski,

Arkadiusz Urban,

Irena Markiewicz-Sawicka

1998

KORNEL MAKUSZYŃSKI

Przyjaciół wesółego diabła

---

premiera: 21 lutego 1998

adaptacja i reżyseria:

Krystyna Jakóbczyk

scenografia: Ireneusz Salwa

muzyka: Jerzy Stachurski

obsada: Arkadiusz Urban,

Andrzej Żak, Jacek Gierczak,

Jacek Majok, Waldemar Sawicki,

Paulina Bednarska,

Barbara Gajewska,

Jadwiga Sankowska,

Wiesław Ormiński

GEORG DANIEL SEYLER

O początkach typografii

---

premiera: 30 maja 1998

adaptacja:

Bogumiła Szachnowska

reżyseria i scenografia:

Konrad Szachnowski

obsada: Arkadiusz Urban,

Jacek Gierczak, Andrzej Żak

TOMASZ BRZEZIŃSKI

Magiczny koncert. Obrazki z wystawy

---

premiera: 24 października 1998

reżyseria, scenografia

i opracowanie muzyczne:

Tomasz Brzeziński

obsada: Jolanta Darewicz,

Urszula Ircha, Ewa Jerkiewicz,

Hanna Miśkiewicz,

Jadwiga Sankowska,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Joanna Tomasiak,

Waldemar Sawicki

1999

JAN OŚNICA

Złoty klucz

---

premiera: 20 lutego 1999

reżyseria i opracowanie

muzyczne: Konrad Szachnowski

scenografia: Lucjan Zamel,

Konrad Szachnowski,

Agnieszka Łazarska

obsada: Jacek Gierczak,

Arkadiusz Urban, Franciszek

Grzegorzewski, Andrzej Żak,

Jacek Majok, Waldemar Sawicki,

Paulina Bednarska

JAN WILKOWSKI

Tymoteusz wśród ptaków

---

premiera: 15 maja 1999

reżyseria: Arkadiusz Klucznik

scenografia: Grażyna Skała

muzyka:

Włodzimierz Szomański

choreografia: Henryk Konwiński

obsada: Arkadiusz Urban,

Jacek Gierczak,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Jolanta Darewicz,

Paulina Bednarska,

Hanna Miśkiewicz,

Jadwiga Sankowska

MARIA KOWNACKA

Szewczyk Dratewka

---

premiera: 23 października 1999

reżyseria i lalki:

Tomasz Brzeziński

dekoracje: Bogusław Biliczak

muzyka: Jerzy Stachurski

obsada: Arkadiusz Urban,

Hanna Miśkiewicz,

Agnieszka Grzegorzewska,

Joanna Tomasiak,

Jadwiga Sankowska,

Jacek Gierczak,

Franciszek Grzegorzewski,

Jacek Majok, Andrzej Żak,

Waldemar Sawicki

2000

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Świniopas

premiera: 22 stycznia 2000

reżyseria i piosenki:
Krystyna Jakóbczyk
scenografia: Jan Zavarský
kostiumy: Eva Farkašová
muzyka: Piotr Salaber
choreografia:
Henryk Konwiński
obsada: Arkadiusz Urban,
Hanna Miśkiewicz,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Paulina Bednarska,
Jolanta Darewicz,
Jacek Gierczak, Jacek Majok,
Andrzej Żak, Waldemar Sawicki

KORNEL MAKUSZYŃSKI

Koziołek Matolek

premiera: 25 marca 2000

adaptacja, reżyseria i piosenki:
Czesław Sieńko
scenografia: Jacek Zagajewski
muzyka: Robert Łuczak
choreografia: Władysław Janicki
obsada: Jadwiga Sankowska,
Joanna Tomasik,
Hanna Miśkiewicz,
Paulina Bednarska,
Jolanta Darewicz,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Urszula Ircha, Ewa Jerkiewicz,
Waldemar Sawicki,
Jacek Gierczak, Jacek Majok,
Arkadiusz Urban,
Franciszek Grzegorzewski,
Andrzej Żak

LAURENCE BOSWELL

Piękna i bestia

premiera: 30 września 2000

reżyseria, dekoracje i światło:
Andrzej Rozhin
kostiumy:
Ewa Żylińska-Koszałkowska
muzyka: Janusz Grzywacz
choreografia: Władysław Janicki
obsada: Anna Kumińska,
Natalia Safianowicz,
Arkadiusz Urban,
Jadwiga Sankowska,
Jacek Gierczak,
Paulina Bednarska,
Joanna Tomasik,
Waldemar Sawicki,
Jacek Majok, Jolanta Darewicz,
Hanna Miśkiewicz,
Agnieszka Grzegorzewska,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Urszula Ircha, Ewa Jerkiewicz,
Andrzej Żak

MARIA KANN

Baśń o zaklętym kaczorze

premiera: 9 grudnia 2000

reżyseria i dekoracje: Konrad
Szachnowski
lalki, maski i kostiumy:
Bogusław Biliczak
muzyka: Jerzy Stachurski
choreografia: Władysław Janicki
obsada: Hanna Miśkiewicz,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Paulina Bednarska,
Jolanta Darewicz,
Ewa Jerkiewicz,
Franciszek Grzegorzewski,
Jacek Gierczak,
Jacek Majok, Andrzej Żak,
Arkadiusz Urban

Projekt do Pięknej i bestii | 2000. MTM

2001

ASTRID LINDGREN

Dzieci z Bullerbyn

premiera: 10 listopada 2001

adaptacja i reżyseria:
Zdzisław Jaskuła
scenografia:
Ewa Żylińska-Koszałkowska
choreografia: Tomasz Dajewski
obsada: Arkadiusz Urban,
Jacek Gierczak,
Waldemar Sawicki,
Hanna Miśkiewicz,
Joanna Tomasik,
Paulina Bednarska

PAVEL TKADLEC

Asagao

---

premiera: 15 grudnia 2001

reżyseria: Andrzej L. Józwicki
scenografia: Fred Kosmala
muzyka: Mieczysław Mazut
obsada: Jacek Gierczak,
Ewa Jerkiewicz,
Jadwiga Sankowska,
Andrzej Żak, Jacek Majok,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Arkadiusz Urban,
Jolanta Darewicz, Urszula Ircha,
Franciszek Grzegorzewski,
Agnieszka Grzegorzewska

2002

MARIA KONOPNICKA

O krasnoludkach i sierotce Marysi

---

premiera: 24 lutego 2002

adaptacja i reżyseria:
Arkadiusz Klucznik
scenografia: Paweł Pawlak
muzyka: Paweł Szomański
obsada: Hanna Miśkiewicz,
Joanna Tomasik,
Jadwiga Sankowska,
Jacek Gierczak, Jacek Majok,
Waldemar Sawicki,
Arkadiusz Urban

JONATHAN SWIFT

Podróże Guliwera

---

premiera: 9 czerwca 2002

adaptacja i reżyseria:
Krystyna Jakóbczyk
dekoracje: Jan Zavarsky
kostiumy: Eva Farkašová

muzyka: Piotr Salaber
choreografia:
Henryk Konwiński
obsada: Arkadiusz Urban,
Paulina Bednarska,
Agnieszka Grzegorzewska,
Waldemar Sawicki,
Urszula Ircha, Ewa Jerkiewicz,
Joanna Tomasik, Jacek Majok,
Jacek Gierczak,
Franciszek Grzegorzewski,
Jadwiga Sankowska,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Andrzej Żak, Hanna Miśkiewicz,
Jolanta Darewicz

KAZIMIERA JEŻEWSKA
WG HANSA CHRISTIANA
ANDERSENA

Calineczka

---

premiera: 8 grudnia 2002

reżyseria: Konrad Szachnowski
scenografia: Grażyna Skąła
muzyka: Jerzy Stachurski
choreografia: Juliusz Stańda
obsada: Joanna Tomasik,
Paulina Bednarska,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Arkadiusz Urban,
Jadwiga Sankowska,
Andrzej Żak, Jolanta Darewicz,
Jacek Gierczak,
Agnieszka Grzegorzewska,
Jacek Majok, Hanna Miśkiewicz

2003

ASTRID LINDGREN

Pippi Langstrump

---

premiera: 16 marca 2003

adaptacja i reżyseria:
Zdzisław Jaskuła
scenografia:
Ewa Żylińska-Koszałkowska
muzyka: Andrzej Głowiński
ruch sceniczny:
Tomasz Dajewski
obsada: Katarzyna Godlewska,
Jacek Gierczak, Joanna Tomasik,
Arkadiusz Urban, Jacek Majok,
Paulina Bednarska,
Hanna Miśkiewicz,
Waldemar Sawicki

LYMAN FRANK BAUM

Czarnoksiężnik z Krainy Oz, czyli wyprawa do Szmaragdowego Grodu

---

premiera: 12 października 2003

adaptacja, reżyseria i teksty
piosenek: Czesław Sieńko
scenografia: Izabela Toroniewicz
muzyka: Robert Łuczak
choreografia:
Paulina Wycichowska
obsada: Małgorzata Jaśkiewicz,
Andrzej Żak,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Arkadiusz Urban,
Paulina Bednarska,
Jolanta Darewicz,
Agnieszka Grzegorzewska,
Urszula Ircha, Ewa Jerkiewicz,
Hanna Miśkiewicz,
Jadwiga Sankowska,
Jolanta Tomasik, Jacek Gierczak,
Waldemar Sawicki, Jacek Majok

2004

WILLIAM M. THACKERAY

Pierścień i róża, czyli historia Lulejki, Bulby i Różyczki

---

premiera: 29 lutego 2004

scenariusz i reżyseria:

Andrzej Rozhin

scenografia: Edward Lutczyn

muzyka: Piotr Wijatkowski
choreografia:

Julitta Łubieńska-Zielińska

obsada: Fabiola Kopczyńska,

Dominika Stefańska,

Rafał Kronenberger,

Maciej Konopiński,

Marta Kawała, Renata

Gosłowska, Jacek Gierczak,

Jadwiga Sankowska,

Joanna Tomasiak,

Hanna Miśkiewicz,

Aleksander Skowroński,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Andrzej Żak, Arkadiusz Urban,

Jerzy Nawojski,

Franciszek Grzegorzewski,

Agnieszka Grzegorzewska,

Waldemar Sawicki,

Urszula Ircha, Jacek Majok,

Paulina Bednarska

CHARLES DICKENS

Olivier Twist

---

premiera: 23 października 2004

adaptacja, scenariusz

i reżyseria: Krystyna Jakóbczyk

scenografia: Ireneusz Salwa

muzyka: Jerzy Stachurski

choreografia: Juliusz Stańda

obsada: Jacek Gierczak,

Aleksander Skowroński,

Arkadiusz Urban,

Waldemar Sawicki,

Jerzy Nawojski,
Franciszek Grzegorzewski,
Hanna Miśkiewicz,
Paulina Bednarska, Jacek Majok,
Irena Sawicka

MAŁGORZATA
KAMIŃSKA-SOBCZYK

Igraszki z bajką

---

premiera: 22 listopada 2004

reżyseria: Małgorzata

Kamińska-Sobczyk

scenografia: Jan Zieliński

muzyka: Jerzy Stachurski

choreografia: Artur Dobrzański

obsada: Hanna Miśkiewicz,

Paulina Bednarska,

Arkadiusz Urban

Jadwiga Sankowska,

Irena Markiewicz-Sawicka,

Jacek Gierczak, Jacek Majok,

Waldemar Sawicki

2005

KLARA JAKOBS
[PSEUDONIM, WŁAŚC.
KRYSZYNA JAKÓBCZYK]

Dom pod kocim pazurem

---

prapremiera: 10 kwietnia 2005

reżyseria: Krystyna Jakóbczyk

scenariusz: Ireneusz Domagała

muzyka: Piotr Salaber

choreografia: Juliusz Stańda

obsada: Paulina Bednarska,

Jolanta Darewicz, Hanna

Miśkiewicz, Jadwiga Sankowska,

Waldemar Sawicki, Andrzej

Żak, Jacek Majok, Arkadiusz

Urban, Ewa Andruszkiewicz,

Przemysław Chojęta, Irena

Markiewicz-Sawicka

BOGUMIŁA SZACHNOWSKA
WG HUGH LOFTINGA

Doktor Dolittle i przyjaciele

---

premiera: 6 listopada 2005

reżyseria: Konrad Szachnowski

scenografia: Grażyna Skała

muzyka: Jerzy Stachurski

choreografia: Juliusz Stańda

obsada: Arkadiusz Urban,

Joanna Tomasiak, Jacek Gierczak,

Agnieszka Grzegorzewska,

Andrzej Żak, Waldemar Sawicki,

Jadwiga Sankowska,

Paulina Bednarska,

Hanna Miśkiewicz,

Jerzy Nawojski, Urszula Ircha,

Jacek Majok

Projekt do Oliviera Twista | 2004. MTM

2006

MARK TWAIN

Książe i żebrak

premiera: 8 stycznia 2006

adaptacja i reżyseria:
Arkadiusz Klucznik
scenografia:
Elżbieta Terlikowska
muzyka: Włodzimierz Szomański
choreografia:
Katarzyna Aleksander-Kmieć
obsada: Krzysztof Knurek,
Sławomir Mandes, Andrzej Żak,
Urszula Ircha, Jolanta Darewicz,
Hanna Miśkiewicz,
Jacek Gierczak, Arkadiusz Urban,
Karolina Honchera,
Piotr Kłudka, Jacek Majok,
Joanna Tomasik,
Waldemar Sawicki,
Paulina Bednarska,
Agnieszka Grzegorzewska,
Jadwiga Sankowska

ZDZISŁAW JASKUŁA
WG ASTRID LINDGREN

Emil Rozrabiaka

premiera: 26 marca 2006

reżyseria: Zdzisław Jaskuła
scenografia i kostiumy:
Joanna Kornacka
muzyka: Piotr Salaber
ruch sceniczny: Tomasz Dajewski
obsada: Joanna Tomasik,
Jolanta Darewicz, Andrzej Żak,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Piotr Kłudka,
Jadwiga Sankowska,
Agnieszka Grzegorzewska,
Hanna Miśkiewicz,
Waldemar Sawicki, Urszula Ircha,
Jacek Majok, Arkadiusz Urban,
Jacek Gierczak

BENEDYKT HERTZ

Trzewiki szczęścia

premiera: 3 czerwca 2006

reżyseria: Tomasz Szymański
scenografia: Barbara Zachmoc
muzyka: Mariusz Matuszewski
choreografia: Juliusz Stańda
obsada: Arkadiusz Urban,
Karolina Honchera,
Aleksander Skowroński,
Jadwiga Sankowska,
Hanna Miśkiewicz, Jacek Majok,
Piotr Kłudka, Joanna Tomasik,
Andrzej Żak, Jerzy Nawojski,
Agnieszka Grzegorzewska,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Jolanta Darewicz,
Waldemar Sawicki,
Paulina Bednarska,
Jacek Gierczak, Urszula Ircha

Projekt do *Ksiąca i żebraka* | 2006. MTM

Projekt do *Cichej nocy* | 2006. MTM

BOGUMIŁA SZACHNOWSKA

Cicha noc

prapremiera: 10 grudnia 2006

reżyseria: Konrad Szachnowski
scenografia: Ireneusz Salwa
opracowanie muzyczne:
Jerzy Stachurski
obsada: Hanna Miśkiewicz,
Jacek Majok, Piotr Kłudka,
Jolanta Darewicz, Aleksander
Skowroński, Jerzy Nawojski,
Jakub Ehrlich,
Agnieszka Grzegorzewska,
Arkadiusz Urban,
Urszula Ircha,
Waldemar Sawicki,
Jacek Gierczak,
Joanna Tomasik,
Jadwiga Sankowska,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Paulina Bednarska,
Edyta Janusz-Ehrlich

2007

JAN BRZECHWA

Czerwony Kapturek

---

premiera: 1 kwietnia 2007

reżyseria: Waldemar Wolański
muzyka: Bogdan Dowlasz
scenografia: Joanna Hrk
choreografia: Stanisław Knol
obsada:
Agnieszka Grzegorzewska,
Edyta Janusz-Ehrlich,
Jakub Ehrlich, Jacek Gierczak,
Piotr Kłudka, Jacek Majok,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Hanna Miśkiewicz,
Magdalena Żulińska

WILLIAM SHAKESPEARE

Romeo i Julia

---

premiera: 16 września 2007

reżyseria i teksty piosenek:
Marcin Ehrlich
scenografia: Ireneusz Salwa
muzyka: Andrzej Głowiński
choreografia: Juliusz Stańda
obsada: Edyta Janusz-Ehrlich,
Jakub Ehrlich,
Aleksander Skowroński,
Jerzy Nawojski,
Jadwiga Sankowska,
Jolanta Darewicz, Jacek Majok,
Arkadiusz Urban, Piotr Kłudka,
Waldemar Sawicki,
Jacek Gierczak,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Andrzej Żak, Agnieszka
Grzegorzewska, Urszula Ircha,
śpiew: Hanna Miśkiewicz,
Joanna Tomasik

Czerwony Kapturek | 2007.
Fot. Renata Dąbrowska/MTM

MAŁGORZATA
KAMIŃSKA-SOBCZYK

Baśń o zaklętym jeziorze

---

premiera: 14 października 2007

reżyseria: Małgorzata
Kamińska-Sobczyk
scenografia: Dymitr Aksjonow
muzyka: Jerzy Stachurski
obsada: Jacek Majok, Jolanta
Darewicz, Jacek Gierczak,
Edyta Janusz-Ehrlich,
Hanna Miśkiewicz,
Agnieszka Grzegorzewska,
Jakub Ehrlich

Baśń o zaklętym jeziorze | 2007. MTM

2008

MICHEL DE GHELDERODE

Kram Karoliny

---

premiera: 26 stycznia 2008

reżyseria: Konrad Szachnowski
scenografia: Andrzej Markowicz
ruch sceniczny: Juliusz Stańda
obsada: Jacek Gierczak,
Jakub Ehrlich, Jacek Majok,
Jadwiga Sankowska,
Arkadiusz Urban, Piotr Kłudka,
Joanna Tomasik,
Aleksander Skowroński,
Andrzej Żak, Jerzy Nawojski

JAN BRZECZWA

Pchła Szachrajka

premiera: 30 marca 2008

reżyseria: Jacek Gierczak
scenografia: Grażyna Kilarska
muzyka: Andrzej Głowiński
choreografia:
Julita Lubińska-Zielińska
obsada: Joanna Tomasiak,
Edyta Janusz-Ehrlich,
Hanna Miśkiewicz,
Jadwiga Sankowska,
Jakub Ehrlich, Piotr Kłudka,
Arkadiusz Urban,
Jacek Gierczak

Pinokio | 2008. Fot. MTM

CARLO COLLODI

Pinokio

premiera: 6 czerwca 2008

adaptacja: Konrad Dworakowski
teksty piosenek: Marcin Ehrlich
reżyseria: Jacek Malinowski
muzyka: Gabriel Menet
scenografia: Ireneusz Salwa
obsada: Jakub Ehrlich,
Jerzy Nawojski, Jacek Gierczak,
Magdalena Żulińska,
Jacek Majok,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Agnieszka Grzegorzewska

ERNST THEODOR
AMADEUS HOFFMANN

Dziadek do orzechów

premiera: 26 października 2008

reżyseria: Tomasz Szymański
scenografia: Barbara Zachmocz
choreografia: Juliusz Stańda
muzyka z baletu
Piotra Czajkowskiego
Dziadek do orzechów
obsada: Arkadiusz Urban,
Magdalena Żulińska,
Piotr Kłudka, Joanna Tomasiak,
Jacek Gierczak, Jacek Majok,
Edyta Janusz-Ehrlich,
Andrzej Żak,
Jadwiga Sankowska,
Aleksander Skowroński,
Agnieszka Grzegorzewska,
Urszula Ircha,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Hanna Miśkiewicz,
Jolanta Darewicz,
Edyta Janusz-Ehrlich,
Jakub Ehrlich,
Waldemar Sawicki,
Jerzy Nawojski

Koralina, czyli wojna o światy | 2009.
Fot. Jacek Gierczak/MTM

2009

NEIL GAIMAN

Koralina, czyli wojna o światy

prapremiera polska:
26 kwietnia 2009

adaptacja i reżyseria:
Włodzimierz Fełenczak
scenografia: Mikołaj Malesza
muzyka: Czesław Wrzós
ruch sceniczny:
Andrzej Komorowski
obsada: Jolanta Darewicz,
Edyta Janusz-Ehrlich,
Hanna Miśkiewicz,
Jadwiga Sankowska,
Irena Markiewicz-Sawicka,
Magdalena Żulińska,
Jakub Ehrlich, Jacek Gierczak,
Arkadiusz Urban, Andrzej Żak,
Jerzy Nawojski,
Aleksander Skowroński

Projekt do Pinokia. MTM

Tygrys tańczy dla Szu-Hin | 2009. Fot. Jacek Gierczak/MTM

ANNA ŚWIRSZCZYŃSKA

Tygrys tańczy dla Szu-Hin

premiera: 20 czerwca 2009

reżyseria: Konrad Szachnowski
 scenografia: Olga Leszko
 muzyka: Jerzy Stachurski
 choreografia: Juliusz Stańda
 obsada: Joanna Tomasiak,
 Wioleta Karpowicz,
 Edyta Janusz-Ehrlich,
 Jakub Zalewski,
 Jolanta Darewicz,
 Hanna Miśkiewicz,
 Jacek Majok,
 Jadwiga Sankowska,
 Agnieszka Grzegorzewska,
 Jacek Gierczak, Piotr Kłudka,
 Aleksander Skowroński,
 Leszek Kowalski, Jerzy Nawojski

ANDRZEJ MARKOWICZ

Powrót Błazna

premiera: 30 grudnia 2009

reżyseria i scenografia:
 Andrzej Markowicz
 muzyka: Andrzej Głowiński
 ruch sceniczny: Juliusz Stańda

asystent scenografa:
 Katarzyna Zawistowska
 (ASP Gdańsk),
 Grażyna Kilarska (ASP Gdańsk)
 obsada: Edyta Janusz-Ehrlich,
 Hanna Miśkiewicz,
 Magdalena Żulińska,
 Agnieszka Grzegorzewska,
 Jakub Ehrlich, Piotr Kłudka,
 Jacek Majok, Arkadiusz Urban

Dzikie łabędzie | 2010. Fot. Jacek Gierczak/MTM

2010

BOGUMIŁA SZACHNOWSKA

Szalone zoo

prapremiera: 28 marca 2010

reżyseria: Konrad Szachnowski
 scenografia: Olga Leszko
 muzyka: Zbyszek Pniewski
 choreografia: Juliusz Stańda
 obsada:
 Agnieszka Grzegorzewska,
 Jolanta Darewicz,
 Edyta Janusz-Ehrlich,
 Wioleta Karpowicz,
 Hanna Miśkiewicz,
 Jadwiga Sankowska,
 Joanna Tomasiak, Jakub Ehrlich,
 Jacek Gierczak, Leszek Kowalski,
 Piotr Kłudka, Jacek Majok,
 Jerzy Nawojski,
 Aleksander Skowroński,
 Andrzej Żak, Jakub Zalewski

KRYSZYNA JAKÓBCZYK
 WG HANSA CHRISTIANA
 ANDERSENA

Dzikie łabędzie

premiera: 14 listopada 2010

reżyseria: Krystyna Jakóbczyk
 scenografia: Pavel Hubička
 muzyka: Piotr Salaber
 choreografia:
 Henryk Konwiński
 obsada: Jolanta Darewicz,
 Agnieszka Grzegorzewska,
 Edyta Janusz-Ehrlich,
 Hanna Miśkiewicz,
 Jadwiga Sankowska,
 Joanna Tomasiak,
 Wioleta Karpowicz,
 Magdalena Żulińska,
 Jakub Ehrlich, Jacek Gierczak,
 Piotr Kłudka, Jacek Majok,
 Andrzej Żak

2011

ARKADIUSZ KLUCZNIK
WG JAMES'A MATTHEW
BARRIE'GO

Piotruś Pan

premiera: 27 marca 2011

przekład: Maciej Słomczyński
reżyseria: Jerzy Jan Połński,
Jarosław Staniek
scenografia: Jerzy Jan Połński
choreografia: Jarosław Staniek
kostiumy: Anna Chadaj
muzyka: Michał Kowalczyk
teksty piosenek:
Dariusz Czajkowski
projekcje video:
Dawid Kozłowski
obsada:
Edyta Janusz-Ehrlich,
Piotr Kłudka,
Hanna Miśkiewicz,
Piotr Srebrowski,
Magdalena Żulińska,
Jacek Majok,
Agnieszka Grzegorzewska,
Jakub Zalewski, Jacek Gierczak,
Jakub Ehrlich,
Hanna Miśkiewicz,
Wioleta Karpowicz,
Joanna Tomasik,
Jadwiga Sankowska,
Jolanta Darewicz

DARIUSZ CZAJKOWSKI
WG LEWISA CAROLLA

Alicja w Krainie Czarów

premiera: 30 października 2011

reżyseria: Jerzy Jan Połński,
Jarosław Staniek
scenografia: Eva Farkašová
choreografia: Jarosław Staniek
muzyka: Michał Kowalczyk
projekcje video:
Dawid Kozłowski
obsada: Katarzyna Kurdej,
Danuta Rondzisty, Dawid Sęk,
Jacek Majok, Piotr Kłudka,
Jacek Gierczak, Jakub Zalewski,
Agnieszka Grzegorzewska,
Wioleta Karpowicz,
Andrzej Żak,
Edyta Janusz-Ehrlich,
Hanna Miśkiewicz,
Joanna Tomasik,
Jadwiga Sankowska,
Jolanta Darewicz

↓
Tajemnica diamentów | 2012.
Fot. Renata Dąbrowska/MTM

↘
Projekt do *Tajemnicy diamentów*. MTM

2012

MARIOLA FAJAK-SŁOMIŃSKA
Afrykańska przygoda

premiera: 29 stycznia 2012

reżyseria:
Mariola Fajak-Słomińska,
Janusz Słomiński
muzyka: Paweł Dudzik
scenografia: Jolanta Bredjak
obsada: Jolanta Darewicz,
Joanna Tomasik,
Andrzej Żak/Jakub Zalewski/
Agnieszka Grzegorzewska

MARTIN WIDMARK

Tajemnica diamentów

prapremiera światowa:
15 kwietnia 2012

adaptacja i reżyseria:
Ireneusz Maciejewski
scenografia i lalki: Dariusz Panas
teksty piosenek: Joanna Herman
muzyka: Old Time Radio
obsada: Jakub Ehrlich,
Wioleta Karpowicz,
Piotr Kłudka, Jacek Majok,
Hanna Miśkiewicz,
Jadwiga Sankowska,
Magdalena Żulińska

WIDOWISKO PLENEROWE
NA MOTYWACH DRAMATÓW
STANISŁAWY PRZYBYSZEWSKIEJ
ORAZ NOWELI TEATRALNEJ
SNY PRZYBYSZEWSKIEJ
MACIEJA REMBARZA

Thermidor roku 143

premiera: 12 lipca 2012
(Międzynarodowy
Festiwal Teatrów Ulicznych
i Plenerowych FETA w Gdańsku)

scenariusz i reżyseria:
Lech Raczak
scenografia i kostiumy:
Piotr Tetlak, Ewa Tetlak
muzyka: Katarzyna Klebba,
Paweł Paluch
ruch sceniczny: Magda Jędra
i Anna Steller (Good Girl Killer)
projekty graficzne i animacje
video: Jakub Psuja
muzyka na żywo:
Piotr Pawlak (gitara)
obsada: Edyta Janusz-Ehrlich,
Wioleta Karpowicz,
Magdalena Żulińska,
Jacek Gierczak, Jacek Majok,
Dawid Sęk, Radosław Smużny,
Piotr Srebrowski,
Krystian Wiczyński,
Jakub Zalewski

MARTIN WIDMARK

Tajemnica kina

prapremiera światowa:
8 listopada 2012

adaptacja i reżyseria:
Ireneusz Maciejewski
scenografia i lalki: Dariusz Panas
muzyka: Old Time Radio
obsada: Jakub Ehrlich,
Wioleta Karpowicz, Piotr Kłudka,
Jacek Majok, Hanna Miśkiewicz,
Magdalena Żulińska

Baltic. Pies na krze | 2012.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

BARBARA GAWRYLUK

Baltic. Pies na krze

prapremiera: 16 grudnia 2012

adaptacja i reżyseria:
Romuald Wicza-Pokojski
scenografia: Mariusz Waras
muzyka: Michał Jacaszek
obsada: Jolanta Darewicz,
Jacek Gierczak,
Edyta Janusz-Ehrlich/
Wioleta Karpowicz,
Jadwiga Sankowska,
Joanna Tomasiak, Andrzej Żak

2013

ROMA MAHIEU

Poobiednie igraszki

premiera: 24 lutego 2013

opracowanie i reżyseria:
Jacek Gierczak
scenografia: Maja Garbarska
muzyka: Tymon Tzymański
obsada: Jakub Ehrlich,
Joanna Tomasiak,
Tymon Tzymański,
Edyta Janusz-Ehrlich,
Piotr Srebrowski,
Krystian Wiczyński,
Jakub Zalewski,
Wioleta Karpowicz

Projekty do Tajemnicy kina | 2012. MTM

Fahrenheit | 2013.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

ANNA CZERWIŃSKA-RYDEL

Fahrenheit

prapremiera: 7 kwietnia 2013

adaptacja i reżyseria:
Michał Derlatka
scenografia: Michał Dracz
muzyka: Paweł Nowicki
(z zespołem Kwartludium)
dramaturg:
Jorge Gallardo Altamirano
efekty chemiczne:
Przemysław Mietlarek
(Smart_lab)
obsada: Andrzej Żak,
Piotr Kłudka,
Agnieszka Grzegorzewska,
Jadwiga Sankowska,
Wojciech Stachura

ROMUALD WICZA-POKOJSKI,
AGNIESZKA KOCHANOWSKA
WG HANSA CHRISTIANA
ANDERSENA

Brzydkie kaczątko

premiera: 13 października 2013

reżyseria i inscenizacja:
Romuald Wicza-Pokojski
projekty lalek cieniowych:
Monika i Adam Świerzewscy,
bobom.pl
muzyka na żywo (harfa):
Ludmiła Sirowajska
obsada: Jolanta Darewicz,
Jakub Ehrlich,
Edyta Janusz-Ehrlich,
Wioleta Karpowicz,
Hanna Miśkiewicz,
Jakub Zalewski,
Magdalena Żulińska

Karakonia. Pieśń według Schulza | 2013.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

NA MOTYWACH
SKLEPÓW CYNAMONOWYCH
BRUNONA SCHULZA W OPARCIU
O TEKSTY POETYCKIE ZE ZBIORU
ŚWIAT WEDŁUG SCHULZA
LESZKA PIETROWIAKA

Karakonia. Pieśni według Schulza

premiera: 17 listopada 2013
(w ramach Sceny Inicjatyw
Aktorskich)

scenariusz:
Edyta Janusz-Ehrlich,
Jakub Ehrlich
inscenizacja:
Edyta Janusz-Ehrlich
opieka reżyserska:
Romuald Wicza-Pokojski
scenografia:
Monika Konczakowska
muzyka: Marcin Kulwas
muzyka na żywo: Marcin
Kulwas (loopy, gitara),
Jarosław Stokowski (kontrabas)
obsada: Jakub Ehrlich,
Edyta Janusz-Ehrlich,
Piotr Srebrowski,
Krystian Wiecznyński

ROKSANA
JĘDRZEJSKA-WRÓBEL

Kamienica

---

prapremiera: 15 grudnia 2013

adaptacja: Małgorzata Sikorska-Miszczuk, Roksana Jędrzejewska-Wróbel
reżyseria: Ewa Piotrowska
konsultacje dramaturgiczne: Małgorzata Sikorska-Miszczuk
scenografia i kostiumy: Martyna Dworakowska
muzyka: Piotr Pawlak
ruch sceniczny: Krzysztof Leon Dziemaszkiewicz
wizualizacje: Piotr Welk
obsada: Jadwiga Sankowska, Andrzej Żak, Jacek Majok, Joanna Tomasiak, Jakub Zalewski, Jolanta Darewicz, Jacek Gierczak, Wojciech Stachura, Magdalena Żulińska, Hanna Miśkiewicz, Agnieszka Grzegorzewska, Wioleta Karpowicz, Piotr Kłudka

2014

MIECZYŚLAW ABRAMOWICZ

Każdy przyniósł, co miał najlepszego

---

prapremiera: 15 marca 2014

adaptacja i reżyseria: Marek Brand
scenografia i kostiumy: Anna Molga
muzyka: Ignacy Jan Wiśniewski
wizualizacje: Andrzej Dudziński
ruch sceniczny: Karolina Chojnacka

obsada: Jacek Gierczak, Agnieszka Grzegorzewska, Piotr Kłudka, Jacek Majok, Andrzej Żak, Magdalena Żulińska

---

ANDRI SNÆR MAGNASON

Błękitna planeta

---

prapremiera polska: 17 maja 2014

tłumaczenie: Agnieszka Kochanowska
reżyseria: Erling Jóhannesson
scenografia: Iza Toroniewicz
muzyka: múm
obsada: Jakub Ehrlich, Edyta Janusz-Ehrlich, Wioleta Karpowicz, Piotr Kłudka, Wojciech Stachura, Jakub Zalewski, Magdalena Żulińska

---

Tam i tu

---

premiera: 25 maja 2014

choreografia: Ula Zerek
scenariusz, inscenizacja i opieka reżyserska: Romuald Wicza-Pokojski
muzyka: Patryk Zakrocki (z albumu *Krajobrazy marsjańskie*)
scenografia: Katarzyna Wołowska
konsultacja merytoryczna: Barbara Małecka
obsada: Hanna Miśkiewicz, Joanna Tomasiak, Ula Zerek

Błękitna planeta | 2014.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Remus | 2015. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

ALEKSANDER MAJKOWSKI

Remus

premiera: 25 października 2014

tłumaczenie: Lech Bądkowski
 adaptacja i dramaturgia:
 Romuald Wicza-Pokojski
 reżyseria: Remigiusz Brzyk
 opieka scenograficzna:
 Katarzyna Zawistowska
 asystentki reżysera ds.
 scenografii: Monika Ostrowska,
 Katarzyna Skoczylas
 muzyka: Adrian Jerzy
 Amrugiewicz
 obsada: Jakub Ehrlich,
 Edyta Janusz-Ehrlich,
 Jacek Gierczak,
 Agnieszka Grzegorzewska,
 Wioleta Karpowicz, Jacek Majok,
 Hanna Miśkiewicz,
 Jadwiga Sankowska,
 Wojciech Stachura,
 Joanna Tomasik,
 Krystian Wiczyński,
 ze specjalnym udziałem
 Danuty Stenki, skrzypce:
 Jadwiga Sankowska

2015

AGNIESZKA KOCHANOWSKA

Siedmiu krasnoludków

prapremiera: 19 kwietnia 2015

reżyseria: Michał Derlatka
 scenografia: Michał Dracz
 muzyka: Sówka Sowińska
 (z udziałem Kiebzaka-Górskiego
 i Brożka)
 obsada: Jolanta Darewicz,
 Jakub Ehrlich,
 Edyta Janusz-Ehrlich,
 Jacek Gierczak,
 Agnieszka Grzegorzewska,
 Wioleta Karpowicz,
 Piotr Kłudka,
 Hanna Miśkiewicz,
 Jadwiga Sankowska,
 Wojciech Stachura,
 Joanna Tomasik,
 Jakub Zalewski, Andrzej Żak,
 Magdalena Żulińska

Siedmiu krasnoludków | 2015.
 Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

HENRY MILLER

U stóp drabiny

prapremiera polska:
 9 maja 2015 (w ramach
 Sceny Inicjatyw Aktorskich)

scenariusz i reżyseria:
 Marek Brand
 scenografia: Anna Molga
 wykonanie: Jacek Majok

Projekty do Siedmiu krasnoludków. MTM

TOMASZ MAN

Zostań przyjacielem

---

prapremiera: 7 czerwca 2015

reżyseria i piosenki:

Tomasz Man

scenografia:

Aneta Piekarska-Man

muzyka: Tomasz Antonowicz

konsultacje wokalne:

Ignacy Jan Wiśniewski

obsada:

Agnieszka Grzegorzewska,

Anna Makowska-Kowalczyk,

Jacek Majok, Marcin Marzec

ImproLala

---

pod kierunkiem

Wojciecha Tremiszewskiego

muzyka na żywo:

Jowita Cieślakiewicz

udział biorą: Jakub Ehrlich,

Edyta Janusz-Ehrlich,

Jacek Gierczak,

Wioleta Karpowicz,

Jadwiga Sankowska,

Wojciech Stachura,

Wojciech Tremiszewski,

Joanna Tomasik,

Jakub Zalewski (każdy pokaz

w 3–5 osobowych zespołach)

Krzyżacy | 2016. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Krzyżacy | 2016. Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

2016

HENRYK SIENKIEWICZ

Krzyżacy

---

premiera: 3 kwietnia 2016

scenariusz i reżyseria:

Jakub Roszkowski

scenografia, światło, wideo:

Mirek Kaczmarek

współpraca dramaturgiczna,

muzyka na żywo:

Sandra Szwarc

obsada: Wojciech Stachura,

Jacek Gierczak, Piotr Kłudka,

Jadwiga Sankowska,

Jacek Majok, Hanna Miśkiewicz,

Edyta Janusz-Ehrlich,

Jakub Ehrlich,

Agnieszka Grzegorzewska,

Andrzej Żak, Joanna Tomasik,

Jolanta Darewicz

TOMASZ KACZOROWSKI

WG JERZEGO AFANASJEWĄ

Chimery Afanasjewa

---

koprodukcja z Teatrem na Plaży

w Sopocie

prapremiera: 1 maja 2016

Teatr na Plaży w Sopocie

reżyseria i opracowanie

muzyczne: Tomasz Kaczorowski

dramaturgia: Mariusz Babicki

scenografia i kostiumy:

Agnieszka Wielewska

obsada: Edyta Janusz-Ehrlich,

Jacek Gierczak,

Wojciech Stachura

STANISŁAW LEM

Bajki robotów

---

premiera: 29 maja 2016

adaptacja, inscenizacja
i reżyseria:

Romuald Wicza-Pokojski

muzyka: Andrzej Smolik

obsada: Wioleta Karpowicz,

Anna Makowska-Kowalczyk,

Piotr Srebrowski,

Krystian Wieczyński

ANAT GOV

Boże mój!

---

koprodukcja z Festiwałem Kultury
Żydowskiej ZBLIŻENIA

premiera: 9 września 2016

reżyseria: Marek Brand

scenografia Anna Molga

muzyka: Paweł Zagańczyk

obsada: Magdalena Żulińska,

Jacek Majok

WOJTEK ZRAŁEK-KOSSAKOWSKI

Taśmy gdańskie

---

prapremiera: 6 listopada 2016

reżyseria:

Wojtek Zrałek-Kossakowski

scenografia i kostiumy:

Anna Met

muzyka i dźwięk:

Marcin Lenarczyk

obsada: Jolanta Darewicz,

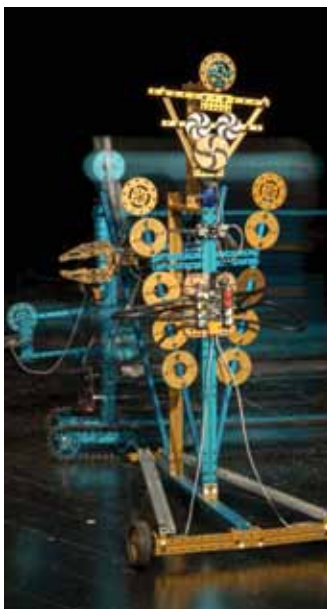
Jakub Ehrlich, Wioleta

Karpowicz, Wojciech Stachura,

Andrzej Żak, głos:

Wojtek Zrałek-Kossakowski

Bajki robotów | 2016.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

AGNIESZKA KOCHANOWSKA

Magiczne święta Malwiny

---

prapremiera: 4 grudnia 2016

opieka reżyserska:

Romuald Wicza-Pokojski

asystent (reżyseria):

Jacek Gierczak

asystent (animacja lalek):

Edyta Janusz-Ehrlich

muzyka i aranżacje kolęd:

Jowita Cieślikiewicz

scenografia: Maja Kanabaj

obsada: Jolanta Darewicz,

Edyta Janusz-Ehrlich,

Jacek Gierczak,

Agnieszka Grzegorzewska,

Wioleta Karpowicz, Piotr Kłudka,

Hanna Miśkiewicz,

Jadwiga Sankowska,

Wojciech Stachura,

Joanna Tomasiak, Andrzej Żak,

Magdalena Żulińska

2017

MAGDALENA ŻULIŃSKA,

PIOTR KLUDKA

WG BRACI GRIMM

Jasiek i Małgośka, czyli uważaj, robaczku!

---

premiera: 29 stycznia 2017

(w ramach Sceny Inicjatyw

Aktorskich)

reżyseria: zespół

scenografia: Andrzej Żak

lalki i maski: Agata Żukiewicz

muzyka: Magdalena Żulińska,

Piotr Kłudka

obsada: Magdalena Żulińska,

Piotr Kłudka, Andrzej Żak

ROMUALD WICZA-PKOJSKI

Tramwaje

---

prapremiera: 26 lutego 2017

reżyseria: Michał Derlatka

opracowanie graficzne:

Anna Dobrowodzka

muzyka: Sówka Sowińska,

Wojciech Brożek

obsada: Jakub Ehrlich,

Wioleta Karpowicz,

Hanna Miśkiewicz,

Piotr Srebrowski,

Wojciech Stachura

SARAH CROSSAN

Kasieńka

---

prapremiera polska: 26 marca 2017

tłumaczenie:

Katarzyna Domańska

adaptacja, reżyseria

i inscenizacja:

Anna Wieczur-Bluszcz

scenografia: Ewa Gdowiok

---

współpraca przy koncepcji wizualnej oraz animacji filmowe: Esy Florezy (Urszula Morga, Bartosz Mikołajczyk)
muzyka: Łukasz Matuszyk
asystenci ds. scenografii: Kinga Patoka, Piotr Jurek
udźwiękowanie: Agata Chodyra
koncepcja i realizacja techniczna, światło: Maciej Motowidło
obsada: Jolanta Darewicz, Agnieszka Grzegorzewska, Edyta Janusz-Ehrlich, Piotr Kłudka, Jacek Majok, Jadwiga Sankowska, Joanna Tomasik, głos Kasieńki: Anna Andruszkiewicz

---

SANDRA SZWARC,
JOANNA ZDRADA

Baloniarze

---

prapremiera: 8 kwietnia 2017

reżyseria: Joanna Zdrada
scenografia i lalki:
Justyna Bernadetta Banasiak
muzyka:
Adrian Jerzy Amrugiewicz
obsada: Zofia Nather,
Andrzej Żak,
Magdalena Żulińska

181

Baloniarze | 2017.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

Kasieńka | 2017.
Fot. Piotr Pędziszewski/MTM

MAREK KOCHAN

Turban mistrza Mansura

---

prapremiera: 4 czerwca 2017

reżyseria:
Romuald Wicza-Pokojski
scenografia:
Katarzyna Zawistowska
muzyka: Łukasz Matuszyk
obsada: Edyta Janusz-Ehrlich,
Jacek Gierczak, Jacek Majok,
Hanna Miśkiewicz,
Piotr Srebrowski,
Krystian Wiczyński

WACŁAW OSZAJCA

Nie wierzę w śmierć

---

prapremiera: 5 listopada 2017

dramaturgia, reżyseria:
Tomasz Kaczorowski
scenografia, lalki:
Agnieszka Wielewska
muzyka: Miłosz Sienkiewicz
obsada: Joanna Tomasik,
Jacek Gierczak, Jacek Majok,
Piotr Srebrowski,
Krystian Wiczyński

MIECZYŚLAW ABRAMOWICZ

Taka dusza

---

widowisko inspirowane
spektaklem «Bo w Mazurze taka
dusza» z 1962 roku
prapremiera: 16 grudnia 2017

reżyseria:
Mieczysław Abramowicz
scenografia:
Przemysław Klonowski
muzyka: Jerzy Stachurski
wykonanie muzyki:
Anna Szalk (skrzypce),
Ryszard Borysionek (akordeon)
nagranie muzyki:
Tadeusz Korthals
obsada: Jolanta Darewicz,
Edyta Janusz-Ehrlich,
Jacek Gierczak,
Agnieszka Grzegorzewska,
Piotr Kłudka, Jacek Majok,
Hanna Miśkiewicz,
Jadwiga Sankowska,
Wojciech Stachura,
Joanna Tomasik,
Magdalena Żulińska,
Andrzej Żak

**Pracownicy
Miejskiego
Teatru *Miniatura*
w sezonie
2017/2018**

Dyrektor naczelny i artystyczny:

Romuald Wicza-Pokojski

Zastępca dyrektora:

Magdalena Zabłotna

Główna księgową:

Janina Mikos

Zespół aktorski:

Jolanta Darewicz

Jacek Gierczak

Agnieszka Grzegorzewska

Edyta Janusz-Ehrlich

Jakub Ehrlich

Wioleta Karpowicz

Piotr Kłudka

Jacek Majok

Hanna Miśkiewicz

Jadwiga Sankowska

Wojciech Stachura

Joanna Tomasik

Andrzej Żak

Magdalena Żulińska

Anna Makowska-Kowalczyk (współpraca)

Marcin Marzec (współpraca)

Zofia Nather (współpraca)

Anna Skubik (współpraca)

Piotr Srebrowski (współpraca)

Sandra Szwarc (współpraca)

Krystian Wieczyński (współpraca)

Jakub Zalewski (współpraca)

Koordynatorka pracy artystycznej:

Wanda Matczuk-Szmidt

Zespół Komunikacji:

Agnieszka Kochanowska

Justyna Sawicka (współpraca)

Dział Edukacji i Organizacji Widowni:

Agnieszka Grewling-Stolc | kierowniczką

Aleksandra Ciunowicz

Maria Furtak

Regina Szeklicka

Monika Wachowska

Wojciech Żuber | strażak (współpraca)

Obsługa widza

Elżbieta Krygowska (współpraca)

Małgorzata Bogunia (współpraca)

Marta Jankowska (współpraca)
Monika Kowalewska (współpraca)
Róża Obarzanek (współpraca)
Oliwia Ossowska (współpraca)
Anna Pagudis (współpraca)
Katarzyna Paruszevska (współpraca)
Nicol Prądyńska (współpraca)
Anna Starostka (współpraca)
Natalia Sugajska (współpraca)
Emilia Szewczyk (współpraca)

Zespół Impresariatu

Mirosław Baran | specjalista ds. impresariatu
Emilia Orzechowska | producentka
Ula Zerek | specjalistka ds. impresariatu i produkcji

Dział Księgowości:

Karolina Jurkiewicz
Agnieszka Kummer
Izabela Sobieraj
Rafał Dylewski | prawnik (współpraca)

Dział Techniczno-Gospodarczy:

Edward Rewers | kierownik

Pracownia plastyczno-stolarska:

Maja Kanabaj | kierowniczką pracowni
Bogusława Biliczak-Krywald
Marcin Kuzior
Krzysztof Lewandowski
Arkadiusz Szeklicki
Sławomir Wymysłowski
Sebastian Żbikowski
Sabina Berlińska (współpraca)

Kabina elektroakustyczna:

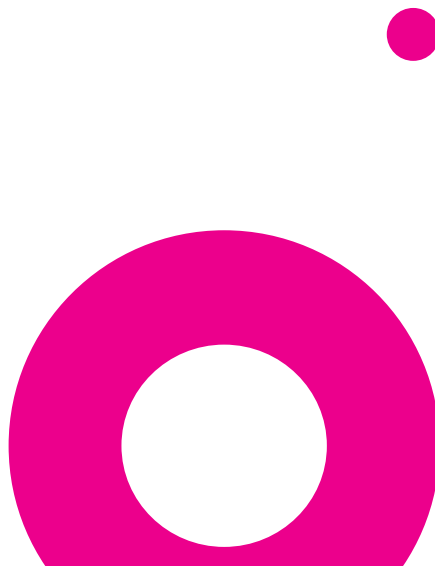
Jowita Cieślakiewicz | akustyka
Adam Wośko | akustyka (współpraca)
Wiesław Milimen | oświetlenie
Maciej Motowidło | oświetlenie, multimedia

Brygada sceny:

Tomasz Okęcki | brygadzysta
Zbigniew Okęcki
Jacek Kaczkowski | rekwizytor
Jerzy Baca (współpraca)
Gabriela Hanusiak (współpraca)
Miłosz Konieczny (współpraca)
Iwona Witek | garderobiana

Pracownicy gospodarczy:

Jadwiga Kalisch | zaopatrzenie, sprzątanie
Irena Mroczek | sprzątanie (współpraca)
Marianna Aszyk | sprzątanie (współpraca)

Wydawcy:

Miejski Teatr Miniatura
al. Grunwaldzka 16
80-236 Gdańsk
www.teatrminiatura.pl

Muzeum
Narodowe
w Gdańsku

Muzeum Narodowe w Gdańsku
ul. Toruńska 1
80-822 Gdańsk
www.mng.gda.pl

Redakcja:

Małgorzata Abramowicz
Mirosław Baran
Agnieszka Kochanowska

Autorzy tekstów:

Małgorzata Abramowicz
Romuald Wicza-Pokojski

Opracowanie spisu premier:

Małgorzata Abramowicz

Opracowanie kalendarium:

Mirosław Baran

Korekta:

Agnieszka Kochanowska

Projekt graficzny i skład:

Anita Wasik

Druk:

ARGRAF Sp. z o.o.

ISBN 978-83-941239-3-2

W publikacji wykorzystano materiały ilustracyjne ze zbiorów prywatnych Grażyny Kilarskiej (GK) i Aleksandra Skowrońskiego (AS) oraz Archiwum Państwowego w Gdańsku (APG), Muzeum Narodowego w Gdańsku (MNG) i Miejskiego Teatr Miniatura (MTM). Archiwalne afisze spektakli pochodzą z Biblioteki Cyfrowej Polona.

© Copyright by Miejski Teatr Miniatura, Gdańsk 2017
Pewne prawa zastrzeżone.
Publikacja udostępniana jest na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe. Tekst licencji dostępny jest na stronie: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.pl>

Organizator
Teatru
Miniatura

MUZEUM NARODOWE W GDAŃSKU

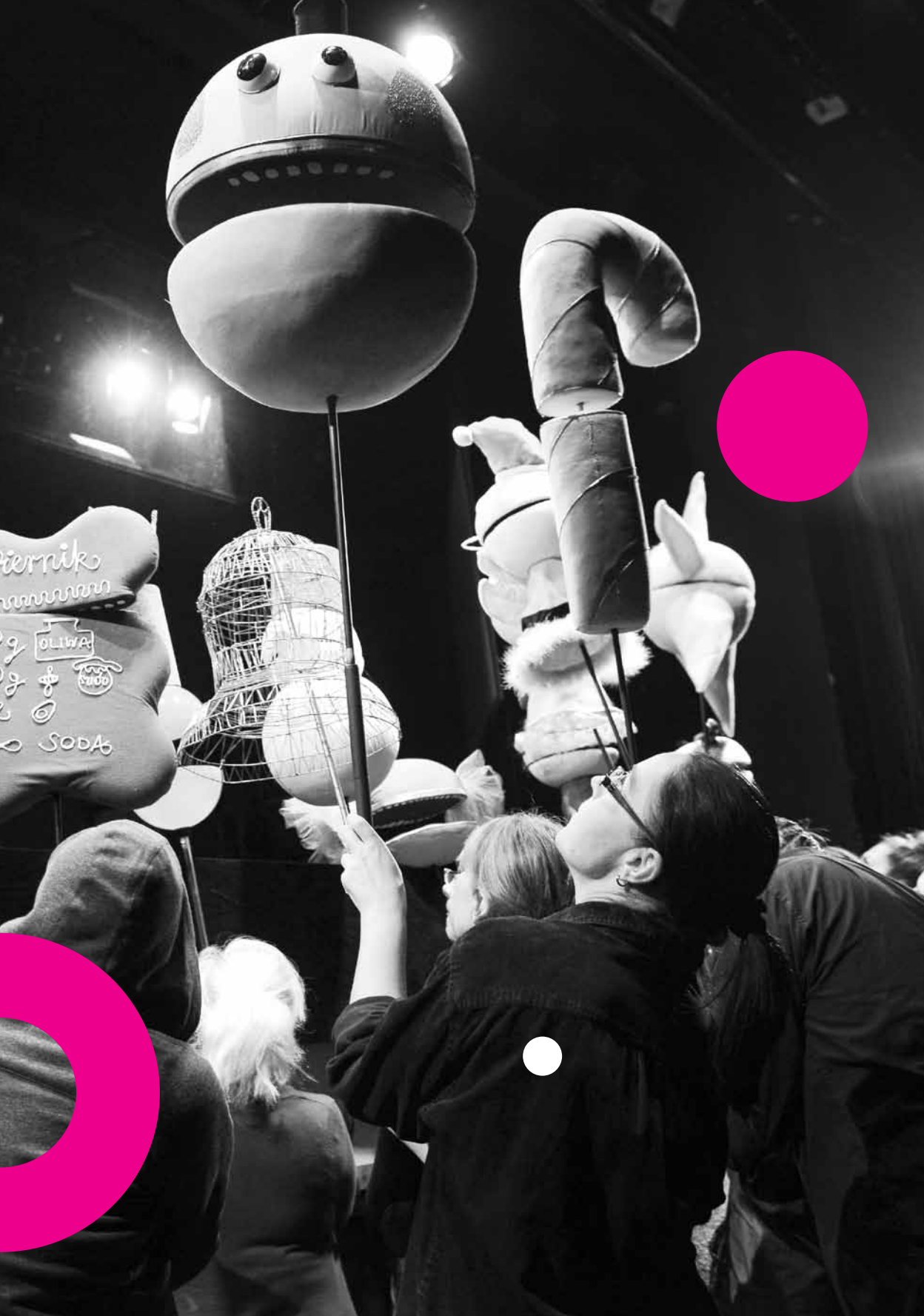

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
POMORSKIEGO

Przyjaciel
Teatru
Miniatura

70
-lecie
teatru lalkowego
w Gdańsku

pierniki
OLIWA
SODAs

